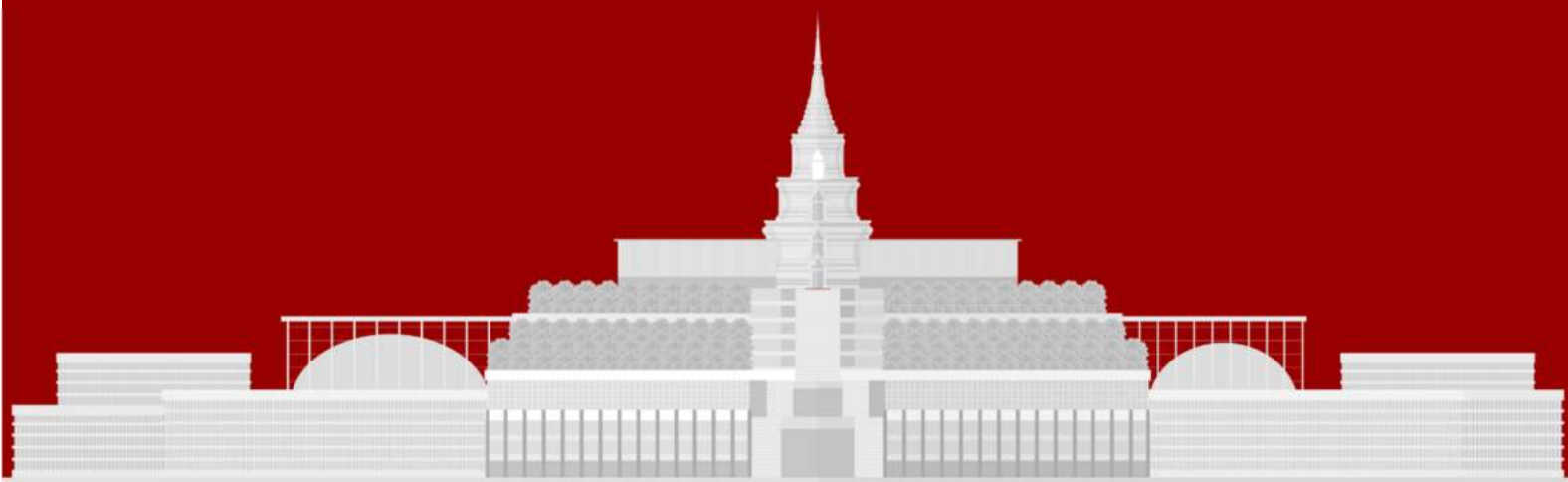

วิเคราะห์

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

เรื่อง วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
ฉบับที่ 3/2567
จัดพิมพ์ครั้งที่ 1/2567
จำนวนหน้า 112 หน้า
จำนวนพิมพ์ 750 เล่ม
ที่ปรึกษา ว่าที่ร้อยตำรวจตรี ออาทิตย์ สุขะนันท์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
รักษาราชการแทน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
นายศิโรจน์ แพทย์พันธ์ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
จัดทำโดย สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา
พิมพ์ที่ สำนักงานการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
1111 ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

เอกสารวิชาการ “วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567”

แบบสำรวจความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ
ต่อการให้บริการสำนักงานงบประมาณของรัฐสภา (PBO)
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เกิดขึ้นภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2566 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 และมีพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ตามประกาศลงวันที่ 22 สิงหาคม 2566 และวันที่ 1 กันยายน 2566 ตามลำดับ ส่งผลให้รัฐบาลต้องปรับปรุงปฏิทินงบประมาณ รวมถึงแนวทางการจัดทำงบประมาณและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ให้สอดคล้องกับคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2566 คณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ต่อฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 125 วัน ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

สำนักงานงบประมาณของรัฐสภาจึงได้จัดทำเอกสารวิชาการ “วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567” โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วยภาวะเศรษฐกิจมหภาคและแนวโน้มทางการคลัง ปัจจัยทางเศรษฐกิจและการคลัง การรักษาเสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลัง การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ในมิติต่าง ๆ การวิเคราะห์รายการเงินรวมภาครัฐและประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณที่ผ่านมา เพื่อสนับสนุนการพิจารณาและการศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยสำนักงานงบประมาณของรัฐสภา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิชาการฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะกรรมาธิการฯ คณะอนุกรรมาธิการฯ ส่วนราชการ และผู้สนใจโดยทั่วไป

สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา

ธันวาคม 2566

บทสรุปผู้บริหาร

ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้กำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่าย จำนวน 3,480,000 ล้านบาท เพื่อขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ทั้งนี้ สำนักงานงบประมาณของรัฐสภาจึงได้จัดทำ “รายงานวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567” เพื่อสนับสนุนการพิจารณาและการศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะกรรมาธิการฯ คณะอนุกรรมาธิการฯ รวมถึงประชาชนทั่วไปที่สนใจ โดยได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิต่าง ๆ ทั้งจากเอกสารวิชาการของสำนักงานงบประมาณของรัฐสภา และแหล่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่น่าเชื่อถือต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และเอกสารงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายฯ โดยสำนักงานงบประมาณของรัฐสภาได้นำเสนอสาระสำคัญแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและการคลัง 2) การรักษาเสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลัง 3) การวิเคราะห์งบประมาณฯ และ 4) การวิเคราะห์รายการเงินรวมภาครัฐ สรุปได้ดังนี้

1. ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและการคลัง

เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นในปี 2566 - 2567 โดยได้ปัจจัยเสริมจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น การขยายตัวการบริโภคภาคครัวเรือน การฟื้นตัวภาคบริการ และนโยบายรัฐบาลที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม ในส่วนปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย ได้แก่ การส่งออกที่ชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจโลก การลงทุนภาคเอกชน/การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ที่ยังไม่ฟื้นตัว อัตราเงินเฟ้อที่จะปรับตัวสูงขึ้น และข้อจำกัดการลงทุนภาครัฐที่ได้รับผลกระทบจากความล่าช้าในการประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายฯ พ.ศ. 2567

ในส่วนภาพรวมแนวโน้มทางการคลัง พบว่าหนี้สาธารณะและภาระดอกเบี้ยปรับเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพื้นที่ทางการคลัง (Fiscal Space) และพื้นที่การงบประมาณ (Budget Space) ทำให้รัฐบาลขาดความยืดหยุ่นในการกระตุ้นเศรษฐกิจหากเกิดวิกฤติครั้งใหม่ และอาจมีข้อจำกัดในการจัดสรรงบประมาณสำหรับรายการสำคัญอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดความเหลื่อมล้ำและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางแบบพุ่งเป้า

2. การรักษาเสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลัง

สำนักงานงบประมาณของรัฐสภาได้ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง และประกาศของคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ ซึ่งพบว่าการจัดทำงบประมาณรายจ่ายฯ พ.ศ. 2567 อยู่ภายในกรอบที่กฎหมายกำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายขาดดุลงบประมาณอย่างต่อเนื่องจากการที่รายจ่ายภาครัฐเพิ่มมากกว่าการจัดเก็บรายได้ โดยส่งผลกระทบต่อภาระงบประมาณในการชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ยจาก

การก่อกำเนิดสาธารณะที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงภาระงบประมาณจากการดำเนินนโยบายกึ่งการคลังตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ด้วยเช่นกัน ประกอบกับสำนักงานงบประมาณของรัฐสภา ได้สะท้อนข้อเสนอแนะในการเพิ่มการจัดเก็บรายได้ การจัดสรรงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพ แนวทางการดำเนินนโยบายกึ่งการคลังตามมาตรา 28 การลดภาระทางการคลังโดยการระดมทุนในรูปแบบอื่นต่อโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และการกำหนดกรอบวินัยการเงินการคลังให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

3. การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3.1 การจัดสรรงบประมาณฯ กับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาประเทศ โดยสำนักงานงบประมาณของรัฐสภาได้นำเสนอความเชื่อมโยงระหว่างการจัดสรรงบประมาณฯ กับยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น และ 13 หมุดหมายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ทั้งนี้ ในภาพรวมการจัดสรรงบประมาณรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมมากที่สุดซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 24 ของวงเงินงบประมาณฯ (ได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณก่อนเป็นจำนวนเงิน 66,837 ล้านบาท) แต่ยังมีข้อกังวลเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งมีสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณฯ เพียงร้อยละ 3.8

3.2 แนวโน้มวงเงินงบประมาณและโครงสร้างงบประมาณ พบว่า กรอบวงเงินงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 3,480,000 ล้านบาท ได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า จำนวน 295,000 ล้านบาท (ร้อยละ 9.3) ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นสูงที่สุดในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยโครงสร้างงบประมาณในส่วนจากรายจ่ายประจำปีมีสัดส่วน 3 ใน 4 ของวงเงินงบประมาณแต่ละปี (10 ปี)

ประกอบกับได้สะท้อนการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลที่มีสัดส่วนใกล้เคียงกับรายจ่ายประจำปีและการกู้เงินมาสมทบให้รายจ่ายลงทุนมีสัดส่วนเป็นไปตามกรอบวินัยการเงินการคลัง (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี) ซึ่งส่งผลต่อกรอบวงเงินงบประมาณที่สูงขึ้น และส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาวจากการขาดดุลงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับ การเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดรายจ่ายประจำปี รวมถึงการพิจารณานโยบายในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ด้วยเช่นกัน

3.3 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามกลุ่มรายจ่าย กฎหมายได้กำหนดให้มีการจำแนกกลุ่มรายจ่ายออกเป็น 8 กลุ่ม แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีการจำแนกกลุ่มรายจ่ายเพียง 7 กลุ่ม โดยไม่มีการตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย และพบว่าแต่ละกลุ่มรายจ่ายส่วนใหญ่มีสัดส่วนงบประมาณลดลงจากปีก่อนหน้า ในขณะที่ รายจ่ายชำระหนี้ภาครัฐ รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง และรายจ่ายทุนหมุนเวียนมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น

3.4 รายจ่ายบุคลากรภาครัฐ พบว่ากำลังคนภาครัฐมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนบุคลากรประเภทข้าราชการที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้รายจ่ายบุคลากรมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปีงบประมาณ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้รับจัดสรร 785,957.6 ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า

17,849 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 2.3) ทั้งนี้ สำนักงานงบประมาณของรัฐสภาได้มีข้อสังเกตว่า รายจ่ายบุคลากรเป็นค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ในแผนงานบุคลากรภาครัฐ ตามมาตรา 38 ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 785,957.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 22.6 ของวงเงินงบประมาณรายจ่าย ยังไม่ครอบคลุมบางรายการค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภาครัฐ เช่น 1) รายจ่ายงบกลางรายการเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ 2) เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ 3) เงินสมทบของลูกจ้างประจำ 4) เงินสำรอง เงินสมทบ เงินชดเชยของข้าราชการ 5) เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐสภา และ 6) ค่าใช้จ่ายในการรักษา พยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ รวมรายการรายจ่ายงบกลางดังกล่าวเป็นจำนวนเงิน 500,165.0 ล้านบาท นอกจากนี้ ยังมีเงินอุดหนุนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ ด้วยเช่นกัน เช่น ค่าใช้จ่ายบุคลากรที่ตั้งเป็นเงินอุดหนุนให้ท้องถิ่น เงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษาภาคบังคับ ค่าใช้จ่ายเพื่อการรักษาพยาบาลฯ อีกจำนวน 62,338.5 ล้านบาท ดังนั้น หากรวมค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐทั้งสิ้นจะเป็นจำนวนเงิน 1,348,460 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 38.7 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

3.5 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน จากการวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2567 พบว่ารัฐบาลให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณด้านการเศรษฐกิจ โดยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการจัดทำงบประมาณฯ ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณด้านสังคมเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อกังวลต่อการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศทุกมิติ แต่ได้รับการจัดสรรฯ ลดลงอย่างต่อเนื่องจาก 510,430 ล้านบาทในปี 2562 เป็น 455,566 ล้านบาทในปี 2567 (ลดลง 54,864 ล้านบาทจากปี 2562) ในขณะที่ตัวชี้วัดด้านการศึกษา (PISA) ได้สะท้อนคุณภาพการศึกษาของไทยที่มีประสิทธิภาพลดลง

3.6 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามกระทรวง พบว่า กระทรวงที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ 1) กระทรวงการคลัง ได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า 42,000 ล้านบาท ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากแผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า 37,578 ล้านบาท และ 2) กระทรวงมหาดไทย (ไม่รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัดและกลุ่มจังหวัด) เพิ่มขึ้น 27,881 ล้านบาท โดยหน่วยรับงบประมาณทั้งหมดภายใต้กระทรวงมหาดไทย 7 หน่วยงาน ได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีหน่วยรับงบประมาณใหม่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 4 หน่วยงาน ดังนี้ 1) สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระบบราง (องค์การมหาชน) กระทรวงคมนาคม 2) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม 3) สถาบันข้อมูลขนาดใหญ่ (องค์การมหาชน) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และ 4) กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

ทั้งนี้ สำนักงานงบประมาณของรัฐสภาได้สะท้อนประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการสะท้อนศักยภาพการใช้จ่ายงบประมาณ พบว่า ในการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุนโดยเฉพาะรายการผูกพันข้ามปีงบประมาณ ยังไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุนให้เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนด โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากรายจ่ายลงทุนโดยเฉพาะรายการผูกพันข้ามปีงบประมาณ รายการใหม่ส่วนใหญ่ไม่สามารถก่องหนี่ผูกพันได้ทันภายในไตรมาสที่ 2 ตามที่กำหนดไว้ในแผน และรายการผูกพันข้ามปีงบประมาณรายการเดิมจะใช้เงินงบประมาณที่กักไว้เบิกจ่ายเหลือมปีก่อน จึงทำให้การเบิกจ่ายงบประมาณมีความล่าช้าและจำเป็นต้องขอเงินไว้เบิกจ่ายเหลือมปีตามที่พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 กำหนด

3.7 รายการผูกพันงบประมาณข้ามปี ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีสัดส่วนการก่องหนี่ผูกพันงบประมาณรายจ่ายข้ามปีงบประมาณรายการใหม่ (เงินงบประมาณและเงินสำรองเพื่อเหลือเผื่อขาด) มีจำนวนทั้งสิ้น 345,398 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.9 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งเป็นสัดส่วนสูงที่สุดในรอบ 10 ปี ทั้งนี้ สำนักงานงบประมาณของรัฐสภาเห็นว่ารัฐบาลควรควบคุมสัดส่วนรายการผูกพันข้ามปีงบประมาณให้มีความเหมาะสม เนื่องจากภาวะผูกพันงบประมาณข้ามปีจะส่งผลให้พื้นที่ทางการคลัง (Fiscal Space) มีข้อจำกัด ในการดำเนินโครงการใหม่ที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ในการพิจารณารายการผูกพันเดิมและรายการผูกพันใหม่ที่จะเริ่มในปี 2567 ควรคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนและสอดคล้องกับระยะเวลาที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (เวลา 4 เดือน)

3.8 งบประมาณรายจ่ายบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีการจัดสรรงบประมาณเพียง 10 แผนงาน จากเดิมที่มี 11 แผนงาน (แผนงานบูรณาการเศรษฐกิจฐานรากย้ายฐานงบประมาณไปอยู่แผนงานยุทธศาสตร์เศรษฐกิจฐานราก) โดยแผนงานที่สำคัญ ดังนี้ 1) แผนงานบูรณาการพัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ 123,447 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 57.5 ของวงเงินงบประมาณรวมแผนงานบูรณาการ และ 2) แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 56,255 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 26.2 ทำให้มีงบประมาณคงเหลือสำหรับแผนงานบูรณาการอื่น ๆ เพียงเล็กน้อยในการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล เช่น แผนงานบูรณาการพร้อมรองรับสังคมสูงวัย (ร้อยละ 0.4) และแผนงานการพัฒนาอุตสาหกรรมและการบริหารแห่งอนาคต (ร้อยละ 1.8)

3.9 งบประมาณรายจ่ายงบกลาง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีวงเงินงบประมาณ 606,765 ล้านบาท (ร้อยละ 17.4 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า จำนวน 16,295 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 2.8) โดยงบประมาณรายจ่ายงบกลางส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ (ดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อ 3.4 ข้างต้น) รวมทั้งสิ้น 550,165 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 82.4 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง ทั้งนี้ สำนักงานงบประมาณของรัฐสภามีข้อสังเกตเกี่ยวกับรายจ่ายงบกลาง ดังนี้ 1) การใช้จ่ายงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายฯ บางกรณีไม่ได้คำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนอย่างแท้จริง 2) รายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง 3) มีการโอนงบกลางระหว่างรายการตามมาตรา 36

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยเฉพาะโอนให้รายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐที่ตั้งงบประมาณไว้ไม่เพียงพอ และ 4) การติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบกลางมีข้อจำกัด

3.10 ทุนหมุนเวียน สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้รับการจัดสรร 257,790 ล้านบาท (ร้อยละ 7.4 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี) โดยได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นจำนวน 50,971 ล้านบาท (ร้อยละ 24.6) ซึ่งทุนหมุนเวียนที่ได้รับจัดสรรเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ 1) กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพิ่มขึ้น 15,000 ล้านบาท 2) กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม เพิ่มขึ้น 14,500 ล้านบาท และ 3) กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพิ่มขึ้น 10,440 ล้านบาท ประกอบกับสำนักงบประมาณของรัฐสภามีข้อสังเกตที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ 1) รายได้จากดอกเบียฯ ที่มีจำนวนมาก ควรนำมาสมทบงบประมาณรายจ่ายประจำปี และ 2) ควรมีการทบทวนการจัดตั้งและสถานะการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสนับสนุนภารกิจหน่วยงานราชการให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.11 งบประมาณรายจ่ายขององค์การมหาชน (ไม่รวมสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ และหน่วยงานในกำกับของรัฐ) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีงบประมาณรวม 26,082 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 4,148 ล้านบาท (ร้อยละ 18.9) โดยมีองค์การมหาชนเพิ่มขึ้นใหม่ ได้แก่ (1) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (393 ล้านบาท) (2) สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระบบราง (381 ล้านบาท) และ (3) สถาบันข้อมูลขนาดใหญ่ (283 ล้านบาท) ทั้งนี้ มีข้อค้นพบว่าสัดส่วนค่าใช้จ่ายบุคลากรต่อวงเงินงบประมาณขององค์การมหาชนทั้งหมดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปีงบประมาณ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2561 เห็นชอบหลักการมิให้องค์การมหาชนมีค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรเกินกว่าความจำเป็นและไม่เป็นภาระงบประมาณของประเทศ แต่ “แนวทางในการกำหนดให้คณะกรรมการองค์การมหาชนแต่ละแห่งพิจารณากรอบวงเงินค่าใช้จ่ายบุคลากรของหน่วยงานตนเอง” อาจส่งผลกระทบต่อการควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรในอนาคต

3.12 งบประมาณรัฐวิสาหกิจ มีวงเงินงบประมาณรวม 143,745 ล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นกลุ่มหน่วยรับงบประมาณที่ลดลงจากปีงบประมาณก่อนหน้า (ลดลง 19,173 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11.8) โดยส่วนมากเป็นการลดการจัดสรรงบประมาณของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ลดลง 18,910 ล้านบาท) และธนาคารออมสิน (ลดลง 2,190 ล้านบาท) อย่างไรก็ตาม ภายใต้วงเงินภาพรวมงบประมาณรัฐวิสาหกิจเป็นงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ตามแผนงานบริหารหนี้ภาครัฐ (ร้อยละ 32 ของวงเงินรวมรัฐวิสาหกิจ) ส่งผลให้รัฐวิสาหกิจมีงบประมาณในการดำเนินการตามแผนงานอื่น ร้อยละ 68 เท่านั้น

3.13 เงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า 1) ที่ผ่านมา (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2566) สัดส่วนรายได้ระหว่างรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี แต่ยังคงต่ำกว่าร้อยละ 35 ตามจุดมุ่งหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สัดส่วนดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 29.1 และ 2) การจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เพียงพอต่อการจัดทำบริการและกิจกรรมสาธารณะ อย่างไรก็ตาม เห็นว่าการพัฒนาระบบภาษีท้องถิ่น การพัฒนากิจกรรม

พาณิชย์ท้องถิ่น และการเร่งรัดการตราพระราชบัญญัติรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำให้ท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้น

3.14 งบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ (1) คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ ได้กำหนดกรอบการจัดสรรงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นสัดส่วน 70:30 อย่างไรก็ตาม จากการเก็บข้อมูลระหว่างปี 2563 - 2567 พบว่า “งบประมาณของกลุ่มจังหวัด” มีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 30 ซึ่งส่งผลกระทบต่อเป้าหมายการพัฒนาในลักษณะ Cluster หรือตอบสนองนโยบายเชิงพื้นที่ที่สำคัญในระดับกลุ่มจังหวัด (2) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้ยกเว้นหลักเกณฑ์โครงการที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณฯ “ต้องเป็นรายจ่ายลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75” และ “ต้องไม่เป็นโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” จึงทำให้ท้องถิ่นสามารถขอรับการจัดสรรจากงบพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้ (หน่วยงานฯ ต้องทำความเข้าใจเป็นลายลักษณ์อักษร) (3) การประกาศใช้งบประมาณปี 2567 มีความล่าช้า จะส่งผลให้หน่วยรับงบประมาณไม่สามารถก่อกำหนดผู้ผูกพันและกันเงินไว้ได้ทันภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายจ่ายลงทุนรายการใหม่ (4 เดือนก่อนสิ้นสุดปีงบประมาณ) และ (4) ช่องว่างของการพัฒนาพื้นที่จังหวัดในแต่ละภูมิภาคมีขนาดเพิ่มขึ้น

4. การวิเคราะห์รายงานการเงินรวมภาครัฐ

ผลการวิเคราะห์รายงานการเงินรวมภาครัฐปีที่ผ่านมา พบว่า สินทรัพย์ของประเทศมีจำนวนสูงส่วนใหญ่เกิดจากหนี้สินระยะยาว ส่วนด้านรายได้มีแนวโน้มการจัดเก็บรายได้ดีขึ้น แต่ค่าใช้จ่ายยังสูงกว่ารายได้ ซึ่งทำให้รัฐบาลใช้นโยบายการขาดดุลงบประมาณมาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในระยะต่อไปควรให้ความสำคัญกับการบริหารหนี้ การเพิ่มรายได้และลดรายจ่าย เพื่อให้เข้าสู่การจัดทำงบประมาณแบบสมดุลในระยะต่อไป

โดยสรุป จากการนำเสนอสาระสำคัญ 4 ส่วน ภายใต้อาณัติการวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้สะท้อนว่าปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นปัจจัยเสี่ยงหลายประการทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงปัจจัยเสี่ยงทางการคลังจากภาระงบประมาณต่าง ๆ เช่น ปริมาณหนี้สาธารณะ วงเงินรายการผูกพันข้ามปีงบประมาณ และรายจ่ายบุคลากรภาครัฐ ดังนั้น ฝ่ายนิติบัญญัติในฐานะตัวแทนประชาชนจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบในการอนุมัติงบประมาณให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ และความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการลดความเหลื่อมล้ำ ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ
ส่วนที่ 1 ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและการคลัง.....	1
1.1 ภาวะเศรษฐกิจมหภาค.....	1
1.1.1 การขยายตัวทางเศรษฐกิจ.....	1
1.1.2 เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ.....	3
1.2 แนวโน้มทางการคลัง	4
1.3 ปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจและการคลัง.....	7
1.3.1 ผลกระทบทางการคลังโครงการกระเป๋าเงินดิจิทัล.....	7
1.3.2 การวิเคราะห์รายจ่ายภาษีและผลกระทบทางเศรษฐกิจของมาตรการ Easy E-Receipt.....	8
1.3.3 ความเหลื่อมล้ำมิติพื้นที่.....	9
1.3.4 สถานการณ์สังคมสูงวัย (Aged Society).....	10
1.3.5 ระบบสาธารณสุข.....	10
1.3.6 ภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐศาสตร์.....	12
1.3.7 เอลนีโญ ผลกระทบภัยแล้งต่อเศรษฐกิจไทย	13
ส่วนที่ 2 การรักษาเสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลัง.....	15
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์งบประมาณ	20
3.1 สมมติฐานทางเศรษฐกิจ	20
3.2 นโยบายและแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	21
3.3 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาประเทศ.....	22
3.3.1 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ.....	22
3.3.2 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13.....	24
3.4 แนวโน้มวงเงินงบประมาณและโครงสร้างงบประมาณ	26
3.4.1 แนวโน้มวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี.....	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4.2 โครงสร้างงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.....	26
3.4.3 ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2566	28
3.5 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามกลุ่มรายจ่าย.....	29
3.5.1 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายตามกลุ่มรายจ่าย	29
3.5.2 รายจ่ายบุคลากรภาครัฐ	30
3.6 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน	32
3.6.1 การจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.....	32
3.6.2 การจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2567	33
3.6.3 ผลการดำเนินการตามตัวชี้วัดสากลที่สำคัญ.....	34
3.7 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามกระทรวง	35
3.7.1 ภาพรวมงบประมาณรายจ่ายประจำปี.....	35
3.7.2 ภาพรวมผลการเบิกจ่ายงบประมาณ.....	38
3.8 รายการผูกพันข้ามปีงบประมาณ	40
3.9 งบประมาณรายจ่ายบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์	44
3.9.1 ภาพรวมการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2567 ..	44
3.9.2 การจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	46
3.9.3 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	47
3.10 งบประมาณรายจ่ายงบกลาง	48
3.10.1 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง.....	48
3.10.2 การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง.....	49
3.10.3 การโอนงบกลางระหว่างรายการ	53
3.11 งบประมาณทุนหมุนเวียน.....	55
3.11.1 ภาพรวมงบประมาณทุนหมุนเวียน	55
3.11.2 ผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน	57
3.12 งบประมาณรายจ่ายขององค์การมหาชน	60
3.12.1 งบประมาณขององค์การมหาชน	60
3.12.2 การสมทบงบประมาณรายจ่ายประจำปี	61
3.12.3 รายจ่ายบุคลากร	62
3.13 งบประมาณรัฐวิสาหกิจ	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.14 การจัดสรรงบประมาณในมิติพื้นที่.....	66
3.14.1 เงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	66
3.14.2 งบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด.....	70
3.14.3 ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณในมิติพื้นที่	73
ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์รายงานการเงินรวมภาครัฐ	75
4.1 การจัดเก็บรายได้.....	75
4.1.1 ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2565.....	75
4.1.2 สัดส่วนสินทรัพย์ และหนี้สิน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	75
4.2 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2564.....	76
4.3 อัตราส่วนต่าง ๆ	76
4.3.1 อัตราส่วนที่สำคัญ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2565.....	76
4.3.2 อัตราส่วนต่อหัวประชากร	78
4.4 สัดส่วนหนี้สินระยะยาว เปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP).....	78
บรรณานุกรม	81

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	ข้อมูลฐานะการคลังตามระบบกระแสเงินสดของรัฐบาล หนี้สาธารณะ และ ภาระคงค้างตามมาตรา 28.....	17
ตารางที่ 2	เปรียบเทียบสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2567	35
ตารางที่ 3	สรุปการผูกพันงบประมาณข้ามปีทั้งสิ้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	40
ตารางที่ 4	ภาพรวมงบประมาณแผนงานบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2567.....	44
ตารางที่ 5	งบประมาณแผนงานบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2567	46
ตารางที่ 6	ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	47
ตารางที่ 7	ผลการเบิกจ่ายงบประมาณหมุนเวียนปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.....	57
ตารางที่ 8	การลดลงของงบประมาณรัฐวิสาหกิจ 8 แห่งจากรัฐวิสาหกิจที่ได้รับงบประมาณ 24 แห่ง.....	64
ตารางที่ 9	เปรียบเทียบประมาณการรายได้ภาษีกับการจัดเก็บได้จริง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	76
ตารางที่ 10	อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2564.....	76
ตารางที่ 11	อัตราส่วนต่าง ๆ ต่อหัวประชากร.....	78
ตารางที่ 12	สัดส่วนหนี้สินระยะยาว เปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	79

สารบัญแนภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	1
ภาพที่ 2 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ	1
ภาพที่ 3 ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน	1
ภาพที่ 4 นโยบายรัฐบาลที่สำคัญ	2
ภาพที่ 5 มูลค่าการส่งออก	2
ภาพที่ 6 ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน	2
ภาพที่ 7 เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จำแนกตามประเทศ.....	3
ภาพที่ 8 อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	3
ภาพที่ 9 หนี้สินครัวเรือนต่อ GDP และหนี้สินครัวเรือนจำแนกตามวัตถุประสงค์	3
ภาพที่ 10 อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์	4
ภาพที่ 11 สัดส่วนดุลบัญชีเดินสะพัดต่อ GDP	4
ภาพที่ 12 สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP.....	4
ภาพที่ 13 สัดส่วนการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณต่อ GDP ปีงบประมาณ.....	5
ภาพที่ 14 สัดส่วนงบประมาณชำระดอกเบี้ยต่อประมาณการรายได้ และสัดส่วนงบประมาณชำระดอกเบี้ย ต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี	5
ภาพที่ 15 สัดส่วนงบประมาณเพื่อชำระคืนต้นเงินกู้ต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี	6
ภาพที่ 16 จำนวนคนจนและสัดส่วนคนจนจำแนกตามภูมิภาค.....	9
ภาพที่ 17 Gini Coefficient จำแนกตามภูมิภาค.....	9
ภาพที่ 18 สัดส่วนประชากรไทยแต่ละช่วงอายุ ในปี 2566	10
ภาพที่ 19 แนวโน้มสัดส่วนผู้สูงอายุ ต่อประชากรไทย	10
ภาพที่ 20 แนวโน้มประชากรไทย.....	10
ภาพที่ 21 ระบบการเข้าถึงการบริการด้านสาธารณสุข.....	10
ภาพที่ 22 คะแนนและการจัดอันดับประเทศไทยจากดัชนีความมั่นคงด้านสุขภาพของโลก	11
ภาพที่ 23 งบประมาณรายจ่ายรายการค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการฯ และกองทุน หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.....	11
ภาพที่ 24 สัดส่วนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนปี 2565	12
ภาพที่ 25 ปริมาณฝนรายปี.....	13
ภาพที่ 26 ร้อยละของปริมาณน้ำกักเก็บในอ่างน้ำขนาดใหญ่ และปริมาณน้ำใช้การได้จริง.....	13
ภาพที่ 27 ร้อยละของปริมาณฝนเทียบค่าปกติ ปี 2562 และ 2566 รายภาค.....	13
ภาพที่ 28 งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2567 ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ	16

สารบัญแนภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 29	สมมติฐานทางเศรษฐกิจในปี 2566 - 2567.....	20
ภาพที่ 30	นโยบายและแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	21
ภาพที่ 31	สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567 ตามยุทธศาสตร์ชาติ	22
ภาพที่ 32	สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567 ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ.....	22
ภาพที่ 33	การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	23
ภาพที่ 34	สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำแนกตาม 13 หมวด ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13.....	24
ภาพที่ 35	การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กับ 13 หมวด ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13.....	25
ภาพที่ 36	แนวโน้มวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2567	26
ภาพที่ 37	โครงสร้างงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	26
ภาพที่ 38	ร้อยละผลการเบิกจ่ายงบประมาณย้อนหลัง 3 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2566).....	28
ภาพที่ 39	สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายตามกลุ่มรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	29
ภาพที่ 40	เปรียบเทียบสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายตามกลุ่มรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2567	29
ภาพที่ 41	ภาพรวมแนวโน้มกำลังคนภาครัฐ ระยะ 10 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2565).....	30
ภาพที่ 42	การจัดสรรงบประมาณจำแนกตามลักษณะงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.....	32
ภาพที่ 43	การจัดสรรงบประมาณจำแนกตามลักษณะงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2567	33
ภาพที่ 44	งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.....	37
ภาพที่ 45	ผลเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.....	38
ภาพที่ 46	กระทรวงที่มีวงเงินภาระผูกพันงบประมาณข้ามปีทั้งสิ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สูงสุด 3 ลำดับแรก.....	41
ภาพที่ 47	กระทรวงที่มีวงเงินภาระผูกพันงบประมาณข้ามปีรายการใหม่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สูงสุด 3 ลำดับแรก	41
ภาพที่ 48	สัดส่วนภาระผูกพันงบประมาณข้ามปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2567 ตามกรอบวินัยการเงิน การคลังของรัฐ (เงินงบประมาณและเงินสำรองเพื่อเหลือเพื่อขาด).....	41
ภาพที่ 49	สัดส่วนภาระผูกพันงบประมาณข้ามปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2567 จำแนกตามประเภท รายการผูกพัน (เงินงบประมาณและเงินสำรองเพื่อเหลือเพื่อขาด).....	42

สารบัญแนภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 50	การจัดกลุ่มแผนงานบูรณาการตามระยะเวลาที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2567	45
ภาพที่ 51	การจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	46
ภาพที่ 52	แนวโน้มงบประมาณรายจ่ายงบกลาง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2567	48
ภาพที่ 53	งบประมาณรายจ่ายงบกลางปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2567	49
ภาพที่ 54	การเบิกจ่ายงบกลางปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566	50
ภาพที่ 55	การเบิกจ่ายงบกลางปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566 รายการกระทรวงและจังหวัด	50
ภาพที่ 56	การเบิกจ่ายงบกลางรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566	51
ภาพที่ 57	การเบิกจ่ายเงินเบี้ยหวัดฯ และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566	51
ภาพที่ 58	การเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลางรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐจำแนกตามกระทรวง	52
ภาพที่ 59	การอนุมัติให้ใช้จ่ายเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น	53
ภาพที่ 60	การเบิกจ่ายเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. 2562 - 2566 รายการกระทรวง และรายจังหวัด	53
ภาพที่ 61	การโอนงบกลางระหว่างรายการระหว่าง พ.ศ. 2562 - 2565	54
ภาพที่ 62	สถิติงบประมาณของทุนหมุนเวียนปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2567	56
ภาพที่ 63	งบประมาณจำแนกตามประเภทของทุนหมุนเวียน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	56
ภาพที่ 64	สถานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานทางการเงินของทุนหมุนเวียน ปีบัญชี 2561 - 2565	58
ภาพที่ 65	งบประมาณขององค์การมหาชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2567	60
ภาพที่ 66	องค์การมหาชนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณปี พ.ศ. 2567 สูงสุดและต่ำสุด 5 อันดับแรก	61
ภาพที่ 67	การสมทบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2567	61
ภาพที่ 68	ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรขององค์การมหาชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2567	62
ภาพที่ 69	องค์การมหาชนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายบุคลากร ปี พ.ศ. 2567 สูงสุด 10 อันดับแรก	63
ภาพที่ 70	สัดส่วนงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ 3 แห่งต่องบประมาณรัฐวิสาหกิจ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	65
ภาพที่ 71	งบประมาณตามแผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐของรัฐวิสาหกิจในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ..	66
ภาพที่ 72	เปรียบเทียบสัดส่วนรายได้สุทธิของรัฐบาลกับรายได้ อปท. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2567 ...	68
ภาพที่ 73	เปรียบเทียบรายได้ของ อปท. (เอกสารงบประมาณ) กับรายได้ที่ อปท. ได้รับจริง	68
ภาพที่ 74	รายได้ที่ อปท. ที่จัดเก็บเอง รายได้ที่รัฐบาลเก็บให้และแบ่งให้ และเงินอุดหนุนของรัฐบาล	69

สารบัญแนภาพ (ต่อ)

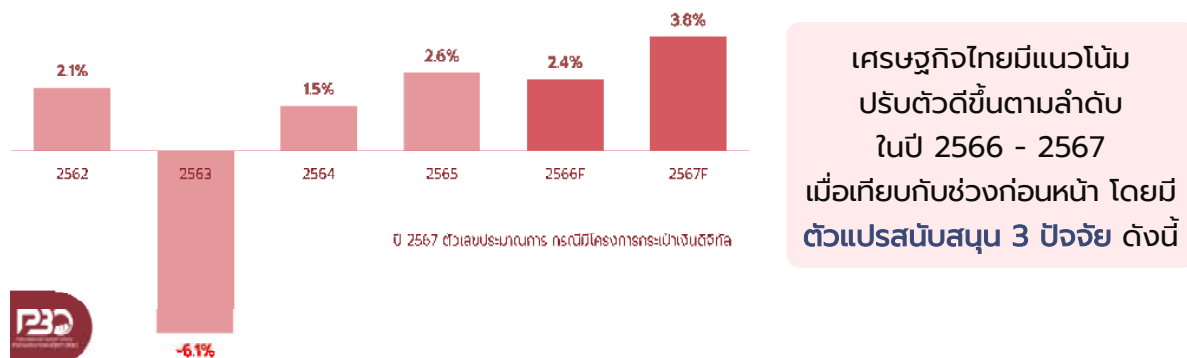
	หน้า
ภาพที่ 75 กรอบการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.....	70
ภาพที่ 76 สัดส่วนงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	71
ภาพที่ 77 เปรียบเทียบงบประมาณกับกรอบการจัดสรรงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	71
ภาพที่ 78 สัดส่วนงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2567	71
ภาพที่ 79 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด 3 ปีย้อนหลัง	72
ภาพที่ 80 ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2564	74
ภาพที่ 81 ฐานะการเงิน	75
ภาพที่ 82 ผลการดำเนินงาน	75
ภาพที่ 83 สัดส่วนสินทรัพย์	75
ภาพที่ 84 สัดส่วนหนี้สิน	75

ส่วนที่ 1 ภาวะเศรษฐกิจมหภาคและการคลัง

1.1 ภาวะเศรษฐกิจมหภาค

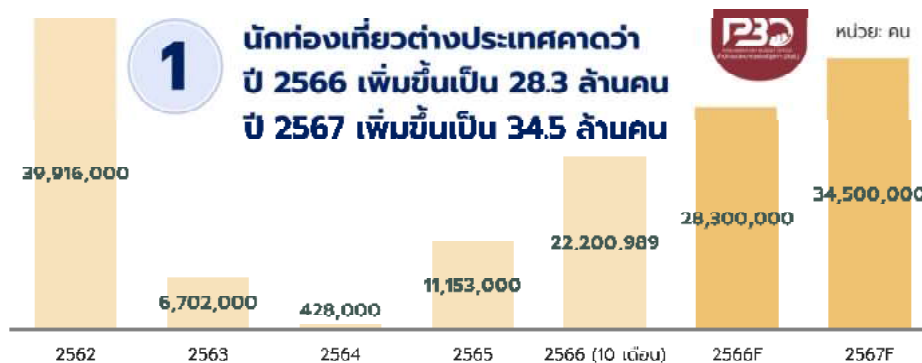
1.1.1 การขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ภาพที่ 1 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

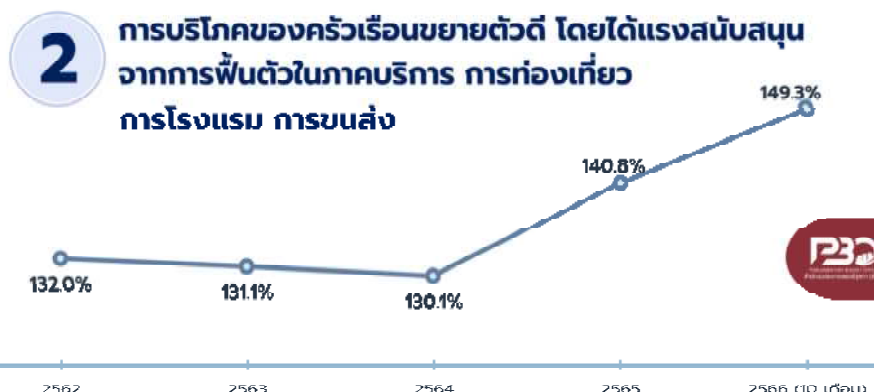
ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 2 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3 ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ภาพที่ 4 นโยบายรัฐบาลที่สำคัญ

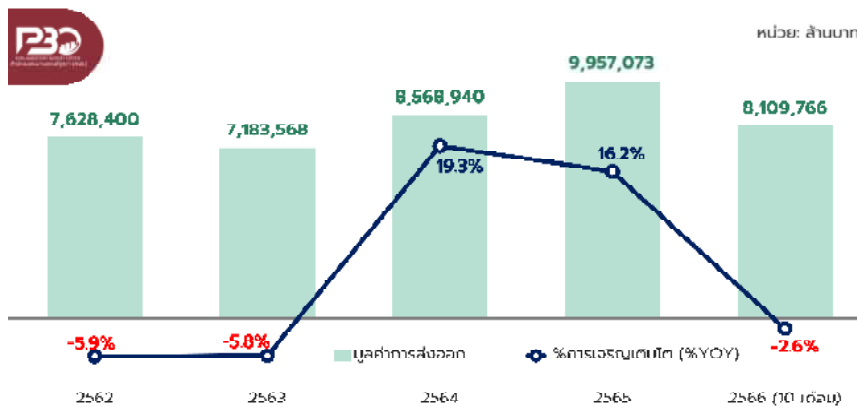

ที่มา: ThaiPublica และ Thai PBS

ตัวแปรทางเศรษฐกิจที่ต้องคำนึง ประกอบด้วย

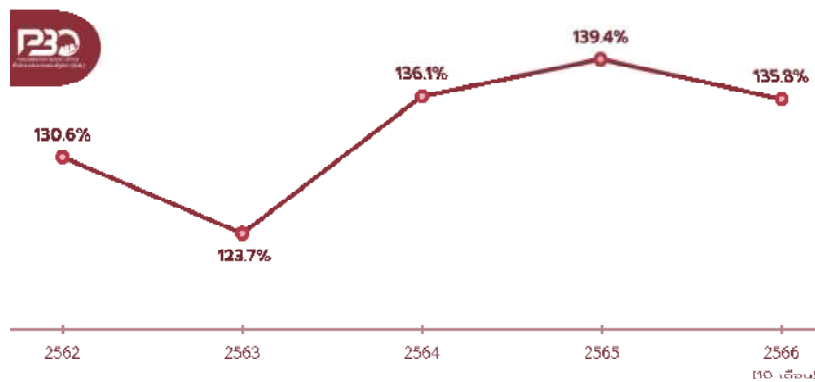
1. การส่งออกที่ชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจโลก (จีน ยุโรป)
2. การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) และการลงทุนภาคเอกชนที่ยังไม่ฟื้นตัว ส่งผลต่อผลิตภาพการผลิตของประเทศในระยะยาว
3. งบประมาณปี 2567 มีความล่าช้า ไม่สามารถดำเนินโครงการลงทุนใหม่ได้เต็มที่

ภาพที่ 5 มูลค่าการส่งออก

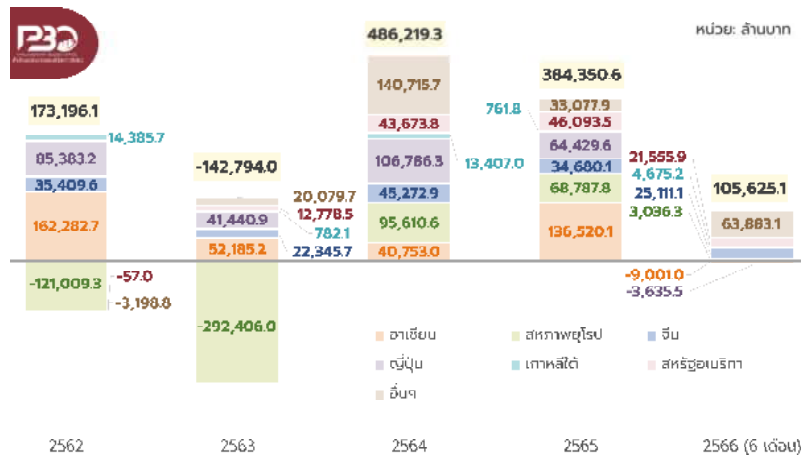
ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

ภาพที่ 6 ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

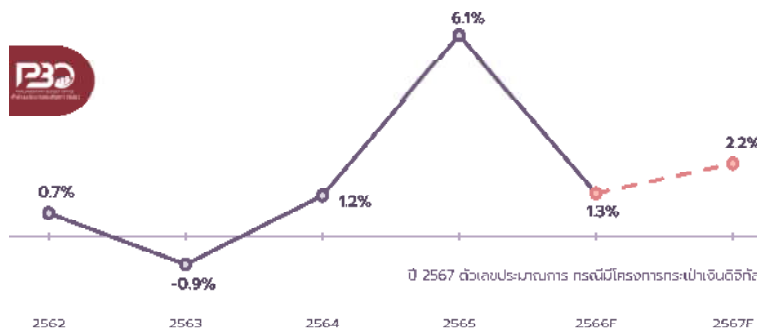
ภาพที่ 7 เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จำแนกตามประเทศ

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

1.1.2 เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

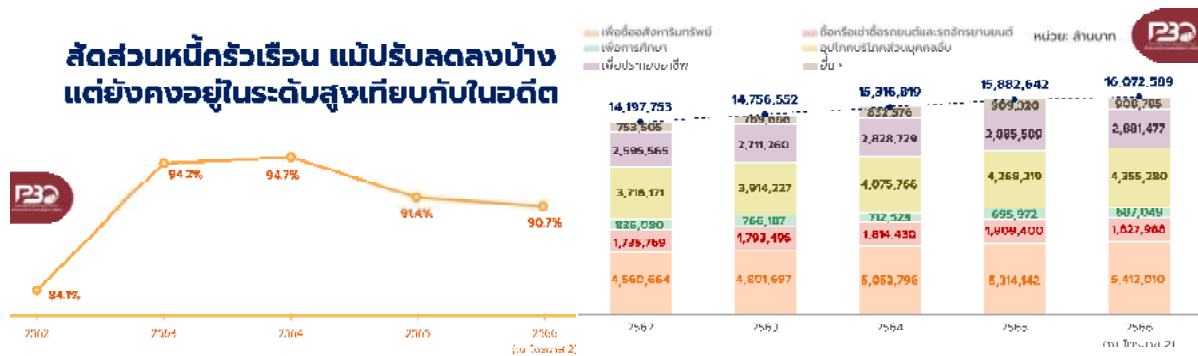
ภาพที่ 8 อัตราเงินเฟ้อทั่วไป

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทย

อัตราเงินเฟ้อปรับลดลงในปี 2566 เนื่องจากมาตรการช่วยเหลือภาครัฐและฐานสูงในปีก่อน สำหรับปี 2567 อัตราเงินเฟ้อจะปรับเพิ่มขึ้น เนื่องจากมาตรการกระตุ้นภาครัฐ ราคาน้ำมันที่อาจเพิ่มสูงขึ้นจากความขัดแย้งในรัสเซีย - ยูเครน และตะวันออกกลาง รวมถึงภัยแล้ง

ภาพที่ 9 หนี้สินครัวเรือนต่อ GDP และหนี้สินครัวเรือนจำแนกตามวัตถุประสงค์

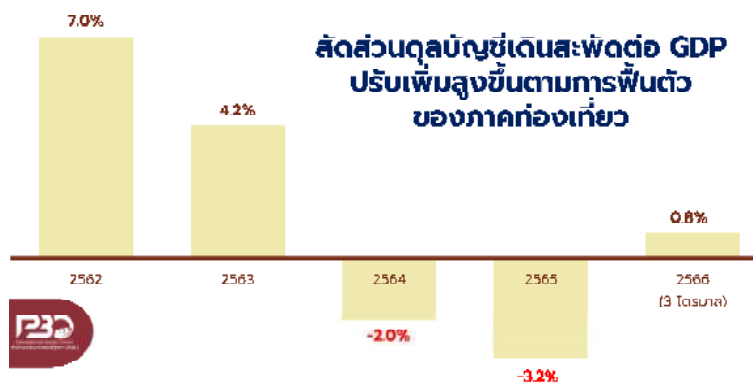
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 10 อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

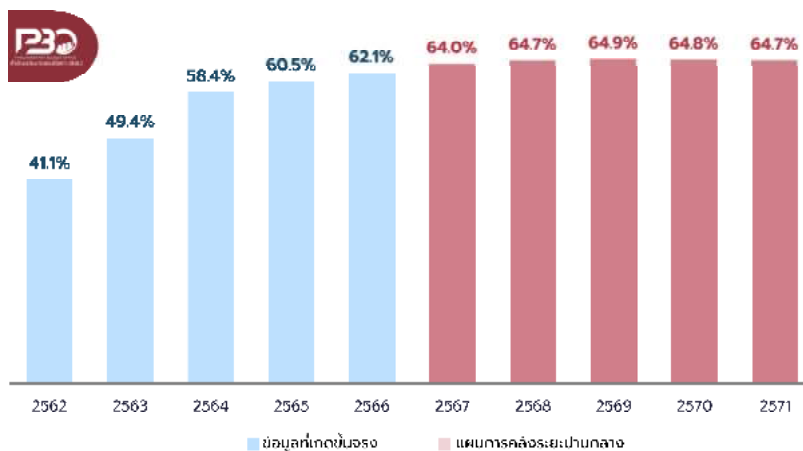
ภาพที่ 11 สัดส่วนดุลบัญชีเดินสะพัดต่อ GDP

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

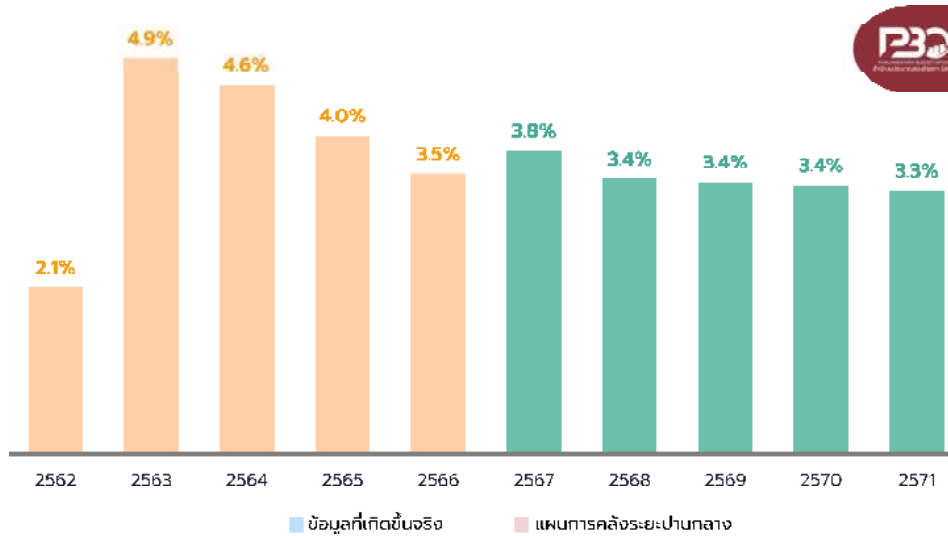
1.2 แนวโน้มทางการคลัง

ภาพที่ 12 สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP

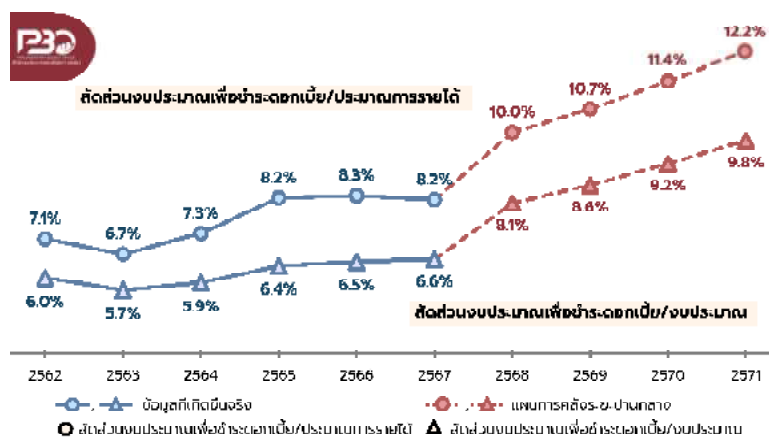
ที่มา: สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ และแผนการคลังระยะปานกลาง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2566

ภาพที่ 13 สัดส่วนการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณต่อ GDP ปีงบประมาณ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และแผนการคลังระยะปานกลาง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2566

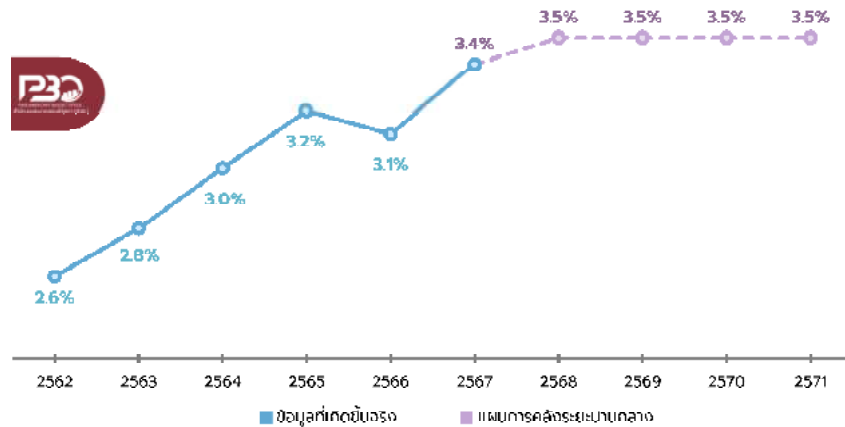
ภาพที่ 14 สัดส่วนงบประมาณชำระดอกเบี้ยต่อประมาณการรายได้ และสัดส่วนงบประมาณชำระดอกเบี้ยต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี

ที่มา: สำนักงบประมาณ และแผนการคลังระยะปานกลาง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2566

พื้นที่ทางการคลัง (Fiscal Space) และพื้นที่การงบประมาณ (Budget Space) ของรัฐบาลมีแนวโน้มปรับลดลง เนื่องจากสัดส่วนหนี้สาธารณะและสัดส่วนภาระดอกเบี้ยปรับเพิ่มสูงขึ้น รัฐบาลขาดความยืดหยุ่นในการก่อหนี้ใหม่ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจหากเกิดวิกฤติครั้งใหม่ และขาดศักยภาพในการจัดสรรงบประมาณไปสู่รายการสำคัญอื่น ๆ

ภาพที่ 15 สัดส่วนงบประมาณเพื่อชำระคืนต้นเงินกู้ต้องงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ที่มา: สำนักงานงบประมาณ และแผนการคลังระยะปานกลาง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2566

รัฐบาลควรดำเนินมาตรการรัดเข็มขัดทางการคลัง (Fiscal Consolidation) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ จัดเก็บภาษีเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ให้ความช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางแบบพุ่งเป้า และเพิ่มสัดส่วนงบประมาณเพื่อชำระคืนต้นเงินกู้หนี้สาธารณะและกิจกรรมที่การคลังต่าง ๆ เพื่อเพิ่ม Fiscal Space และ Budget Space

ข้อสังเกต PBO

แผนการคลังระยะปานกลาง
มติ ครม. 13 กันยายน 2566

ภาระทางการคลังจากโครงการของรัฐบาล
เป็นอย่างไร รวมอยู่ในแผนการคลังฯ หรือไม่

สุดท้าย
จำเป็นต้องเพิ่มภาษี
เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการคลัง หรือไม่

การศึกษาของ PBO

เพิ่มอัตราภาษี
มูลค่าเพิ่ม (VAT)
7% --> 8%

นำไปช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง
และชำระหนี้สาธารณะ

รายได้รัฐบาล เพิ่มขึ้น
≈ 130,000 ล้านบาท

หัก การคืนภาษี
และจัดสรรให้ อปท. + อบจ.
ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
มีเงินมาทำงานงบประมาณ เพิ่มขึ้น
≈ 72,000 ล้านบาท

1.3 ปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจและการคลัง

สำนักงบประมาณของรัฐสภา ได้จำแนกปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดภาระทางการคลังและงบประมาณออกเป็นทั้งสิ้น 7 ประเด็น ดังนี้

1.3.1 ผลกระทบทางการคลังโครงการกระเป๋าเงินดิจิทัล

<p>โครงการกระเป๋าเงินดิจิทัล</p> <p>วงเงินรวม 500,000 ลบ. (ประชาชนที่มีสิทธิ 50 ล้านคน) อายุ 16+ เงินเดือน ≤70,000 เงินฝาก ≤500,000</p> <p>รัฐบาลให้สิทธิการใช้จ่ายแก่ประชาชน คนละ 10,000 บาท</p>	<p>แหล่งเงินทุน</p> <ul style="list-style-type: none"> เงินในกระเป๋าเงินดิจิทัลมีที่มาจากเงินบาท จัดทำร่าง พ.ร.บ.กู้เงิน จำนวน 500,000 ล้านบาท แผนการชำระหนี้ ชำระให้เสร็จสิ้นภายใน ปีงบประมาณ 2570 <p>ที่มา: ไทยรัฐออนไลน์, 10 พฤศจิกายน 2566</p>
<p style="text-align: center; color: #90ee90;">ข้อดี</p> <ul style="list-style-type: none"> การทำโครงการมีลักษณะพุ่งเป้า มากขึ้น ทำให้ประหยัดวงเงิน การกำหนดเงื่อนไขการใช้จ่ายกระเป๋าเงิน ดิจิทัลเพิ่มยอดขายสินค้าและบริการ อย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดพื้นที่การใช้จ่าย ทำให้เงินหมุนเวียนในระดับฐานราก 	<p>ผลกระทบทางการคลัง</p> <ul style="list-style-type: none"> ภาระดอกเบี้ยหนี้สาธารณะ: เพิ่มขึ้น 15,800 ล้านบาท/ปี (คำนวณจาก Government Bond Yield อายุ 10 ปี วันที่ 14 พฤศจิกายน 2566 เท่ากับ 3.16%) สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.65 การประมาณการรายได้ รายได้สุทธิหลังหักจัดสรรเพิ่มขึ้น ประมาณ 145,000 ล้านบาท ภายใน 5 ปี แผนการชำระคืนต้นเงินกู้ คาดว่า ชำระคืนต้นเงินกู้ เพิ่มจากเดิม ปีละ 125,000 ล้านบาท
<p style="text-align: center; color: #ff0000;">ข้อควรคำนึงถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> สภาพคล่องในตลาดการเงิน มีเพียงพอหรือไม่? มาตรา 53 พ.ร.บ.วินัยการเงินการคลังฯ (การกู้เงินกรณีพิเศษต้องมี ความจำเป็นเร่งด่วน) การเพิ่มสภาพคล่องในระยะสั้นให้กับ ประชาชนเพื่อกระตุ้นการบริโภคและ การผลิต อาจไม่สามารถแก้ไขปัญหา เรื้อรังที่ทำให้เศรษฐกิจไทยโตช้า อาทิ สังคมผู้สูงอายุ, คุณภาพทรัพยากรมนุษย์ จำนวนประชากรเริ่มลดลง, FDI ต่ำ และความล่าช้าในการจัดทำ FTA ประชาชนอาจขายสิทธิการใช้จ่าย แก่ร้านค้าในราคาส่วนลดแทนการซื้อ สินค้าและบริการ ทำให้ไม่กระตุ้น เศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ 	<p>อ่านเพิ่มเติมได้ที่</p>

1.3.2 การวิเคราะห์รายจ่ายภาษีและผลกระทบทางเศรษฐกิจของมาตรการ Easy E-Receipt

โครงการ Easy E-Receipt

- ประชาชนที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสามารถเข้าร่วมโครงการได้
- หักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่เกิน 50,000 บาท จากการซื้อสินค้าและบริการ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2567 (ยื่นภาษีปี 2568)
- ใช้ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์จากร้านค้าผ่านระบบ e-Tax Invoice & e-Receipt ของกรมสรรพากรเท่านั้นในการขอลดหย่อนภาษี ไม่รวม สินค้าและบริการ อาทิ สุรา ยาสูบ ยานพาหนะ เชื้อเพลิง ค่าสาธารณูปโภค ค่าโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต ค่าเบี้ยประกันวินาศภัย
- เริ่ม 1 มกราคม – 15 กุมภาพันธ์ 2567

ที่มา: ประชาชาติธุรกิจ, 14 พฤศจิกายน 2566 มติชนออนไลน์, 5 ธันวาคม 2566 และกระทรวงการคลัง, 4 ธันวาคม 2566

รายจ่ายภาษีของโครงการ (กรณีหักลดหย่อน 50,000 บาท)

รายจ่ายภาษี

คือ การลดลงในรายได้ภาษีที่จัดเก็บจากการให้สิทธิหักลดหย่อนภาษีโดยรัฐบาล

ทำให้มีรายจ่ายภาษีระหว่าง **2,500 ถึง 17,500** บาทต่อราย

(คำนวณจากนำสิทธิการหักลดหย่อน 50,000 บาท ไปคูณกับ อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเงินได้สุทธิชั้นต่าง ๆ)

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ (GDP)

รายจ่ายภาษีสุทธิโครงการ Easy E-Receipt

= รายจ่ายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา - รายได้ VAT
≈ (2,500 ถึง 17,500 บาทต่อราย) - 3,700 บาทต่อราย

≈ **-1,200 ถึง 13,800** บาทต่อราย

(รัฐบาลมีรายได้เพิ่ม 1,200 บาท จนถึงสูญเสียรายได้ 13,800 บาทต่อราย)

ผลกระทบต่อ GDP ภายใน 5 ปี ≈ $1.947 \times 46,700 \times (1 - \text{สัดส่วนการนำเข้า})$ บาท

รัฐบาลควรกำหนดให้โครงการครอบคลุมสินค้าที่มีสัดส่วนการนำเข้าต่ำ สัดส่วนวัตถุดิบในประเทศสูง เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ อาทิ การบริการ สินค้าพื้นบ้าน

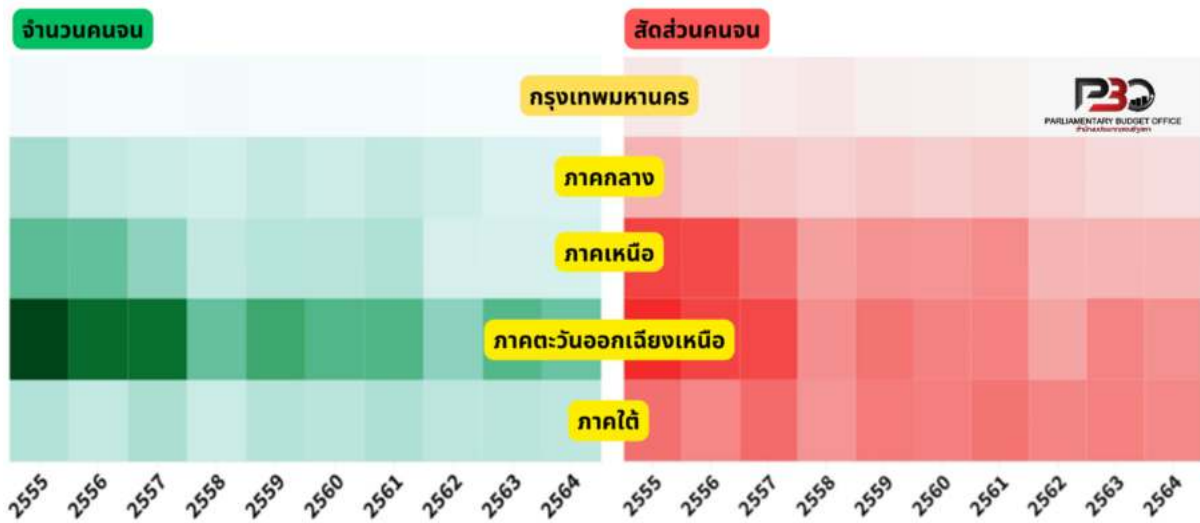
เมื่อโครงการแล้วเสร็จ รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังควรจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงของประชาชน เพื่อประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจกับรายจ่ายภาษีที่เกิดขึ้น

อ่านเพิ่มเติมได้ที่

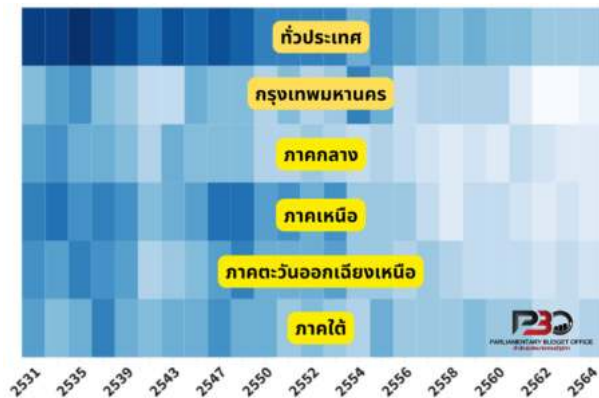
1.3.3 ความเหลื่อมล้ำมิติพื้นที่

ภาพที่ 16 จำนวนคนจนและสัดส่วนคนจนจำแนกตามภูมิภาค

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ภาพที่ 17 Gini Coefficient จำแนกตามภูมิภาค

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลการวิเคราะห์ Heatmap พวว่า

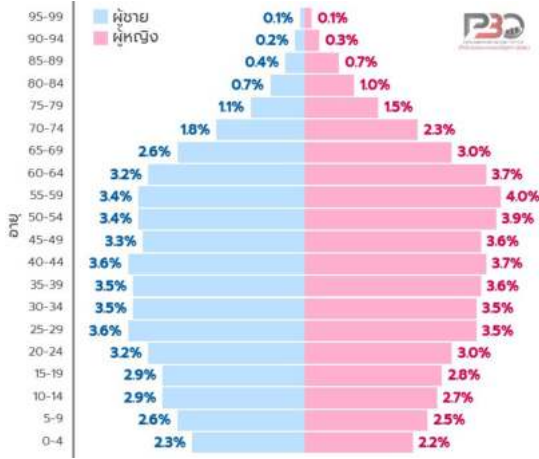
- ภาพรวมความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางรายได้ (Gini Coefficient) ในประเทศไทยลดลงในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา แต่สัดส่วนของคนจนยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างคงที่ในหลายภูมิภาค
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนและสัดส่วนคนจนมากที่สุด ในขณะที่ภาคใต้เป็นภาคที่มีความเหลื่อมล้ำทางรายได้มากที่สุด
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนพื้นที่ชนบทสูง และพึ่งพากับการเกษตรซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติต่าง ๆ
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังมีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่จำกัดโอกาสในการทำงานที่มีรายได้สูง

แนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจน

รัฐบาลควรมุ่งเน้นในการลดความยากจนแบบมีเป้าหมายที่ภูมิภาคและกลุ่มคน โดยเฉพาะลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อสร้างงานและเสริมสร้างโอกาสให้กับประชากรในพื้นที่นั้น ๆ

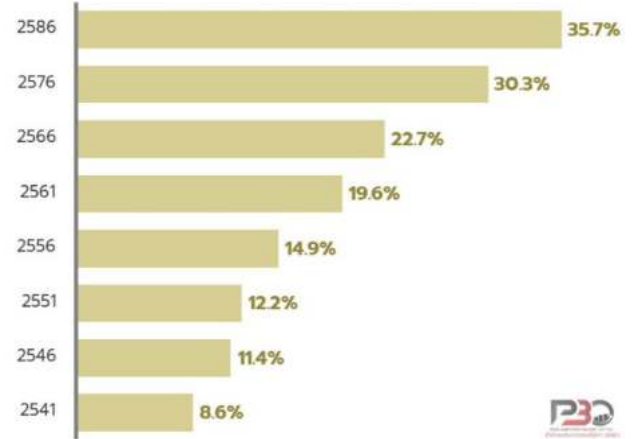
1.3.4 สถานการณ์สังคมสูงอายุ (Aged Society)

ภาพที่ 18 สัดส่วนประชากรไทยแต่ละช่วงอายุ ในปี 2566

ที่มา: PopulationPyramid.net

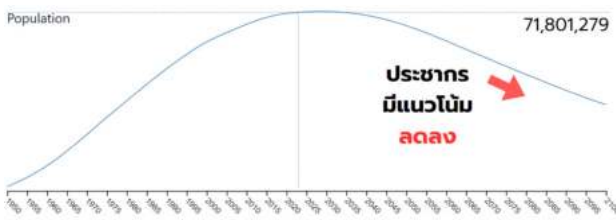
ภาพที่ 19 แนวโน้มสัดส่วนผู้สูงอายุ ต่อประชากรไทย

ที่มา: PopulationPyramid.net

หมายเหตุ: ปี 2576 และ 2586 เป็นตัวเลขประมาณการ

ภาพที่ 20 แนวโน้มประชากรไทย

ที่มา: PopulationPyramid.net

ผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยปี 2566 มีสัดส่วนร้อยละ 22.7 ต่อประชากร และคาดว่าอีก 20 ปีข้างหน้า (ปี 2586) จะมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 35 ต่อประชากร ขณะที่ประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง

ความเสี่ยงต่อการเศรษฐกิจและการคลัง

ปริมาณแรงงานหายไปจากระบบ

ภาระงบประมาณในการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น

การบริโภคอุปโภคของสังคมสูงวัยมีน้อยกว่าวัยทำงาน (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2564)

เศรษฐกิจมีแนวโน้มหดตัว รัฐบาลจัดเก็บรายได้ลดลง กระทบฐานะทางการคลัง

ขาดการสนับสนุนการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาทดแทนกำลังแรงงานที่เข้าสู่วัยชรา

ขาดรูปธรรมในการปฏิรูประบบภาษี เพื่อรองรับภาระงบประมาณ และลดความเหลื่อมล้ำที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นภายใต้สังคมสูงวัย

1.3.5 ระบบสาธารณสุข

ภาพที่ 21 ระบบการเข้าถึงการบริการด้านสาธารณสุข

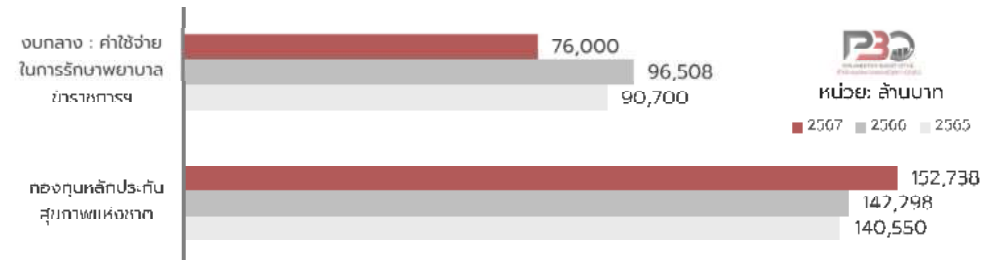

ภาพที่ 22 คะแนนและการจัดอันดับประเทศไทยจากดัชนีความมั่นคงด้านสุขภาพของโลก

ที่มา: Global Health Security Index (ธ. เดือนธันวาคม 2564)

ภาพที่ 23 งบประมาณรายจ่ายรายการค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ และกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ที่มา: กรมบัญชีกลาง และสำนักงานงบประมาณ

หมายเหตุ: ผลการเบิกจ่ายปี 2565 - 2566 จากระบบ New GFMS Thai และข้อมูลปี 2567 จากเอกสารงบประมาณ โดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ความเสี่ยงต่อการเศรษฐกิจและการคลัง

1) แนวโน้มภาระงบประมาณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และงบกลาง: รายการค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ และประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จึงควรเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารค่าใช้จ่ายดังกล่าว อาทิ การปฏิรูป 3 ระบบบริการด้านสาธารณสุขให้ครอบคลุมตามสิทธิประโยชน์พื้นฐานที่จำเป็นเหมือนกัน และลดการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน

2) ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการบริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่ชนบทห่างไกล อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพภาคแรงงานในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไม่เท่ากับพื้นที่ชุมชนเมือง จึงควรเพิ่มประสิทธิภาพสถานพยาบาลส่วนภูมิภาคให้มีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน และพัฒนาระบบส่งต่อผู้ป่วยจากสถานพยาบาลปฐมภูมิเพื่อเข้าถึงการรักษาพยาบาลที่เท่าเทียมกัน

1.3.6 ภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐกิจศาสตร์

ประเด็นภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐกิจศาสตร์

ความขัดแย้งในยูเครน - รัสเซีย
(ค.ศ. 2022 - 2023)

สงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกา - จีน
(ค.ศ. 2018 - ปัจจุบัน)

ความขัดแย้งในอิสราเอล - ปาเลสไตน์
(ค.ศ. 2023)

ปัญหาภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐกิจศาสตร์

เกิดการแบ่งฝักระหว่าง

สหรัฐฯ

ยุโรป

อิสราเอล

พันธมิตร

จีน

รัสเซีย

กลุ่มประเทศ
ตะวันออกกลาง

การพึ่งพิงภาคต่างประเทศของไทย

ปี 2565 สัดส่วนมูลค่าการค้าระหว่างประเทศต่อ GDP อยู่ที่ 118% (มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ 20.5 ล้านล้านบาท, GDP 17.4 ล้านล้านบาท)

สหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย คิดเป็น 16% โดยปี 2565 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับสหรัฐฯ สูงถึง 1 ล้านล้านบาท

ปี 2565 สหรัฐฯ จีน และญี่ปุ่น มีการลงทุนโดยตรงในไทย รวมกันอยู่ที่ 40.5% ของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

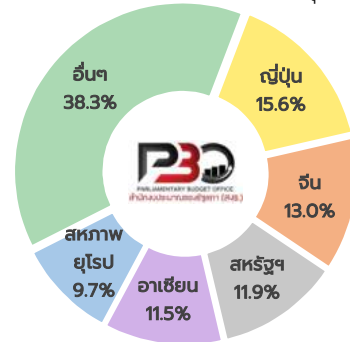
การท่องเที่ยวในปี 2562

- จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติมากที่สุดก่อน COVID-19
- ผู้เยี่ยมเยือนต่างชาติมีการใช้จ่าย 1.94 ล้านล้านบาท (11.5% ของ GDP)
- นักท่องเที่ยวต่างชาติอันดับ 1 ของไทย คือ นักท่องเที่ยวจีนจำนวน 10.99 ล้านคน หรือ 27% ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ และรายได้จากนักท่องเที่ยวจีนเป็น 27% ของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ปี 2565 ประเทศไทยใช้พลังงาน 1,990 บาร์เรล/วัน มีการนำเข้าพลังงาน 1,571 บาร์เรล/วัน (78% ของการใช้พลังงาน) โดยมีการใช้น้ำมันดิบ 992 พันบาร์เรล/วัน เป็นการนำเข้าจากตะวันออกกลางถึง 57%

ภาพที่ 24 สัดส่วนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนปี 2565

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ผลกระทบของปัญหาภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐกิจศาสตร์

ปรากฏการณ์ Domino Effect กระทบต่อห่วงโซ่อุปทานการผลิตของเศรษฐกิจโลก ทำให้เกิดการเบี่ยงเบนทางการค้า/การผลิต การขาดแคลนวัตถุดิบ การปรับตัวที่สูงขึ้นของราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ต้นทุนการขนส่ง อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย ฯลฯ

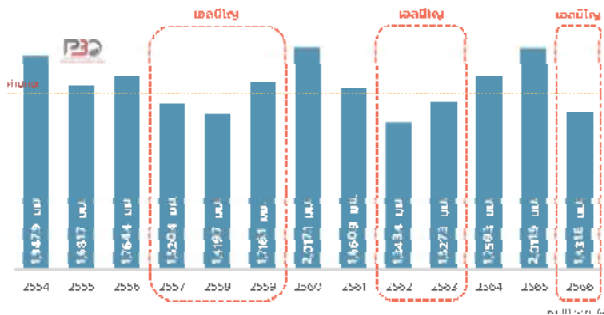
ความเบี่ยงเบนทางการค้าทำให้การค้าโลกไม่เป็นไปตามระบบการค้าเสรี โดยมีการนำเข้าสินค้าในระดับราคาที่สูงผิดปกติ หรือมีการสั่งซื้อสินค้าที่มีคุณภาพต่ำกว่าจากประเทศอื่น ในระยะสั้นประเทศไทยอาจได้ประโยชน์จากการค้าที่เพิ่มขึ้นกับสหรัฐฯและจีน แต่ระยะยาวยังคงเกิดความสูญเสียล่าทางเศรษฐกิจ และอาจนำไปสู่ปัญหาต้นทุนการผลิตสูงขึ้นโดยไม่จำเป็นและภาวะเงินเฟ้อ

ตัวอย่าง

ประเทศไทยสั่งซื้อเรือดำน้ำจากจีน ในสัญญาจ้างระบุให้ใช้เครื่องยนต์จากเยอรมนี แต่จีนไม่สามารถสั่งซื้อเครื่องยนต์จากเยอรมนีมาติดตั้งได้ เนื่องจากมีการอ้างเงื่อนไขการบังคับของกลุ่มสหภาพยุโรปในการควบคุมการส่งออกสินค้าไปจีน ทำให้การซื้อเรือดำน้ำของไทยไม่บรรลุผล

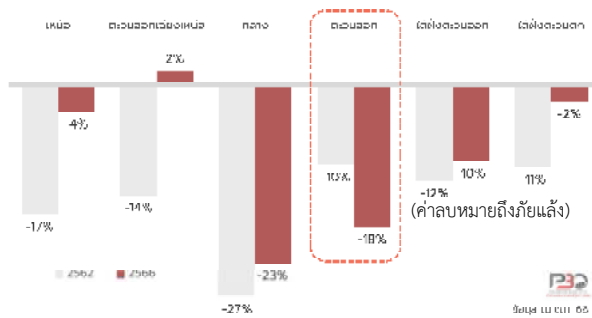
1.3.7 เอลนีโญ ผลกระทบภัยแล้งต่อเศรษฐกิจไทย

ภาพที่ 25 ปริมาณฝนรายปี

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา

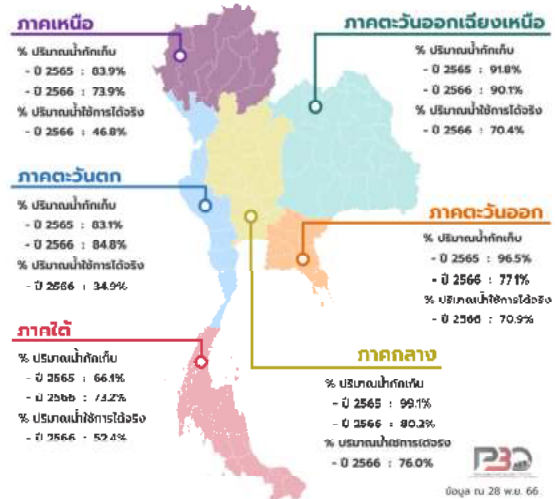
ภาพที่ 27 ร้อยละของปริมาณฝนเทียบกับค่าปกติ ปี 2562 และ 2566 รายภาค

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา

เอลนีโญ เป็นปรากฏการณ์ที่อุณหภูมิผิวน้ำในมหาสมุทรแปซิฟิก ฤดูร้อนต่ำลง ทำให้กระแสลมพัดจากมหาสมุทรแปซิฟิก ฤดูร้อนออก ส่งผลให้น้ำทะเลร้อนขึ้น ฝนตกน้อยลง แห้งแล้ง

ภาพที่ 26 ร้อยละของปริมาณน้ำกักเก็บในอ่างน้ำขนาดใหญ่ และปริมาณน้ำใช้การได้จริง

ที่มา: กรมชลประทาน

หมายเหตุ: ค่าปกติ (ค่าเฉลี่ยปริมาณฝน 30 ปี ในช่วงปี 2534 - 2563)

ในรอบ 10 ปี เกิดเอลนีโญ 3 ครั้ง

- ปี 2557 - 2559 Super El Niño
- ปี 2562 - 2563 Weak El Niño
- ปี 2566 - 2567 Super El Niño

สถานการณ์น้ำในประเทศไทย

- ปี 2566 (ม.ค. - พ.ย.) ปริมาณฝนลดลงจากปี 2565 แต่ยังคงมากกว่าปี 2558 และปี 2562
- ปี 2566 (ม.ค. - ต.ค.) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าปกติและมีปริมาณฝนน้อยกว่าปี 2562
- ปี 2566 (ธ. พ.ย.) ปริมาณน้ำในอ่างน้ำขนาดใหญ่ทั้งประเทศ อยู่ระดับปกติที่ร้อยละ 80 ของระดับการกักเก็บ โดยอ่างน้ำขนาดใหญ่ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลาง มีปริมาณน้ำกักเก็บน้อยกว่าปี 2565

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB EIC) คาดว่าผลกระทบเอลนีโญ ทำให้เกิดมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจ 6.9 หมื่นล้านบาท โดยจะกระทบต่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และอัตราเงินเฟ้อ

	มูลค่าความเสียหายของเศรษฐกิจ	อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	อัตราเงินเฟ้อ
ปี 2566	2 หมื่นล้านบาท	ลดลง 0.14%	เพิ่มขึ้น 0.18%
ปี 2567	4.9 หมื่นล้านบาท	ลดลง 0.36%	เพิ่มขึ้น 0.45%

ข้อสังเกต PBO

ปัจจัยเสี่ยงที่นำเสนอในหัวข้อนี้ จะมีผลกระทบต่อภาระทางการคลังและงบประมาณ ดังนี้

1. โครงการกระเป๋าเงินดิจิทัล	ภาระดอกเบี้ย ชำระคืนต้นเงินกู้
2. มาตรการ Easy E-Receipt	รายจ่ายภาษี
3. ความเหลื่อมล้ำมิติพื้นที่	การกระจายงบประมาณเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในมิติพื้นที่
4. สังคมสูงวัย	ภาระงบประมาณด้านสวัสดิการ การรักษาพยาบาลผู้สูงอายุ
5. ระบบสาธารณสุข	ภาระงบประมาณด้านสาธารณสุขมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น
6. เอลนีโญ	งบประมาณเพื่อชดเชยผลกระทบภัยแล้ง และป้องกันภัยแล้ง

ส่วนที่ 2 การรักษาเสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลัง

ที่มาการรักษาวินัยการเงินการคลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติให้ “รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐ มีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม”

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับ **กรอบการดำเนินการทางการเงินการคลัง** และงบประมาณของรัฐ **การกำหนดวินัยทางการเงินการคลัง** ด้านรายได้และรายจ่าย ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ **การบริหารทรัพย์สิน** ของรัฐและเงินคงคลัง และ**การบริหารหนี้สาธารณะ**

รวมทั้งให้นำแผนการคลังระยะปานกลางมาใช้จัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทั้งในส่วนของการจัดเก็บเพื่อให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด และเกิดเสถียรภาพและความมั่นคงอย่างยั่งยืนต่อฐานะทางการเงินและการคลังของประเทศ

แผนการคลังระยะปานกลาง

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบ

แผนการคลังระยะปานกลาง

(ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2570) ฉบับทบทวน เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2566 เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำกรอบเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยมีการระบุกรอบเพดานสัดส่วนตัวชี้วัดทางการคลังไว้ ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารหนี้สาธารณะ และการผูกพันทางการเงินการคลังของรัฐบาล

ในส่วนประมาณการ**สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2570 ประมาณร้อยละ 64** ซึ่งเป้าหมายทางการคลังฉบับนี้ได้มุ่งเน้นการควบคุมขนาดการขาดดุลให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยจะปรับลดขนาดการขาดดุลลงอย่างต่อเนื่องในระยะปานกลาง และสอดคล้องกับสถานการณ์ภายใต้กรอบวินัยทางการเงินการคลังที่เหมาะสม (คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ, 2566)

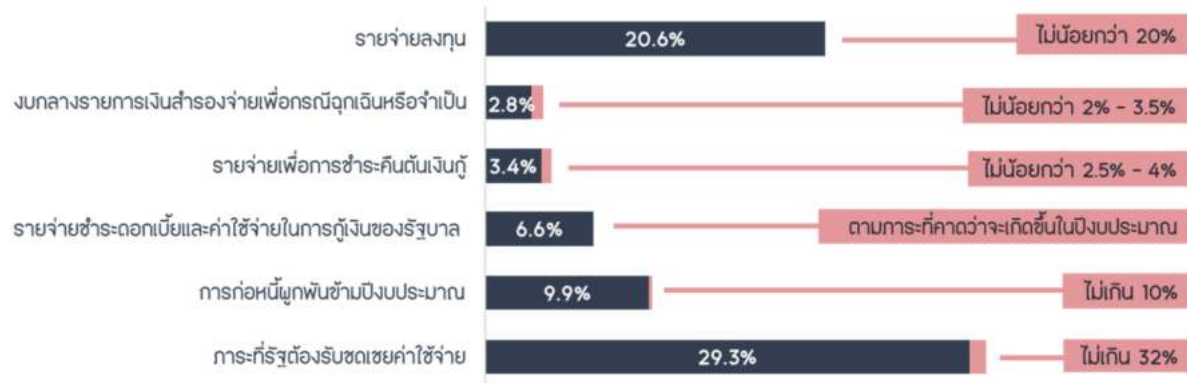
มาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 20 ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีไว้ และได้ให้อำนาจ**คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ** ออกประกาศเพื่อกำหนด**สัดส่วนกรอบวงเงินรายจ่ายบางประเภท** ในการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือจำกัดเพดานภาระทางการคลัง และเงื่อนไขบางประการเพื่อรักษาไว้ซึ่งเสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลัง

สำหรับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2567 **วงเงิน 3,480,000 ล้านบาท** อยู่ในกรอบที่กฎหมายกำหนดไว้ตามตารางที่ 1

ภาพที่ 28 งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2567 ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ

ที่มา: ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

แม้ว่าวงเงินงบประมาณรายจ่ายข้างต้นจะอยู่ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ และเป็นไปตามแผนการคลังระยะปานกลางฯ แต่จากการที่รายจ่ายเพิ่มมากกว่ารายได้ ทำให้ต้องดำเนินนโยบายขาดดุลงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

รัฐบาลจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณส่งผลให้จำนวนหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

เป็นการที่ต้องใช้งบประมาณในการชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ย ประกอบกับการดำเนินนโยบายที่การคลังตามมาตรา 28 แห่ง พ.ร.บ.วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ได้เพิ่มภาระทางการคลัง และมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างมากอีกด้วย

การจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 **ยังอยู่ในกรอบตามประกาศของคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ**

แต่ยังมีประเด็นที่มีข้อห่วงกังวลที่อาจส่งผลกระทบต่อการรักษาเสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาว

ได้แก่ หนี้สาธารณะ วงเงินชดเชยการขาดดุลงบประมาณตาม มาตรา 28 ของนโยบายที่การคลัง รายจ่ายคืนต้นเงินกู้ และดอกเบี้ยจ่าย การคาดการณ์ GDP ของประเทศ และการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลในอนาคต

ตารางที่ 1 ข้อมูลฐานะการคลังตามระบบกระแสเงินสดของรัฐบาล หนี้สาธารณะ และภาระคงค้าง
ตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2561	2562	2563	2564	2565	2566
(1) รายได้นำส่งคลัง	2,524,249	2,540,218	2,344,494	2,446,630	2,551,457	2,665,430
(2) รายจ่าย (2) = (2.1)+(2.2)	3,007,203	3,043,177	3,168,730	3,208,653	3,146,241	3,262,393
(2.1) ปีปัจจุบัน	2,792,105	2,788,323	2,943,860	3,012,156	2,932,563	3,088,435
(2.2) ปีก่อน	215,098	254,854	224,870	196,497	213,678	173,958
(3) ดุลเงินงบประมาณ (3) = (1)-(2)	-482,954	-502,959	-824,236	-762,023	-594,784	-596,963
(4) ดุลเงินนอกงบประมาณ	92,274	33,500	99,270	42,274	-51,127	-112,644
(5) ดุลเงินสดก่อนกู้ (5) = (3)+(4)	-390,680	-469,459	-724,966	-719,749	-645,911	-709,607
(6) กู้เพื่อชดเชยการขาดดุล	500,358	348,978	784,115	736,392	681,183	624,644
(7) ดุลเงินสดหลังกู้ (7) = (5)+(6)	109,678	-120,481	59,149	16,643	35,272	-84,963
(8) เงินคงคลังต้นปี	523,758	633,436	512,955	572,104	588,747	624,019
(9) เงินคงคลังปลายปี (9) = (7)+(8)	633,436	512,955	572,104	588,747	624,019	539,056
(10) หนี้สาธารณะ ณ วันที่ 30 กันยายน/ร้อยละต่อ GDP	6,780,953 41.9	6,901,802 41.1	7,848,156 49.4	9,337,543 58.4	10,373,938 60.5	11,131,634 62.4
(11) ร้อยละของภาระคงค้าง ตามมาตรา 28	30.0	30.0	30.0	30.0	35.0	32.0
ต่อวงเงินงบประมาณ ตามประกาศฯ /เกิดขึ้นจริง	26.6	27.3	27.0	29.5	33.5	31.9
(11.1) จำนวนคงค้างรวมกัน ต้องไม่เกิน	870,000	900,000	960,000	985,789	1,085,000	1,019,200
(11.2) จำนวนที่รัฐต้องรับชดเชย ตามมาตรา 28	771,803	820,013	862,791	968,623	1,039,920	1,019,074 (8 ธ.ค. 66)
(11.3) กรอบวงเงินคงเหลือเพื่อ ดำเนินการตามมาตรา 28	98,197	79,987	97,209	17,166	45,080	126

ที่มา: ¹⁻⁹ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง¹⁰ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ¹¹ สำนักงบประมาณของรัฐสภา

ประเด็นที่น่าสนใจ

ฐานะการคลังตามระบบกระแสเงินสดของรัฐบาล

ข้อมูลฐานะการคลังตามระบบกระแสเงินสดของรัฐบาล พบว่า **ดุลเงินสดก่อนกูรมีค่าติดลบ** และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด และ**ดุลเงินสดหลังกูรมีติดลบในบางปี**

ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจก็เป็นผลมาจาก**การแพร่ระบาดของ COVID-19**

ทำให้รัฐบาลที่ผ่านมา**กู้เงินมาเพื่อแก้ไขปัญหา** และฟื้นฟูประเทศ ส่งผลให้**ปริมาณและสัดส่วนหนี้สาธารณะของประเทศเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก**

แม้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวนเงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลลดลงเหลือ **624,644 ล้านบาท** แต่ก็ยังถือว่า **อยู่ในระดับสูงมาก**เมื่อเทียบกับช่วงระยะเวลาก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

หนี้สาธารณะต่อ GDP

ระดับหนี้สาธารณะต่อ GDP เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญและใกล้เคียงกับกรอบเพดานสูงสุดที่กรอบวินัยการเงินการคลังได้กำหนดไว้

คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ กำหนดสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP

จากเดิมไม่เกินร้อยละ 60

เป็น ไม่เกินร้อยละ 70

สถานะ**หนี้สาธารณะคงค้าง**

ณ 30 กันยายน 2566 เท่ากับ 11,131,634 ล้านบาท หรือร้อยละ 62.4 ของ GDP **ซึ่งอยู่ในกรอบของแผนการคลังระยะปานกลาง** ที่ประมาณการไว้**อยู่ในช่วงร้อยละ 64**

การชำระคืนต้นเงินกู้

การชำระคืนต้นเงินกู้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 **เท่ากับร้อยละ 3.4** ของงบประมาณ ซึ่งเป็นไปตามกรอบวินัยการเงินการคลัง

จากข้อมูลที่ผ่านมา พบว่า **การใช้คืนต้นเงินกู้ในแต่ละปีจะมีจำนวนน้อยกว่าภาระดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น**

นอกจากนี้ จากแผนการคลังระยะปานกลาง ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2570 พบว่า **สัดส่วนของการชำระหนี้ต้นเงินกู้ต้องบประมาณรายจ่ายประจำปี มีค่าประมาณร้อยละ 3**

ในขณะที่**สัดส่วนของภาระดอกเบี้ย** ต้องบประมาณรายจ่ายประจำปี**มีค่าประมาณร้อยละ 7 - 9**

แสดงให้เห็นถึง**ภาระที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยมากกว่าการคืนต้นเงินกู้** ซึ่งส่งผลต่อความคุ้มค่าของงบประมาณ และภาระทางการคลังในอนาคต

ภาระผูกพันทางการเงินการคลังของรัฐบาล

แผนการคลังระยะปานกลางระบุ ภาระผูกพันทางการเงินการคลังของรัฐบาล ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 **มีประมาณการจำนวนสูงถึง 12,881,000 ล้านบาท** ประกอบด้วย

1) ภาระผูกพันโดยตรง ที่รัฐบาลมีกฎหมาย สัญญา ข้อตกลงต้องจ่าย **จำนวน 11,129,831 ล้านบาท**

2) ภาระผูกพันที่อาจเกิดขึ้น ที่รัฐบาลอาจต้องชำระหนี้แทน **จำนวน 1,751,169 ล้านบาท**

การใช้มาตรการกึ่งการคลังตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

การใช้มาตรการกึ่งการคลังตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐฯ ณ สิ้นสุดวันที่ 8 ธันวาคม 2566 ภาวะที่รัฐต้องรับชดเชยตามมาตรา 28

มียอดคงค้างจำนวน 1,019,074 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราร้อยละ 31.9

ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน

ซึ่งยังอยู่ในกรอบที่คณะกรรมการฯ ประกาศไว้ไม่เกินร้อยละ 32

ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน

คณะรัฐมนตรีได้กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี 3,480,000 ล้านบาท

ส่งผลให้สัดส่วนภาระคงค้างตามมาตรา 28 ลดลง **และรัฐบาลมีพื้นที่ทางการคลัง**

ที่จะดำเนินมาตรการกึ่งการคลังตามมาตรา 28 เกือบเต็มกรอบที่กฎหมายกำหนด

หากคณะกรรมการฯ ประกาศขยายเพดานสัดส่วนตามมาตรา 28 จะเพิ่มความสุ่มเสี่ยงต่อ

ความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาวมากขึ้น

อ่านเพิ่มเติม เรื่อง “การวิเคราะห์สถานะภาระทางการคลังตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561”

ข้อสังเกต PBO

1. ความเสี่ยงจากความผันผวนของระบบเศรษฐกิจโลกและโรคระบาดใหม่ อาจส่งผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ให้ชะลอตัว และเนื่องจากที่ผ่านมารัฐบาลมีการกู้เงินเป็นจำนวนมากและสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP เพิ่มขึ้นสูง อาจจะทำให้รัฐบาลมีพื้นที่ทางการคลังไม่เพียงพอต่อการรองรับวิกฤติในปีงบประมาณต่อ ๆ ไป

2. แม้ว่าการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลจะมีแนวโน้มดีขึ้น แต่รัฐบาลควรให้ความสำคัญต่อการเพิ่มรายได้และการใช้จ่ายของภาครัฐให้เกิดประสิทธิภาพโดยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และทบทวนเพื่อยุบเลิก/ควบรวมหน่วยงานของรัฐหรือกองทุนหมุนเวียนที่หมดความจำเป็น ซึ่งอาจส่งผลทำให้สามารถลดขนาดการขาดดุลงบประมาณในอนาคตให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อมุ่งสู่การจัดทำงบประมาณสมดุลซึ่งจะสามารถสร้างความยั่งยืนได้ในระยะยาว

3. รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการดำเนินนโยบายกึ่งการคลังตามมาตรา 28 ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง และไม่บริหารราชการแผ่นดินโดยมุ่งสร้างความนิยมทางการเมืองที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนในระยะยาว

4. ควรให้ความสำคัญกับการระดมทุนในรูปแบบอื่นสำหรับการลงทุนในโครงการโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เพื่อช่วยลดภาระงบประมาณและภาระทางการคลังของรัฐในระยะยาว ซึ่งจะทำให้รัฐสามารถนำเงินไปพัฒนาโครงการหรือบริการประชาชนในส่วนอื่นได้มากขึ้น

5. คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐควรพิจารณาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอัตราหรือสัดส่วนต่าง ๆ ได้ตามความจำเป็นเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อความคล่องตัวในการบริหารราชการแผ่นดินเท่านั้น โดยคำนึงถึงเสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาว

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์งบประมาณ

3.1 สมมติฐานทางเศรษฐกิจ

ภาพที่ 29 สมมติฐานทางเศรษฐกิจในปี 2566 - 2567

ที่มา: งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3.2 นโยบายและแนวทางการจัดทำงานงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 30 นโยบายและแนวทางการจัดทำงานงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่มาวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่มา: งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

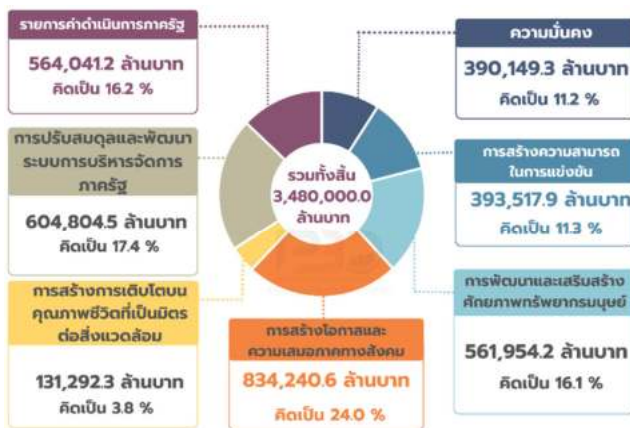
3.3 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาประเทศ

3.3.1 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

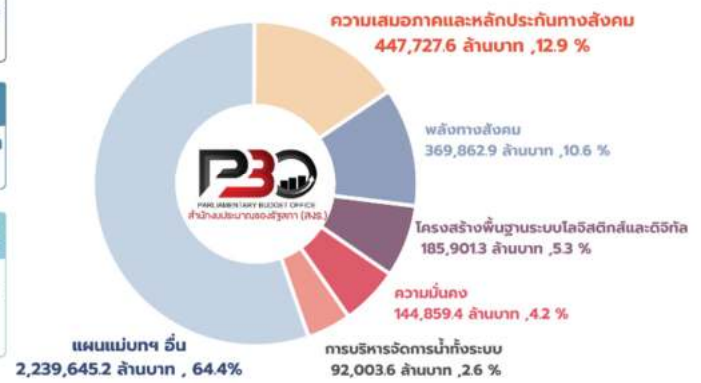
การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น ยุทธศาสตร์ชาติที่รัฐบาลให้ความสำคัญและได้รับจัดสรรงบประมาณมากที่สุด คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม จำนวน 834,240.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 24.0 เพิ่มขึ้นจำนวน 66,837.6 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.7 รองลงมา เป็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ จำนวน 604,804.5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.4 และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 561,954.2 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.1 ตามลำดับ ในขณะที่ยุทธศาสตร์ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณน้อยที่สุด คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 131,292.3 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.8

แผนแม่บทที่ได้รับจัดสรรงบประมาณมากที่สุด คือ แผนแม่บทด้านความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม จำนวน 447,727.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.9 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพิ่มขึ้นจำนวน 70,741.5 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.8 รองลงมา ได้แก่ แผนแม่บทด้านพลังทางสังคม จำนวน 369,862.9 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.6 และแผนแม่บทด้านโครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล จำนวน 185,901.3 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.3 ตามลำดับ ในขณะที่แผนแม่บทที่ได้รับจัดสรรงบประมาณน้อยที่สุด คือ แผนแม่บทด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน 754.0 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.02

ภาพที่ 31 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ตามยุทธศาสตร์ชาติ

ภาพที่ 32 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 33 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หน่วย: ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ชาติ		แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ						
		2566		2567		เพิ่ม - ลด		
		สัดส่วน	สัดส่วน	จำนวน	ร้อยละ			
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ความมั่นคง								
ปี 2566	= 292,593.7							
(ร่าง) ปี 2567	= 390,149.3							
เพิ่มขึ้น	= 97,555.7							
คิดเป็น (ร้อยละ)	= 33.3							
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน								
ปี 2566	= 397,239.2							
(ร่าง) ปี 2567	= 393,517.9							
ลดลง	= -3,721.4							
คิดเป็น (ร้อยละ)	= -0.9							
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์								
ปี 2566	= 544,455.5							
(ร่าง) ปี 2567	= 561,954.2							
เพิ่มขึ้น	= 17,498.7							
คิดเป็น (ร้อยละ)	= 3.2							
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสและ ความเสมอภาคทางสังคม								
ปี 2566	= 767,403.0							
(ร่าง) ปี 2567	= 834,240.6							
เพิ่มขึ้น	= 66,837.6							
คิดเป็น (ร้อยละ)	= 8.7							
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบน คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม								
ปี 2566	= 122,606.0							
(ร่าง) ปี 2567	= 131,292.3							
เพิ่มขึ้น	= 8,686.4							
คิดเป็น (ร้อยละ)	= 7.1							
ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ								
ปี 2566	= 658,184.6							
(ร่าง) ปี 2567	= 604,804.5							
ลดลง	= -53,380.1							
คิดเป็น (ร้อยละ)	= -8.1							
รายการคำดำเนินการภาครัฐ								
ปี 2566	= 402,518.0							
(ร่าง) ปี 2567	= 564,041.2							
เพิ่มขึ้น	= 161,523.2							
คิดเป็น (ร้อยละ)	= 40.1							
รวมงบประมาณทั้งสิ้น								
ปี 2566	= 3,185,000.0							
(ร่าง) ปี 2567	= 3,480,000.0							
เพิ่มขึ้น	= 295,000.0							
คิดเป็น (ร้อยละ)	= 9.3							

ที่มา: 1. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

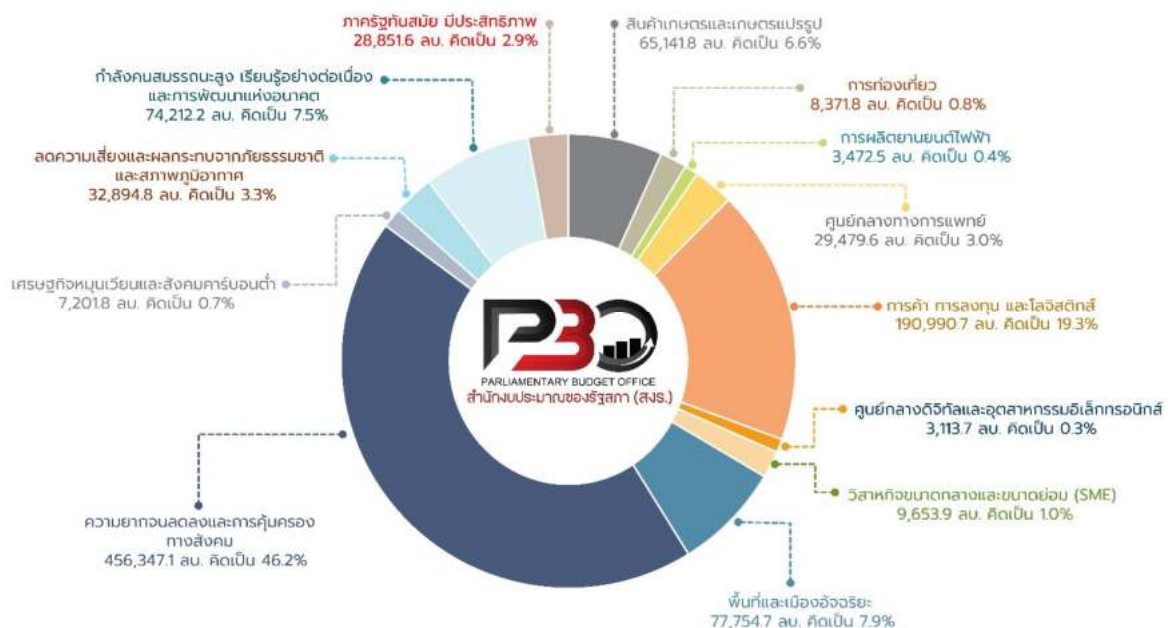

3.3.2 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ซึ่งได้กำหนดเป็น 13 หมายเหตุการพัฒนา เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่การขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของประเด็นหรือวาระการพัฒนาที่ต้องให้ความสำคัญซึ่งมีที่มาจาก การประเมินโอกาสและความเสี่ยงของไทย แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก และการพัฒนาประเทศ ในระยะเวลาที่ผ่านมา โดยมีวงเงินรวมทั้งสิ้น 987,486.1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 28.4 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

หมายเหตุที่รัฐบาลให้ความสำคัญมากที่สุดในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 คือ หมายเหตุที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม จำนวน 456,347.1 ล้านบาท หรือร้อยละ 46.2 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณที่แล้ว จำนวน 8,391.2 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 รองลงมา ได้แก่ หมายเหตุที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค จำนวน 190,990.7 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.3 และ หมายเหตุที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น้อยอยู่ ปลอดภัย และเติบโตอย่างยั่งยืน จำนวน 77,754.7 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.9 ตามลำดับ ในขณะที่หมายเหตุที่ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณน้อยที่สุด คือ หมายเหตุที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของอาเซียน จำนวน 3,113.7 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.3

ภาพที่ 34 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำแนกตาม 13 หมายเหตุของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 35 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กับ 13 หมวดหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

หน่วย: ล้านบาท

มติดการพัฒน		หมวดหมายการพัฒนา 13 หมวดหมาย						
		หมวดหมายที่	2566	สัดส่วน	2567	สัดส่วน	เพิ่ม - ลด	
						จำนวน	ร้อยละ	
1. การผลิตและบริการเป้าหมาย ปี 2566 = 236,026.5 (ร่าง) ปี 2567 = 300,570.0 เพิ่มขึ้น = ▲ 64,543.5 คิดเป็น (ร้อยละ) = 27.3	1. ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง	80,113.6	8.1	65,141.8	6.6	▼ -14,971.9	-18.7	
	2. ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เป็นคุณภาพและความยั่งยืน	7,248.8	0.7	8,371.8	0.8	▲ 1,122.9	15.5	
	3. ไทยเป็นฐานการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าของอาเซียน	751.1	0.1	3,472.5	0.4	▲ 2,721.3	362.3	
	4. ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง	27,908.3	2.8	29,479.6	3.0	▲ 1,571.2	5.6	
	5. ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค	118,578.7	12.0	190,990.7	19.3	▲ 72,412.0	61.1	
	6. ไทยเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของอาเซียน	1,425.9	0.1	3,113.7	0.3	▲ 1,687.8	118.4	
2. โอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม ปี 2566 = 642,326.4 (ร่าง) ปี 2567 = 543,755.7 ลดลง = ▼ -98,570.7 คิดเป็น (ร้อยละ) = -15.3	7. ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็งมีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้	9,345.9	0.9	9,653.9	1.0	▲ 308.0	3.3	
	8. ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่ป่าอยู่ปลอดภัยเติบโตได้อย่างยั่งยืน	185,024.6	18.7	77,754.7	7.9	▼ -107,269.9	-58.0	
	9. ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม	447,955.9	45.3	456,347.1	46.2	▲ 8,391.2	1.9	
3. ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปี 2566 = 37,751.4 (ร่าง) ปี 2567 = 40,096.7 เพิ่มขึ้น = ▲ 2,345.3 คิดเป็น (ร้อยละ) = 6.2	10. ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ	5,993.6	0.6	7,201.8	0.7	▲ 1,208.3	20.2	
	11. ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	31,757.8	3.2	32,894.8	3.3	▲ 1,137.0	3.6	
4. ป้อนพลังด้านการพลิกโฉมประเทศ ปี 2566 = 72,656.1 (ร่าง) ปี 2567 = 103,063.8 เพิ่มขึ้น = ▲ 30,407.7 คิดเป็น (ร้อยละ) = 41.9	12. ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต	41,938.2	4.2	74,212.2	7.5	▲ 32,274.1	77.0	
	13. ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน	30,717.9	3.1	28,851.6	2.9	▼ -1,866.3	-6.1	
		รวมงบประมาณทั้งสิ้น						
		ปี 2566					988,760.4	
		ร่าง ปี 2567					987,486.1	
		ลดลง					-1,274.3	
		คิดเป็น (ร้อยละ)					-0.1	

ที่มา: 1. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

รายจ่ายประจำ จำนวน 2,532,826.9 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 72.8 ของวงเงินงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 130,287.2 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.4

รายจ่ายลงทุน จำนวน 717,722.2 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.6 ของวงเงินงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 28,242.3 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 ซึ่งอยู่ในกรอบวินัยการเงินการคลังตามมาตรา 20 (1) แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้ต้องมีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ จำนวน 118,320 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.4 ของวงเงินงบประมาณ เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 18,320 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.3 (รวมรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้เป็นรายจ่ายลงทุน กรณีการกู้เพื่อการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ จำนวน 7,230.2 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.2)

รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง จำนวน 118,361.1 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.4 ของวงเงินงบประมาณ เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ทั้งจำนวน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 100.0 ซึ่งเป็นการชดใช้เงินคงคลังเพิ่มเติมจากวงเงินที่ใช้ไปในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็นกรณีมีเหตุเฉพาะ เนื่องจากการจัดทำงบประมาณล่าช้ากว่าการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีในกรณีทั่วไป จึงจำเป็นต้องชดใช้ไว้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นการชดใช้เงินคงคลังที่ได้จ่ายไปแล้วในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และ 2566

ข้อสังเกต PBO

1. วงเงินที่ตั้งไว้เพื่อบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ จำนวน 346,380.1 ล้านบาท เมื่อหักส่วนชำระคืนต้นเงินกู้จำนวน 118,320 ล้านบาท จะเห็นว่าดอกเบี้ยที่ต้องชำระ และค่าใช้จ่ายในการกู้เงินของรัฐบาล มีจำนวนถึง 228,060.1 ล้านบาท จึงเห็นว่างบประมาณในการบริหารจัดการหนี้ภาครัฐส่วนใหญ่ใช้จ่ายไปเพื่อการชำระดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายในการก่อหนี้ใหม่ ขณะที่การชำระคืนต้นเงินกู้ในแต่ละปีเป็นส่วนน้อย ซึ่งอาจกระทบต่อสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP และส่งผลต่อความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาวได้

2. แม้รายจ่ายลงทุนของปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จะมีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามกรอบวินัยการเงินการคลัง ในมาตรา 20 (1) แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 แต่ก็ถือว่ายังมีสัดส่วนน้อยมากเมื่อเทียบกับรายจ่ายประจำ ซึ่งยังอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง

3. รัฐบาลควรแสดงรายละเอียดรายจ่ายลงทุนในส่วนที่อยู่ในรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้จำนวน 7,230.2 ล้านบาท ว่าเป็นโครงการลงทุนใดของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจใด เพื่อให้เห็นภาพรวมรายจ่ายลงทุนของทั้งประเทศ

4. การจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลมีสัดส่วนใกล้เคียงกับรายจ่ายประจำ จึงต้องกู้เงินมาสมทบเพื่อให้รายจ่ายลงทุนมีสัดส่วนเป็นไปตามกรอบวินัยการเงินการคลังที่กำหนดให้รัฐบาลต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายลงทุนในสัดส่วนที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นเหตุให้ขาดดุลงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ย่อมมีผลกระทบต่อความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาว

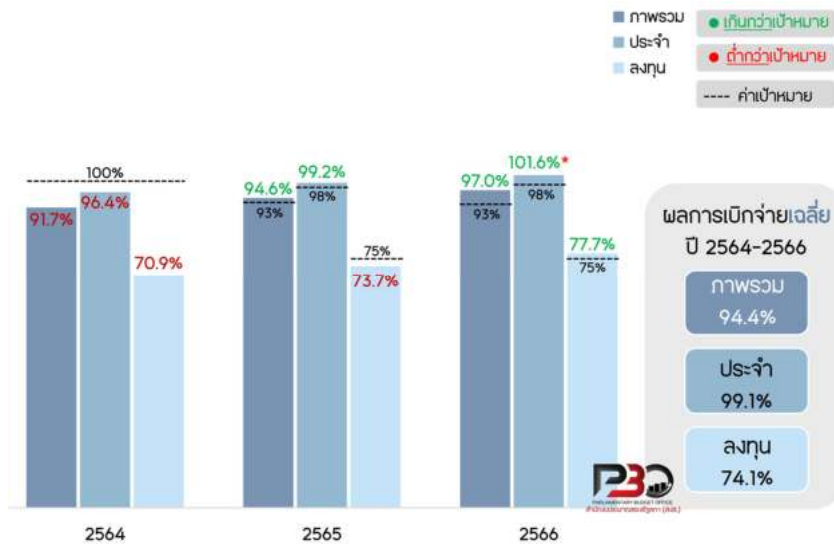
5. ควรปรับโครงสร้างการบริหารภาครัฐ โดยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดรายจ่ายประจำ ขณะเดียวกันก็ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาครัฐให้เพิ่มสูงขึ้น

6. งบประมาณรายการรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง รัฐบาลควรแสดงรายละเอียดการใช้จ่ายเงินคงคลังของปีที่ผ่านมาให้ชัดเจน

3.4.3 ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2566

ประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ฝ่ายนิติบัญญัติใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามมาตรา 17 (3) แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 เพื่อพิจารณาถึงศักยภาพการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณในช่วงปีที่ผ่านมา

ภาพที่ 38 ร้อยละผลการเบิกจ่ายงบประมาณย้อนหลัง 3 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2566)

ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง

หมายเหตุ: ผลการเบิกจ่ายภาพรวม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สูงเกินร้อยละ 100 เนื่องจากการเบิกจ่ายงบประมาณภายใต้แผนงานบุคลากรภาครัฐสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร

หน่วยรับงบประมาณส่วนใหญ่เบิกจ่ายงบประมาณที่เป็นรายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนรายการปีเดียวได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ในขณะที่รายจ่ายลงทุนรายการผูกพันข้ามปีงบประมาณไม่สามารถเบิกจ่ายได้ตามแผนและเป้าหมายที่กำหนด แม้ว่ารัฐบาลจะมีมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุนที่มีความเข้มงวดอย่างต่อเนื่องทุกปีก็ตาม สาเหตุสำคัญมาจากรายการผูกพันข้ามปีรายการใหม่ส่วนใหญ่ไม่สามารถก่อนนี้ผูกพันได้ทันภายในไตรมาสที่ 2 และรายการผูกพันข้ามปีรายการเดิมจะใช้เงินงบประมาณที่กันไว้เบิกจ่ายเหลือมปีก่อนใช้งบประมาณของปีปัจจุบัน จึงทำให้การเบิกจ่ายงบประมาณมีความล่าช้าและจำเป็นต้องขอเงินไว้เบิกจ่ายเหลือมปีตามที่พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 กำหนด

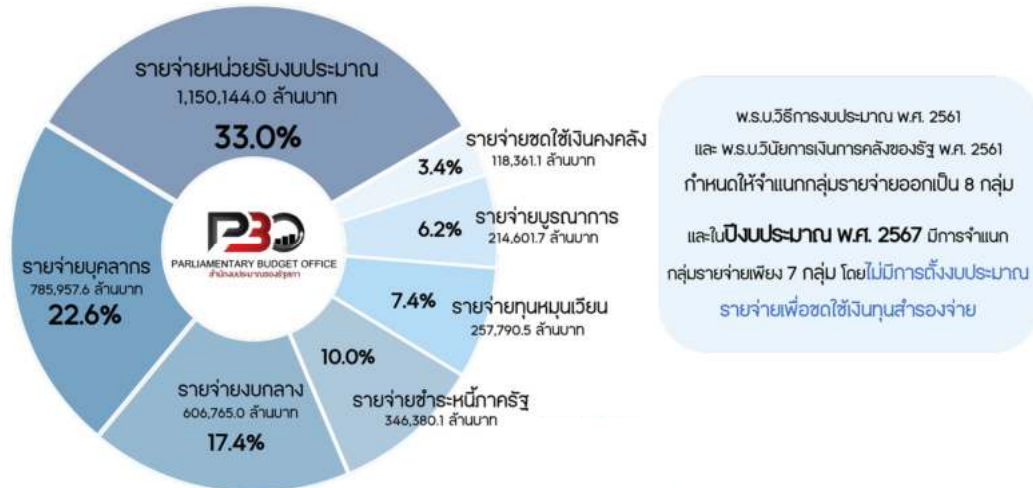
ข้อสังเกต PBO

1. ควรให้ความสำคัญในการนำข้อมูลผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุนที่ล่าช้าในช่วงที่ผ่านมา มาประกอบการพิจารณาอนุมัติงบประมาณให้กับหน่วยรับงบประมาณ
2. ควรให้ความสำคัญกับการพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ประกอบการพิจารณาอนุมัติงบประมาณให้กับหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ ร่วมด้วย เช่น ความสำคัญของโครงการลงทุน ความคุ้มค่าของโครงการลงทุน และความพร้อมของหน่วยรับงบประมาณ เป็นต้น

3.5 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามกลุ่มรายจ่าย

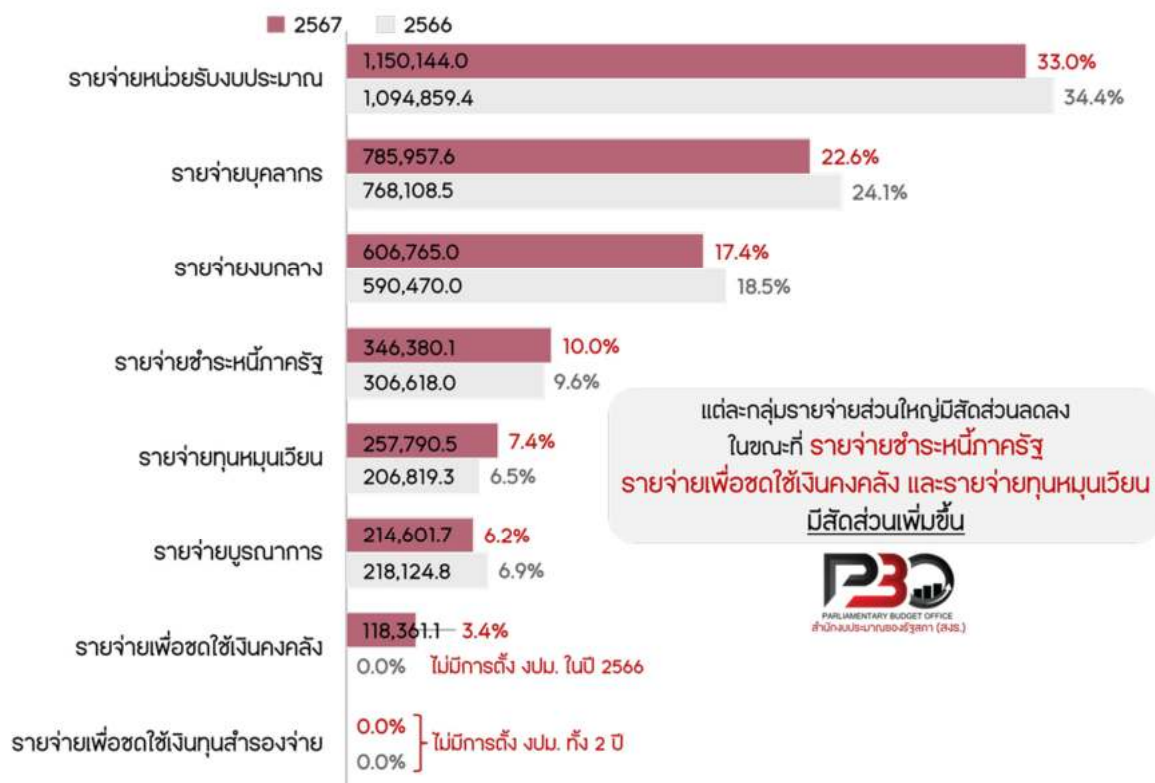
3.5.1 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายตามกลุ่มรายจ่าย

ภาพที่ 39 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายตามกลุ่มรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่มา: งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

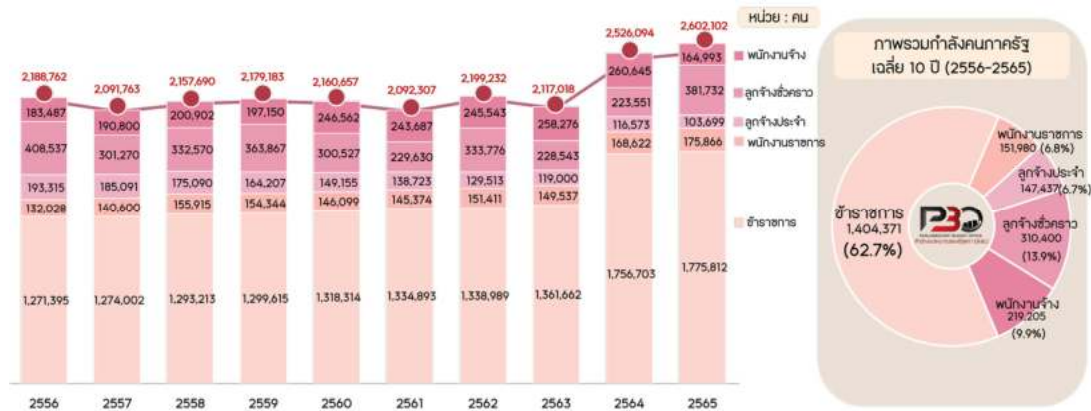
ภาพที่ 40 เปรียบเทียบสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายตามกลุ่มรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2567

ที่มา: งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3.5.2 รายจ่ายบุคลากรภาครัฐ

ภาพที่ 41 ภาพรวมแนวโน้มกำลังคนภาครัฐ ระยะ 10 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2565)

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

หมายเหตุ: ปี 2556-2563 ไม่รวมกำลังคนในสังกัดกระทรวงกลาโหม แต่ปี 2564-2565 รวมกำลังคนในสังกัดกระทรวงกลาโหม

ที่ผ่านมา มีเหตุการณ์หรือความจำเป็นที่ต้องเพิ่มบุคลากร เช่น มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2563 ที่เห็นชอบให้จัดสรรอัตราข้าราชการต้งใหม่ รวมทั้งสิ้น 40,897 อัตรา เพื่อรองรับการบรรจุบุคลากรในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องปฏิบัติงานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ให้เข้ารับราชการจำนวน 38,105 อัตรา รวมทั้งการบรรจุนักศึกษาวิชาแพทยศาสตร์และทันตแพทยศาสตร์ ที่เป็นนักศึกษา คู่สัญญา กับกระทรวงสาธารณสุขที่สำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 2,792 อัตรา จากกรณีดังกล่าว ส่งผลทำให้รัฐบาลต้องประสบกับปัจจัยเสี่ยงทางการคลังจากภาระรายจ่ายบุคลากรภาครัฐที่เพิ่มสูงขึ้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กำลังคนภาครัฐที่มีผลต่องบประมาณมากที่สุดคือ บุคลากรประเภทข้าราชการที่เพิ่มขึ้นจาก 1,271,395 คน ในปี 2556 มาเป็น 1,374,865 คน ในปี 2565 (ไม่รวมกำลังคนในสังกัดกระทรวงกลาโหม) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.13 นอกจากนี้ภาระค่าใช้จ่ายของข้าราชการบำนาญที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา จะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างงบประมาณในภาพรวมของประเทศ ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากความก้าวหน้าทางการแพทย์และสาธารณสุขส่งผลให้ประชากรไทยมีอายุยืนมากขึ้น และทำให้ค่ารักษาพยาบาลของบุคลากรประเภทข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ ซึ่งเป็นรายจ่ายที่คาดหมายไม่ได้และไม่สามารถประมาณการค่าใช้จ่ายในแต่ละปีได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

ข้อสังเกต PBO

1. รายจ่ายบุคลากรที่จำแนกตามกลุ่มรายจ่าย เป็นค่าใช้จ่ายเฉพาะที่กำหนดไว้ในแผนงานบุคลากรภาครัฐ ตามมาตรา 38 ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2567 จำนวน 785,957.6 ล้านบาท ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 22.6 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และหากพิจารณาค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภาครัฐ ซึ่งตั้งไว้ในรายจ่ายงบกลาง (มาตรา 6) อีกจำนวน 500,165 ล้านบาท ประกอบด้วย

- เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ จำนวน 329,430 ล้านบาท
- เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ จำนวน 11,000 ล้านบาท
- เงินสมทบของลูกจ้างประจำ จำนวน 440 ล้านบาท
- เงินสำรอง เงินสมทบ เงินชดเชยของข้าราชการ จำนวน 78,775 ล้านบาท
- เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ จำนวน 4,520 ล้านบาท
- ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ จำนวน 76,000 ล้านบาท

รวมทั้งเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐอีกจำนวน 62,338.5 ล้านบาท ประกอบด้วย

- ค่าใช้จ่ายบุคลากรที่ตั้งเป็นเงินอุดหนุนให้ท้องถิ่นที่จัดสรรผ่านกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 26,734.4 ล้านบาท

- ค่าใช้จ่ายบุคลากรที่ตั้งเป็นเงินอุดหนุนให้ท้องถิ่นในฐานะหน่วยรับงบประมาณโดยตรง จำนวน 35,604.1 ล้านบาท

ทำให้ค่าใช้จ่ายบุคลากร รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,348,461.1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 38.7 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ดังนั้น เพื่อลดภาระการคลังจากค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐในอนาคต ควรพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

- ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างระบบราชการให้มีประสิทธิภาพ ลดจำนวนบุคลากรภาครัฐโดยจ้างงานจากภายนอก (Outsourcing) ให้มาทำงานบางอย่างแทน เพื่อลดความเสี่ยงที่รัฐบาลต้องรับภาระงบประมาณในระยะยาว

- ควรปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และลดจำนวนบุคลากรภาครัฐที่ต้องปฏิบัติงานซ้ำซ้อนหรืองานที่ไม่จำเป็น

2. เพื่อสะท้อนภาระทางการคลังเกี่ยวกับรายจ่ายบุคลากรอย่างครอบคลุม ถูกต้อง ครบถ้วนในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ควรมีการจำแนกรายจ่ายเพื่อการดังกล่าวออกมา ให้ชัดเจนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14 (4) แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561

3.6 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน

3.6.1 การจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

การจัดสรรงบประมาณปี พ.ศ. 2567 จำนวน 3,480,000 ล้านบาท จำแนกตามลักษณะงานตามหลักการในการจำแนกรายจ่ายรัฐบาลตามกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เป็น 3 ประเภท 10 ด้าน ได้ดังนี้ ภาพที่ 42 การจัดสรรงบประมาณจำแนกตามลักษณะงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

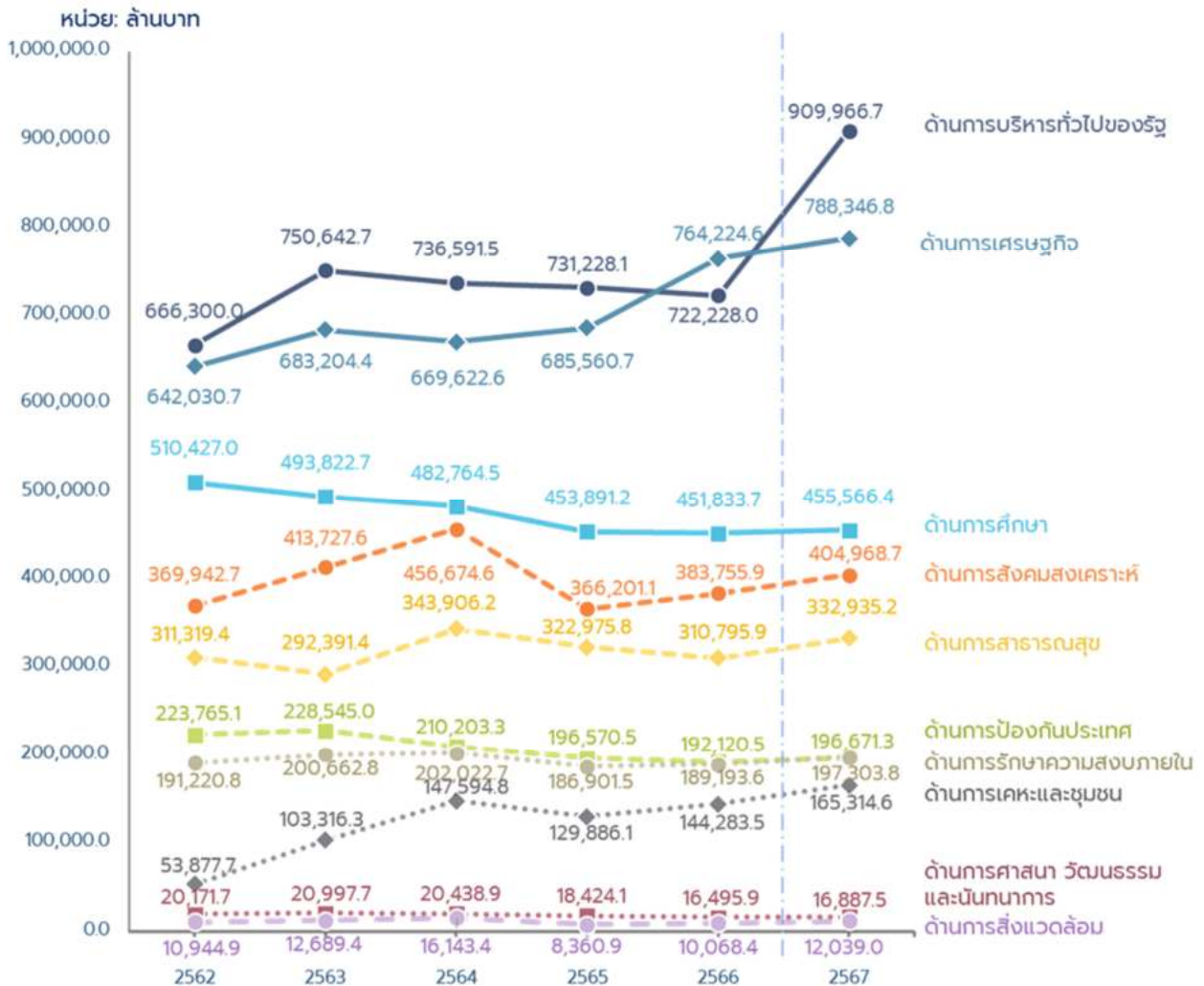

ที่มา: งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3.6.2 การจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2567

ภาพที่ 43 การจัดสรรงบประมาณจำแนกตามลักษณะงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2567

งบประมาณด้านการบริหารทั่วไปของรัฐ ได้รับจัดสรรงบประมาณสูงสุด เพิ่มขึ้น 26% จากปี 2566

งบประมาณด้านการศึกษา ได้รับจัดสรรสูงเป็นลำดับที่ 3 ในขณะที่ผลประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล หรือ PISA ลดลงจากปีที่ผ่านมา

งบประมาณด้านการสิ่งแวดล้อม เป็นงบประมาณที่ได้รับจัดสรรต่ำสุดในทุกปี ในขณะที่ประเทศไทยยังเผชิญกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ PM 2.5, Climate Change

ที่มา: 1. งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566
 2. งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3.6.3 ผลการดำเนินการตามตัวชี้วัดสากลที่สำคัญ

การบริหารทั่วไป

ด้านการบริหารทั่วไปของรัฐ

ด้านการป้องกันประเทศ

ด้านการรักษาความสงบภายใน

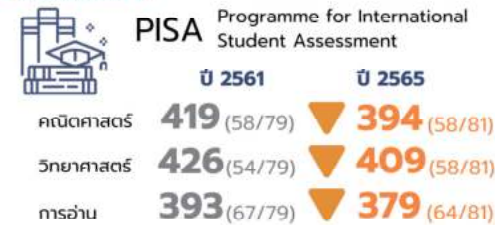
การเศรษฐกิจ

ด้านการเศรษฐกิจ

การบริการชุมชนและสังคม

ด้านการศึกษา

ด้านการสาธารณสุข

ด้านการสิ่งแวดล้อม

ด้านการศาสนา วัฒนธรรม และันทนาการ

ด้านการเคหะและชุมชน

3.7 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามกระทรวง

3.7.1 ภาพรวมงบประมาณรายจ่ายประจำปี

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รวมทั้งสิ้น 3,480,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 295,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.3 ตามตารางที่ 2 และภาพที่ 44 ตารางที่ 2 เปรียบเทียบสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2567

กระทรวง/หน่วยงาน	ปีงบประมาณ		สัดส่วน	เพิ่ม/ลด	
	2566	2567		จำนวน	ร้อยละ
งบกลาง 1	590,470.0	606,765.0	17.4	16,295.0	2.8
สำนักนายกรัฐมนตรี	32,186.3	34,753.5	1.0	2,567.2	8.0
กระทรวงกลาโหม	194,498.7	198,320.4	5.7	3,821.7	2.0
กระทรวงการคลัง 4	285,154.7	327,155.1	9.4	42,000.4	14.7
กระทรวงการต่างประเทศ	7,556.5	9,009.8	0.2	1,453.3	19.2
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	5,295.5	5,591.3	0.2	295.8	5.6
กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ	24,616.9	25,327.9	0.7	711.0	2.9
กระทรวงการอุดมศึกษาฯ	124,555.9	127,546.6	3.7	2,990.7	2.4
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	128,133.5	118,596.1	3.4	-9,537.4	-7.4
กระทรวงคมนาคม	180,312.9	183,635.0	5.3	3,322.1	1.8
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	6,786.2	8,827.8	0.3	2,041.6	30.1
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	30,453.9	33,231.0	1.0	2,777.1	9.1
กระทรวงพลังงาน	2,700.0	2,834.6	0.1	134.6	5.0
กระทรวงพาณิชย์	6,443.3	6,822.0	0.2	378.7	5.9
กระทรวงมหาดไทย 2	325,245.9	353,127.5	10.1	27,881.6	8.6
กระทรวงยุติธรรม	24,603.1	25,987.6	0.7	1,384.5	5.6
กระทรวงแรงงาน	54,325.9	61,658.3	1.8	7,332.4	13.5
กระทรวงวัฒนธรรม	6,735.1	7,016.7	0.2	281.6	4.2
กระทรวงศึกษาธิการ 3	327,374.7	328,384.7	9.4	1,010.0	0.3
กระทรวงสาธารณสุข	152,263.9	165,726.2	4.8	13,462.3	8.8
กระทรวงอุตสาหกรรม	4,471.9	4,559.7	0.1	87.8	2.0
ส่วนราชการไม่สังกัดฯ	124,797.3	127,536.2	3.7	2,738.9	2.2
จังหวัดและกลุ่มจังหวัด	21,500.6	23,076.0	0.7	1,575.4	7.3
รัฐวิสาหกิจ	162,919.3	143,745.8	4.1	-19,173.5	-11.8
หน่วยงานของรัฐสภา	7,730.1	7,515.3	0.2	-214.8	-2.8
หน่วยงานของศาล	23,151.3	24,930.1	0.7	1,778.8	7.7
หน่วยงานขององค์กรอิสระและองค์กรอัยการ	19,497.0	22,915.7	0.7	3,418.7	17.5

กระทรวง/หน่วยงาน	ปีงบประมาณ		สัดส่วน	เพิ่ม/ลด	
	2566	2567		จำนวน	ร้อยละ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	86,457.1	101,306.3	2.9	14,849.2	17.2
หน่วยงานอื่นของรัฐ	477.4	600.3	0.0	122.9	25.7
สภาภาคชาติไทย	8,854.0	8,867.5	0.3	13.5	0.2
ส่วนราชการในพระองค์	8,611.7	8,478.4	0.2	-133.3	-1.5
ทุนหมุนเวียน 5	206,819.4	257,790.5	7.4	50,971.1	24.6
รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง	-	118,361.1	3.4	118,361.1	100.0
รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินทุนสำรองจ่าย	-	-	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	3,185,000.0	3,480,000.0	100.0	295,000.0	9.3

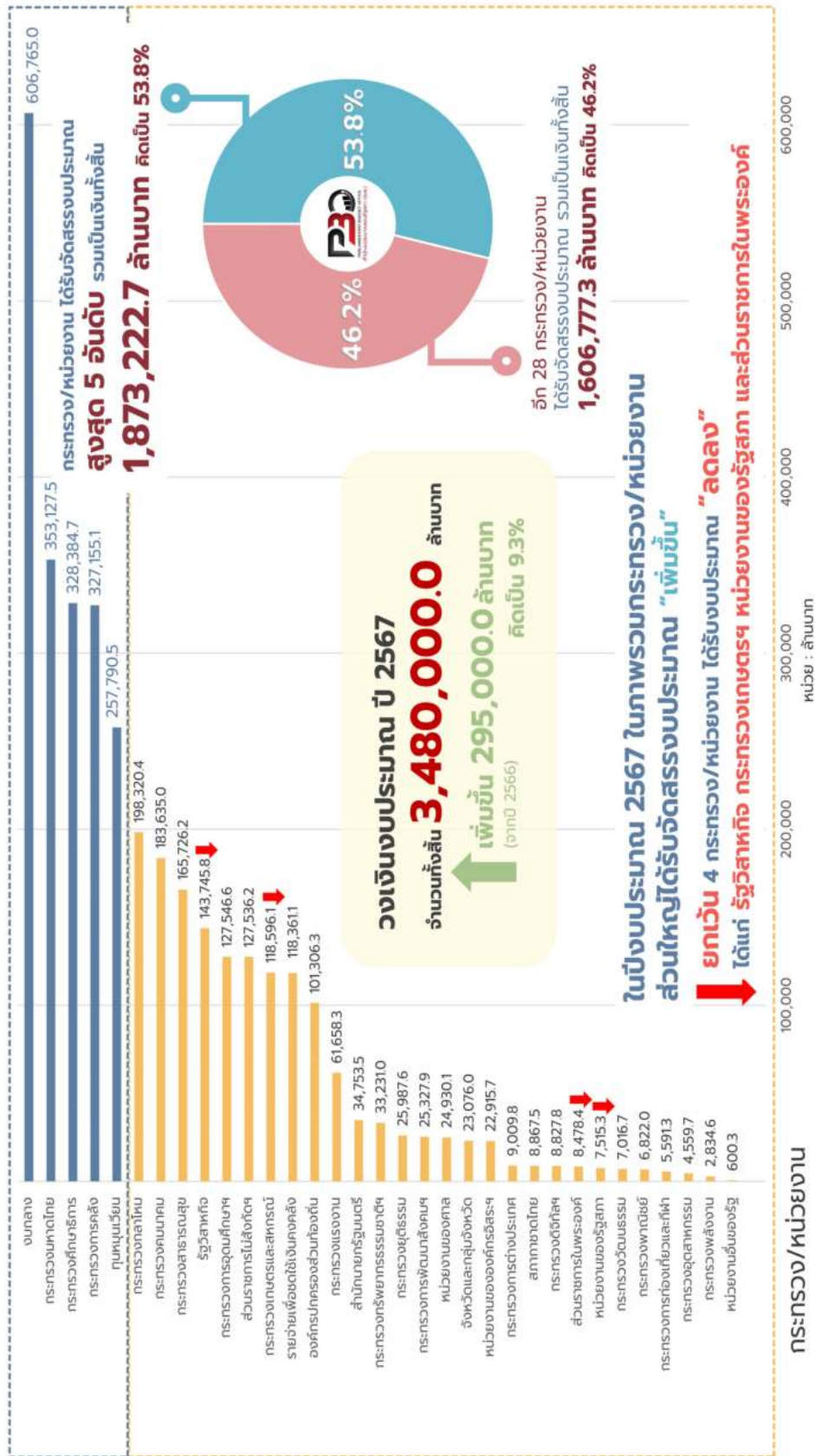
ที่มา: งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

จากตารางที่ 2 และภาพที่ 44 พบว่า กระทรวง/หน่วยงาน ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ งบกลาง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการคลัง และทุนหมุนเวียน ซึ่งรวมกันเป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 1,873,222.7 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 53.8 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในขณะที่อีก 16 กระทรวง 11 หน่วยงาน และ 1 รายการ ได้รับจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้นเพียง 1,606,777.3 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 46.2 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีหน่วยรับงบประมาณใหม่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 4 หน่วยงาน ดังนี้ (1) สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระบบราง (องค์การมหาชน) กระทรวงคมนาคม (2) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (3) สถาบันข้อมูลขนาดใหญ่ (องค์การมหาชน) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และ (4) กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

ภาพที่ 44 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่มา: งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3.7.2 ภาพรวมผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

ภาพที่ 45 ผลเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง

หมายเหตุ: ผลการเบิกจ่ายภาพรวม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สูงเกินร้อยละ 100 เนื่องจากมีการเบิกจ่ายงบประมาณภายใต้แผนงานบุคลากรภาครัฐสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร

การเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไตรมาสที่ 4 ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลงรายการ จำนวน 3,185,000 ล้านบาท ผลการเบิกจ่ายภาพรวม จำนวน 3,088,425.4 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 97.0 ผลการเบิกจ่ายรายจ่ายประจำ จำนวน 2,610,236.7 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 101.6 และผลการเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุน จำนวน 478,188.7 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 77.7 สามารถจัดอันดับกระทรวง/หน่วยงานที่มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สูงสุด/ต่ำสุด 3 อันดับ ตามภาพที่ 45

ข้อสังเกต PBO

สำนักงานงบประมาณของรัฐสภาได้วิเคราะห์ปัญหาและปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่ประเทศไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันไว้ในส่วนที่ 1 ดังนั้น รัฐบาลร่วมกับกระทรวง/หน่วยงานหลัก ซึ่งมีภารกิจในการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบาย แผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งในส่วนของแผนงานพื้นฐาน แผนงานยุทธศาสตร์ และแผนงานบูรณาการที่ชัดเจน ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้สามารถรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคต ตัวอย่างเช่น

1. ด้านเศรษฐกิจ

โครงการกระเป๋าเงินดิจิทัล นโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจจาก “โครงการกระเป๋าเงินดิจิทัล” จะทำให้เกิดภาระทางการคลังจากหนี้สาธารณะในการจ่ายคืนต้นเงินกู้ และภาระดอกเบี้ยหนี้สาธารณะ ซึ่งส่งผลกระทบต่อวงเงินงบประมาณที่จะใช้จัดทำนโยบายใหม่ในปีต่อไปลดลง ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องดำเนินการโครงการฯ ด้วยความรอบคอบให้ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้จัดเก็บรายได้ได้ตามประมาณการ เพียงพอต่อการจัดสรรงบประมาณต่อไปในการชำระคืนต้นเงินกู้ และภาระดอกเบี้ยให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว โดยไม่สร้างภาระทางการคลังในระยะยาว

2. ด้านสังคม:

2.1 สังคมผู้สูงอายุ ควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานทั้งในส่วนของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาแบบองค์รวมให้ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วนทุกมิติทั้งในเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการดำรงชีพและรายได้ ด้านสุขภาพ ด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานที่เหมาะสม การพัฒนาบริการพื้นฐานที่รองรับผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจพึ่งพาตัวเองได้ และลดภาระงบประมาณได้ในอนาคต

2.2 ความยากจนและความเหลื่อมล้ำ ควรให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มประชาชนที่มีความยากจน โดยแก้ไขระบบเศรษฐกิจฐานราก และแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างโดยการพัฒนาเมืองและกระจายศูนย์กลางความเจริญให้ทั่วถึง ส่งเสริมการศึกษาโดยเฉพาะจังหวัดที่มีครัวเรือนยากจนเป็นลำดับแรก การพัฒนาตลาดแรงงาน

2.3 ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุข แนวโน้มภาระงบประมาณด้านรักษาพยาบาลของประชาชนทุกกลุ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งจะเป็นภาระทางการคลังในระยะต่อไป ดังนั้น การบริหารงบประมาณควรส่งเสริมแนวคิด “ป้องกันดีกว่ารักษา” เนื่องจากการป้องกันโรครมมีค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่า และสามารถยืดระยะเวลาการเข้ารับบริการสาธารณสุขออกไปได้ ทำให้ลดภาระทางการคลังในระยะยาวได้

3. ด้านสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ควรมีมาตรการลดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจทั้งภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารจัดการน้ำ ในส่วนภาคอุตสาหกรรม อาจนำ Water Footprint มาใช้อย่างจริงจัง สำหรับภาคเกษตรควรมีการสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อยแต่มูลค่าเศรษฐกิจสูง และดำเนินการตามแผนบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเหมาะสมสามารถเพิ่มพื้นที่ชลประทาน สนับสนุนน้ำอุปโภคบริโภคในพื้นที่ขาดแคลน

3.8 รายการผูกพันข้ามปีงบประมาณ

การผูกพันงบประมาณข้ามปี หมายถึง รายการงบประมาณรายจ่ายที่จะต้องทำสัญญาก่อนนี้ผูกพัน และมีวงเงินที่คาดว่าจะต้องก่อนนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อ ๆ ไป โดยวงเงินผูกพันดังกล่าว จะรวมเงินเพื่อเหลือเพื่อขาดไว้ด้วยแล้ว สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีภาระผูกพันงบประมาณข้ามปี รวมทั้งสิ้น 1,241,923.7 ล้านบาท จำแนกเป็น เงินงบประมาณ 1,176,718.2 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 94.7 เงินนอกงบประมาณ 50,568.0 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.1 และเงินสำรองเพื่อเหลือเพื่อขาด 14,637.5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.2 ตามตารางที่ 3 ดังนี้

1) ภาระผูกพันงบประมาณรายการที่ได้รับอนุมัติแล้วก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 874,566.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 70.42 ของวงเงินภาระผูกพันงบประมาณข้ามปี

2) ภาระผูกพันงบประมาณรายการที่ได้รับอนุมัติให้ผูกพันแล้วตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน จำนวน 362.1 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 0.03 ของวงเงินภาระผูกพันงบประมาณข้ามปี

3) ภาระผูกพันงบประมาณรายการใหม่ที่เริ่มในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 366,994.7 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29.55 ของวงเงินภาระผูกพันงบประมาณข้ามปี

ตารางที่ 3 สรุปภาระผูกพันงบประมาณข้ามปีทั้งสิ้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	เงินงบประมาณ			รวมเงิน งบประมาณ	เงินสำรอง เพื่อเหลือ เพื่อขาด	วงเงิน ภาระผูกพัน งบประมาณ	เงินนอก งบประมาณ	วงเงินภาระ ผูกพัน รวมทั้งสิ้น
	ตั้งแต่เริ่ม ดำเนินการ ก่อนปี 67 (1)	ปี 67 (2)	ปี 68 และ ปีต่อ ๆ ไป (3)					
1. รายการที่อนุมัติให้ ผูกพันแล้วก่อนปี 67	366,486.1	150,571.6	326,342.5	843,400.2	2,194.6	845,594.8	28,972.1	874,566.9
2. รายการที่อนุมัติให้ ผูกพันแล้วปี 66 ไปพลางก่อน	-	41.7	320.4	362.1	-	362.1	-	362.1
3. รายการที่เสนอ ขอผูกพันใหม่ในปี 67	-	35,142.6	297,813.3	332,955.9	12,442.9	345,398.8	21,595.9	366,994.7
รวมทั้งสิ้น	366,486.1	185,755.9	624,476.2	1,176,718.2	14,637.5	1,191,355.7	50,568.0	1,241,923.7

ที่มา: งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 46 กระทรวงที่มีวงเงินการผูกพันงบประมาณ
ข้ามปีทั้งสิ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
สูงสุด 3 ลำดับแรก

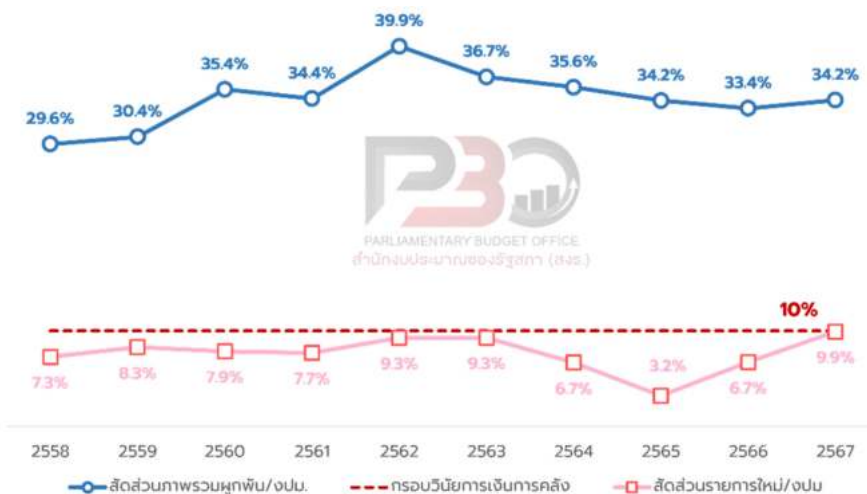
ภาพที่ 47 กระทรวงที่มีวงเงินการผูกพันงบประมาณ
ข้ามปีรายการใหม่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
สูงสุด 3 ลำดับแรก

ที่มา: งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

จากประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง กำหนดสัดส่วนต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ที่กำหนดสัดส่วนการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายข้ามปีงบประมาณต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยคำนวณจากวงเงินการผูกพันงบประมาณข้ามปีเฉพาะรายการใหม่ที่จะเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณนั้น ๆ เฉพาะเงินงบประมาณและเงินสำรองเพื่อเหลือเพื่อขาด ทำให้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีภาระผูกพันงบประมาณรายการใหม่ตามกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ (เงินงบประมาณและเงินสำรองเพื่อเหลือเพื่อขาด) จำนวนทั้งสิ้น 345,398.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.9 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามภาพที่ 48 ซึ่งอยู่ในสัดส่วนตามที่คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐกำหนด

ภาพที่ 48 สัดส่วนการผูกพันงบประมาณข้ามปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2567 ตามกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ (เงินงบประมาณและเงินสำรองเพื่อเหลือเพื่อขาด)

ที่มา: 1. งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

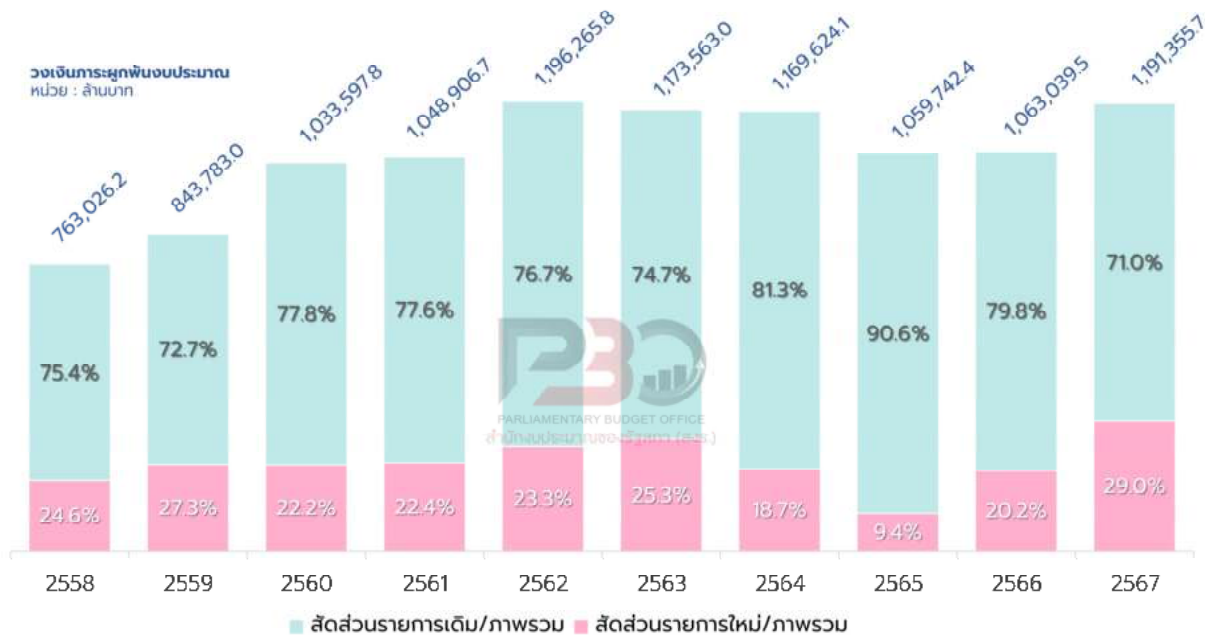
2. งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2566

จากการศึกษาสัดส่วนภาระผูกพันงบประมาณรายการใหม่ตามกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ (เฉพาะเงินงบประมาณและเงินสำรองเพื่อเหลือเผื่อขาด) ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2567 พบว่าภาระผูกพันงบประมาณรายการใหม่ในปี พ.ศ. 2567 สูงสุดในรอบ 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.9 เนื่องจากมีรายการผูกพันใหม่ที่สำคัญของกรมธนารักษ์ คือ รายการค่าเช่าพื้นที่ส่วนขยายศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 พื้นที่โซน C โดยผูกพันงบประมาณปี 2567 - 2596 วงเงินทั้งสิ้น 98,931.3 ล้านบาท และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ตั้งงบประมาณจำนวน 1,193.4 ล้านบาท จึงทำให้กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานที่มีภาระผูกพันงบประมาณรายการใหม่สูงสุด วงเงิน 99,414.5 ล้านบาท (ภาพที่ 47)

เมื่อพิจารณาสัดส่วนภาระผูกพันงบประมาณเปรียบเทียบกับวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีในรอบ 10 ปี พบว่า สัดส่วนภาระผูกพันงบประมาณส่วนใหญ่เป็นภาระผูกพันจากรายการเดิมที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยที่ร้อยละ 77.8 (ภาพที่ 49)

ภาพที่ 49 สัดส่วนภาระผูกพันงบประมาณข้ามปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2567 จำแนกตามประเภทรายการผูกพัน (เงินงบประมาณและเงินสำรองเพื่อเหลือเผื่อขาด)

- ที่มา: 1. งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
2. งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2566

ข้อสังเกต PBO

1. รัฐบาลควรควบคุมสัดส่วนภาระผูกพันงบประมาณข้ามปี โดยเฉพาะรายการผูกพันใหม่ควรตั้งงบประมาณเท่าที่จำเป็นและมีความพร้อมที่จะดำเนินการได้ทันที สำหรับรายการผูกพันเดิมก็ควรตั้งงบประมาณให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าของการดำเนินงานที่จะต้องจ่ายจริงในปีงบประมาณ เพื่อมิให้มีภาระผูกพันงบประมาณสะสมอยู่ในระดับที่สูงมากเกินไปจนกลายเป็นภาระและส่งผลกระทบต่อ

ข้อสังเกต PBO

การบริหารงานของรัฐบาลในอนาคต เพื่อให้รัฐบาลได้มีวงเงินงบประมาณสำหรับโครงการใหม่ ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการในอนาคตตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล

2. เนื่องจากมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้ในกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและมีใช้กรณีตามมาตรา 41 คณะรัฐมนตรีมีอำนาจอนุมัติให้หน่วยรับงบประมาณก่อนนี้ผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายได้ ซึ่งคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐได้กำหนดสัดส่วนการก่อหนี้ผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายต้องไม่เกินร้อยละ 8 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ดังนั้น รัฐบาลจึงควรรายงานสัดส่วนการก่อหนี้ผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณที่ผ่านมาตามที่กรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐกำหนด เพื่อเป็นข้อมูลให้สมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการวิสามัญฯ ใช้ประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้วย

3. ในการพิจารณาภาระผูกพันงบประมาณควรพิจารณารายการผูกพันทั้งหมดที่มีการขอรับการจัดสรรงบประมาณ ทั้งรายการผูกพันเดิมและรายการผูกพันใหม่ที่จะเริ่มก่อหนี้ผูกพันเป็นปีแรก โดยเฉพาะรายจ่ายลงทุนควรคำนึงความจำเป็นเร่งด่วนและสอดคล้องกับระยะเวลาที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (4 เดือน) และต้องเป็นไปตามที่บทบัญญัติของพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 กำหนด

4. คณะกรรมการวิสามัญฯ ควรพิจารณามอบหมายให้สำนักงานงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี นำเสนอข้อมูลรายการผูกพันข้ามปีงบประมาณต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสัดส่วนรายการผูกพันข้ามปีงบประมาณให้อยู่ภายในกรอบที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ (1) รายการผูกพันรายการใหม่ (2) รายการผูกพันที่ยังอยู่ระหว่างดำเนินการและต้องขอตั้งงบประมาณในปีปัจจุบัน (3) รายการผูกพันที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วในปีที่ผ่านมา (4) ภาพรวมของวงเงินรายการผูกพันข้ามปีงบประมาณทั้งรายการผูกพันรายการใหม่และรายการผูกพันรายการเดิมที่ต้องตั้งงบประมาณสนับสนุนตามร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปี

5. คณะกรรมการวิสามัญฯ ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณางบประมาณรายการผูกพันข้ามปีงบประมาณเพื่อให้คณะอนุกรรมการใช้ประกอบการพิจารณาปรับลดงบประมาณรายการผูกพันรายจ่ายลงทุนให้เป็นหลักเกณฑ์เดียวกัน โดยพิจารณาถึงงบประมาณที่ใช้จ่ายไม่ทันภายในปีงบประมาณและต้องกันเงินไว้เบิกจ่ายเหลือปีมาใช้ประกอบด้วย เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปอย่างเหมาะสมและโปร่งใส

3.9 งบประมาณรายจ่ายบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์

3.9.1 ภาพรวมการจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2567

การพิจารณาการจัดสรรงบประมาณในลักษณะแผนงานบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2567 พบว่า มีจำนวนแผนงานบูรณาการจำนวน 32 แผนงาน และมีวงเงินงบประมาณรวมจำนวน 3,570,954.5 ล้านบาท ซึ่งสามารถจัดกลุ่มตามระยะเวลาที่ได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของแผนงานบูรณาการ โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ตามตารางที่ 4 และภาพที่ 50

ตารางที่ 4 ภาพรวมงบประมาณแผนงานบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2567

หน่วย: ล้านบาท

ลำดับ	แผนงานบูรณาการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.							ผลรวม	สัดส่วน	
		2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566			2567
1	พัฒนาคุณภาพคนและระบบโลจิสติกส์	98,840.7	111,148.2	98,808.4	95,375.0	106,115.7	107,481.0	131,286.4	123,447.1	872,502.4	24.4
2	บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	55,820.7	61,170.6	62,831.6	58,796.2	65,548.7	63,136.4	54,099.8	56,255.4	477,659.4	13.4
3	ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	12,510.1	13,255.7	11,924.3	10,641.9	9,563.3	6,912.1	6,208.9	6,658.4	77,674.8	2.2
4	สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว	5,251.9	8,550.6	8,560.3	7,222.4	6,774.9	4,574.5	5,107.0	7,384.1	53,425.7	1.5
5	ป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด	4,899.2	4,909.7	5,256.4	5,299.6	6,129.2	4,261.7	4,187.5	4,357.4	39,300.7	1.1
6	พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	1,192.1	2,509.3	1,442.2	1,172.7	903.1	856.6	1,531.1	3,806.6	13,413.6	0.4
7	เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย	1,041.4	1,150.2	847.9	863.8	924.3	617.6	438.4	820.1	6,703.8	0.2
8	ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	533.5	869.3	884.0	957.0	578.0	478.9	495.9	754.0	5,550.7	0.2
9	เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก		6,938.3	14,842.6	16,036.5	21,489.5	11,944.8	11,048.0	8,089.0	90,388.8	2.5
10	พัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล/รัฐบาลดิจิทัล	4,971.3	4,355.9	3,044.8		1,903.2	2,409.4	2,277.2	3,029.6	21,991.4	0.6
11	พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	4,889.8	5,043.4		3,018.4	2,092.6	1,506.4	1,444.4		17,995.0	0.5
12	พัฒนาผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลาง	3,487.3	3,810.4	3,328.4	1,738.0	1,210.0				13,574.2	0.4
13	พัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	3,305.9	9,883.5	8,758.0	6,920.9	5,751.6				34,620.0	1.0
14	ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้	8,239.8	92,100.7	2,564.2	1,305.3					104,209.9	2.9
15	ส่งเสริมการกระจายอำนาจ	246,091.6	262,646.8	276,055.2						784,793.5	22.0
16	พัฒนาระบบประกันสุขภาพ	200,198.1	207,096.6	223,933.1						631,227.8	17.7
17	ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	26,432.7	24,996.4	27,579.6						79,008.7	2.2
18	พัฒนาพื้นที่ระดับภาค			20,083.5	20,305.1	21,758.2				62,146.8	1.7
19	วิจัยและนวัตกรรม	15,408.2	16,987.5	15,778.2						48,173.9	1.3
20	พัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย	7,536.8	8,454.2	9,447.7						25,438.8	0.7
21	ปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม	784.9	834.0	1,098.8						2,717.7	0.1
22	จัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์	802.2	826.1	643.3						2,271.6	0.1
23	บริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม	531.6	770.4		405.5					1,707.5	0.05
24	พัฒนาศักยภาพการผลิตภาคการเกษตร		9,453.8	7,779.9						17,233.7	0.5
25	พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน	433.7	785.9							1,219.6	0.03
26	สร้างความโปร่งใสและสมานฉันท์	487.4	500.5							987.9	0.03
27	จัดการปัญหาที่ดินทำกิน	272.0	255.9							528.0	0.01
28	อำนวยความสะดวกทางธุรกิจ	234.6	280.9							515.5	0.01
29	เสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจ		82,680.4							82,680.4	2.3
30	เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการค้า		540.3							540.3	0.02
31	พัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และการจัดการมลพิษ			535.4						535.4	0.01
32	พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ			217.1						217.1	0.01
ผลรวมทั้งหมด		704,197.4	942,805.6	806,244.7	230,058.5	250,742.3	204,179.4	218,124.8	214,601.7	3,570,954.5	100.0
วงเงินงบประมาณ		2,923,000.0	3,050,000.0	3,000,000.0	3,200,000.0	3,285,962.5	3,100,000.0	3,185,000.0	3,480,000.0		
สัดส่วนต่อวงเงินงบประมาณ		24.1	30.9	26.9	7.2	7.6	6.6	6.8	6.2		
จำนวนแผนงานบูรณาการ/ปี (แผน)		25	29	24	15	14	11	11	10		

ที่มา: 1. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2566

2. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 50 การจัดกลุ่มแผนงานบูรณาการตามระยะเวลาที่ได้รับจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2567

ที่มา: 1. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2566
2. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

จากสัดส่วนงบประมาณข้างต้นจะเห็นได้ว่างบประมาณแผนงานบูรณาการในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา พบว่า สัดส่วนงบประมาณส่วนใหญ่ร้อยละ 46.4 คือ กลุ่มที่ 1 งบประมาณแผนงานบูรณาการที่มีระยะเวลาดำเนินงาน 7 - 8 ปี มีจำนวน 10 แผนงานซึ่งได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการในปี 2567 รองลงมาคือ กลุ่มที่ 3 งบประมาณแผนงานบูรณาการที่มีระยะเวลาดำเนินงานต่อเนื่อง 3 - 4 ปี มีจำนวน 9 แผนงาน มีสัดส่วนงบประมาณร้อยละ 45.9

3.9.2 การจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการ รวม 10 แผนงาน วงเงินทั้งสิ้น 214,601.7 ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 3,523.1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.6 เนื่องจากมีแผนงานบูรณาการลดลง จำนวน 1 แผนงาน คือ แผนงานบูรณาการ เศรษฐกิจฐานราก ตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 งบประมาณแผนงานบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2567

หน่วย: ล้านบาท

ลำดับที่	แผนงานบูรณาการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567		เพิ่ม/ลด	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	6,208.9	2.85	6,658.4	3.1	449.5	7.2
2	ป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด	4,187.5	1.92	4,357.4	2.0	169.9	4.1
3	พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	1,531.1	0.70	3,806.6	1.8	2,275.5	148.6
4	สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว	5,107.0	2.34	7,384.1	3.4	2,277.1	44.6
5	พัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์	131,286.4	60.19	123,447.1	57.5	-7,839.3	-6.0
6	เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	11,048.0	5.07	8,089.0	3.8	-2,959.0	-26.8
7	เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย	438.4	0.20	820.1	0.4	381.7	87.1
8	พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	1,444.4	0.66	-	0.0	-1,444.4	-100.0
9	บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	54,099.8	24.80	56,255.4	26.2	2,155.6	4.0
10	รัฐบาลดิจิทัล	2,277.2	1.04	3,029.6	1.4	752.4	33.0
11	การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	495.9	0.23	754.0	0.4	258.1	52.0
รวม		218,124.8	100.00	214,601.7	100.00	-3,523.1	-1.6

ที่มา: 1. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่าย ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 51 การจัดสรรงบประมาณแผนงานบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ในปี 2567 แผนงานบูรณาการที่ได้รับการจัดสรรสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่

- 1 การพัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ จำนวน 123,447.1 ล้านบาท
- 2 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จำนวน 56,255.4 ล้านบาท
- 3 เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 8,089.0 ล้านบาท

ที่มา: ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

เมื่อพิจารณาสัดส่วนและโครงสร้างงบประมาณแผนงานบูรณาการปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 พบว่า สัดส่วนงบประมาณเหมือนกับปีที่ผ่านมา ๆ มา โดยมี 2 แผนงานบูรณาการที่มีสัดส่วนงบประมาณสูงอย่างต่อเนื่องทุกปี คือ แผนงานบูรณาการพัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ และแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สัดส่วนงบประมาณรวมคิดเป็นร้อยละ 83.7 ทำให้มีงบประมาณคงเหลือสำหรับแผนงานบูรณาการอื่น ๆ เพียงเล็กน้อยในการไปขับเคลื่อนนโยบายเรื่องสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล เช่น การเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย และการพัฒนาอุตสาหกรรมและการบริการแห่งอนาคต ได้รับงบประมาณเพียงร้อยละ 0.4 และ 1.8 เท่านั้น นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีการจัดสรรงบประมาณภายใต้ แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ จำนวน 58,082.3 ล้านบาท และแผนงานยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จำนวน 35,748.2 ล้านบาท เพื่อขับเคลื่อนภารกิจในลักษณะเดียวกันกับ 2 แผนงานบูรณาการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณสูงสุด

3.9.3 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไตรมาสที่ 4 ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 จำนวน 186,467.0 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 85.5 ตามตารางที่ 6 ตารางที่ 6 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

หน่วย: ล้านบาท

ลำดับที่	แผนงานบูรณาการ	พ.ร.บ.	งบประมาณ หลังโอน เปลี่ยนแปลง	ผลการเบิกจ่าย สิ้นปีงบประมาณ		งบประมาณ คงเหลือ
				จำนวนเงิน	ร้อยละ	
1	ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	6,208.9	6,208.9	5,013.0	80.7	1,195.9
2	ป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด	4,187.5	4,187.5	3,989.7	95.3	197.8
3	พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	1,531.1	1,531.1	1,069.8	69.9	461.3
4	สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว	5,107.0	5,107.0	3,938.8	77.1	1,168.3
5	พัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์	131,286.4	131,286.4	118,107.5	90.0	13,178.9
6	เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	11,048.0	11,066.8	8,163.2	73.8	2,903.6
7	เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย	438.4	438.4	435.1	99.2	3.4
8	พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	1,444.4	1,444.4	1,355.5	93.8	88.9
9	บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	54,099.8	54,099.8	41,925.1	77.5	12,174.7
10	รัฐบาลดิจิทัล	2,277.2	2,277.2	1,988.2	87.3	289.1
11	ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	495.9	495.9	481.2	97.0	14.8
รวม		218,124.8	218,143.6	186,467.0	85.5	31,676.5

ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง

หมายเหตุ: ร้อยละผลเบิกจ่าย เท่ากับ (งบประมาณหลังการโอนเปลี่ยนแปลง x 100)/ผลเบิกจ่ายสิ้นปีงบประมาณ

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการมีรายการโอนงบประมาณรายจ่ายระหว่างหน่วยรับงบประมาณ จำนวน 1 แผนงาน คือ แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จำนวน 38.3 ล้านบาท ภายใต้โครงการพัฒนาคุณภาพแหล่งน้ำดิบเพื่อคุณภาพชีวิตประชาชน และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคุณภาพน้ำ เนื่องจากมีการถ่ายโอนภารกิจสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 - 16 สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปเป็นภารกิจของกรมควบคุมมลพิษ

ข้อสังเกต PBO

1. การจัดทำแผนงานบูรณาการควรให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมาย และระยะเวลา ดำเนินการที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ให้ชัดเจน ซึ่งเมื่อครบกำหนดตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดควรจะมีการประเมินผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานแผนงานบูรณาการอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนงานบูรณาการกำหนด

2. การจัดทำแผนงานบูรณาการควรพิจารณากลับกรองแผนงานโครงการที่มีลักษณะงานในภารกิจ ประจําออกจากแผนงานบูรณาการ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามข้อสังเกตคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

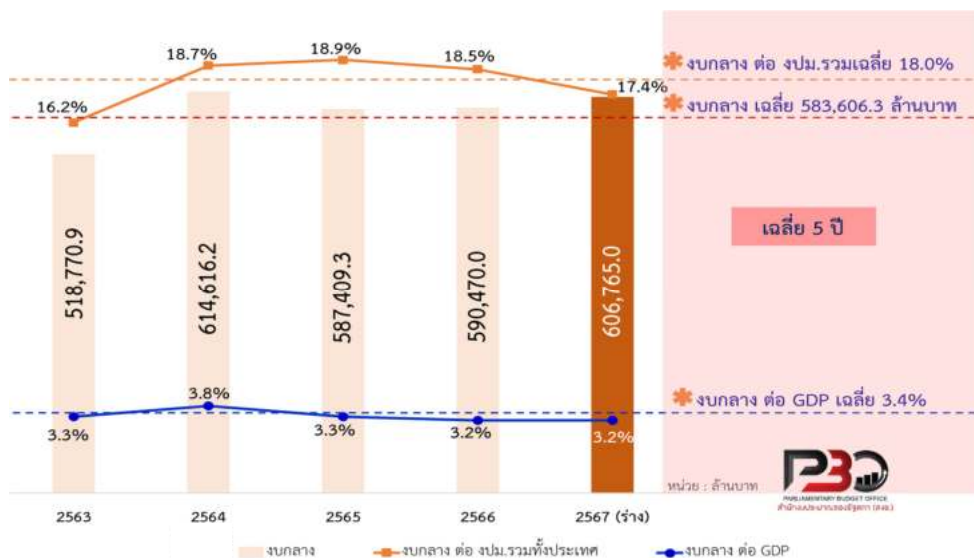
3. การจัดทำแผนงานบูรณาการ “การพัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์” และ “การบริหาร จัดการน้ำ” ควรให้ความสำคัญกับการพิจารณากลับกรองโครงการเพื่อให้มีความชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อน กับโครงการภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ “พัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์” และ “บริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ”

3.10 งบประมาณรายจ่ายงบกลาง

3.10.1 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2567 งบประมาณรายจ่ายงบกลางได้รับการจัดสรรรวมจำนวนทั้งสิ้น 2,918,031.5 ล้านบาท เฉลี่ย 583,606.3 ล้านบาทต่อปี โดยในช่วงปี 2565 - 2567 สัดส่วนงบประมาณ รายจ่ายงบกลางต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี และสัดส่วนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ มีแนวโน้มลดลง ต่อเนื่อง

ภาพที่ 52 แนวโน้มงบประมาณรายจ่ายงบกลาง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2567

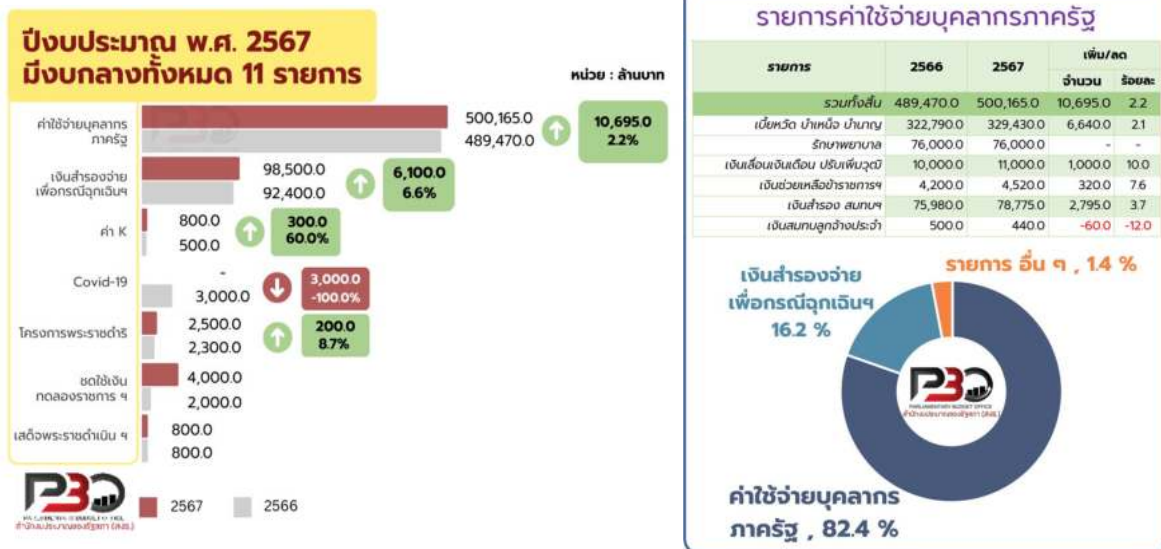
ที่มา: 1. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2566

2. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีงบประมาณรายจ่ายงบกลางทั้งหมด 11 รายการ รวมวงเงินงบประมาณทั้งสิ้น 606,765.0 ล้านบาท (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.4 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และสัดส่วนร้อยละ 3.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ) เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว จำนวน 16,295.0 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.8

งบประมาณรายจ่ายงบกลางส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ ได้รับจัดสรรรวมทั้งสิ้น จำนวน 500,165.0 ล้านบาท (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 82.4 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง) เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว จำนวน 10,695.0 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.2 โดยรายการเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ ได้รับจัดสรรงบประมาณสูงสุด จำนวน 329,430.0 ล้านบาท และมีวงเงินเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วมากที่สุด จำนวน 6,640.0 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.1

สำหรับรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ได้รับจัดสรร จำนวน 98,500.0 ล้านบาท (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.2 ของงบประมาณรายจ่ายงบกลาง และสัดส่วนร้อยละ 2.8 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นไปตามกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐที่กำหนด) เพิ่มขึ้น จำนวน 6,100.0 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.6 ภาพที่ 53 งบประมาณรายจ่ายงบกลางปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2567

ที่มา: 1. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

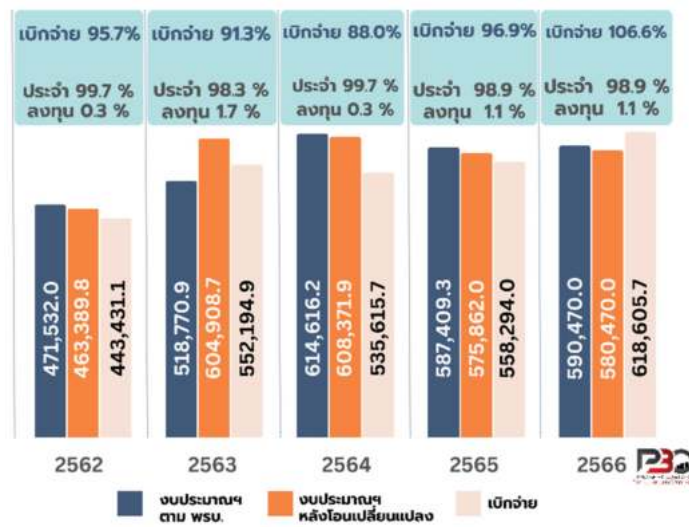
2. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3.10.2 การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง

ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566 งบประมาณรายจ่ายงบกลางมีผลการเบิกจ่ายโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดี เฉลี่ยเบิกจ่ายต่อปี ร้อยละ 95.7 ของงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลงรายการ การเบิกจ่ายเกือบทั้งหมดเป็นรายจ่ายประจำ เฉลี่ยร้อยละ 99.1 ของการเบิกจ่ายรวม

ภาพที่ 54 การเบิกจ่ายงบกลางปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566

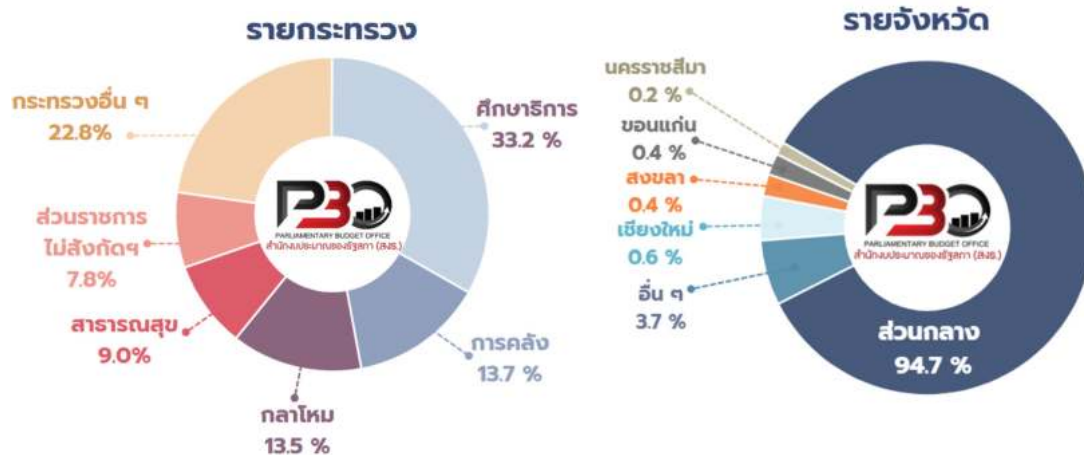
หน่วย: ล้านบาท

ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง

ภาพรวมกระทรวงที่มีการใช้จ่ายงบกลางจำนวนมาก เป็นกระทรวงที่มีโครงสร้างองค์กรขนาดใหญ่ และมีบุคลากรจำนวนมาก เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงกลาโหม กระทรวงสาธารณสุข สำหรับการใช้จ่ายงบกลางเชิงพื้นที่ (จังหวัด) ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ส่วนกลาง รองลงมา ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสงขลา จังหวัดขอนแก่น ตามลำดับ

ภาพที่ 55 การเบิกจ่ายงบกลางปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566 รายกระทรวงและรายจังหวัด

ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง

3.10.2.1 งบกลางรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566 มีการใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น จำนวน 2,367,215.1 ล้านบาท หรือเฉลี่ยต่อปี จำนวน 465,253.2 ล้านบาท ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และในแต่ละปีมีการเบิกจ่ายสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี นอกจากนี้เมื่อรวมการใช้งบกลางรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐกับการใช้งบประมาณตามแผนงานบุคลากรภาครัฐ (จ่ายจริงปกติ)

พบว่า มีการใช้จ่ายงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐวงเงินเฉลี่ยต่อปี จำนวน 1,256,722.1 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยประมาณร้อยละ 40 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

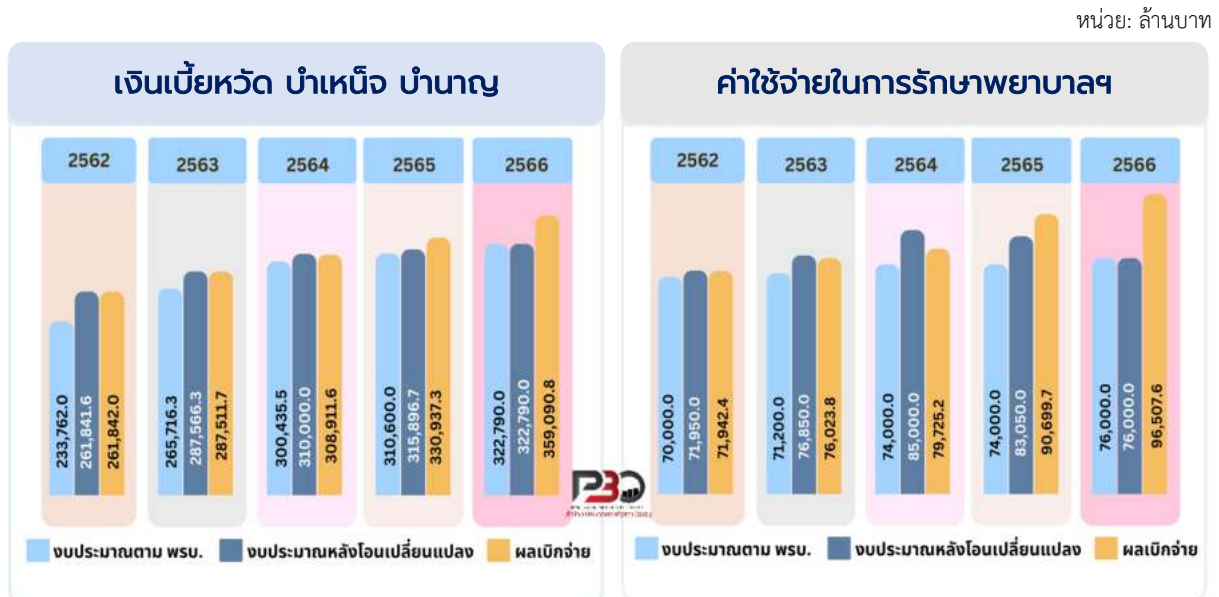
ภาพที่ 56 การเบิกจ่ายงบกลางรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566

ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง

- เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ มีการเบิกจ่ายสูงกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร และมีแนวโน้มการเบิกจ่ายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.2 และร้อยละ 7.7 ต่อปี ตามลำดับ

ภาพที่ 57 การเบิกจ่ายเงินเบี้ยหวัดฯ และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566

ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง

ทั้งนี้ กรณีที่งบประมาณรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐรายการใดไม่เพียงพอ กรมบัญชีกลางจะดำเนินการขอรับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม และ/หรือขอโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางรายการอื่นที่มีงบประมาณเหลือจ่ายมาให้งบประมาณรายจ่ายงบกลางรายการที่เกินวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 มาตรา 36 และหากสำนักงบประมาณ

ไม่สามารถโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางรายการใดไปเพิ่มงบกลางรายการที่เกินวงเงินงบประมาณได้ กรมบัญชีกลางจะจ่ายเงินงบกลางในส่วนที่เกินวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากเงินคงคลังตามนัยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 7 (1) และเมื่อทราบจำนวนเงินคงคลังที่ได้จ่ายไปแล้ว กรมบัญชีกลางจะขอตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลังต่อไป

- กระทรวงที่ใช้งบกลางรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐสูงสุด 5 อันดับ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) กระทรวงกลาโหม (เช่น กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ) กระทรวงการคลัง (เช่น กรมบัญชีกลาง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง) ส่วนราชการไม่สังกัดฯ (เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ) กระทรวงสาธารณสุข (เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมควบคุมโรค) ตามลำดับตามภาพที่ 58

ภาพที่ 58 การเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลางรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ จำแนกตามกระทรวง

กระทรวงที่ใช้งบกลางรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ สูงสุด 5 อันดับ (ระหว่างปี พ.ศ. 2562 - 2566)

วงเงินรวม 5 ปี		วงเงินรายปี (ล้านบาท)				
		2562	2563	2564	2565	2566
1	กระทรวงศึกษาธิการ 896,714.8 ล้านบาท	162,989.1	163,461.3	175,975.2	189,299.1	204,990.1
2	กระทรวงกลาโหม 354,039.1 ล้านบาท	63,299.0	66,483.6	69,467.8	74,693.4	80,095.3
3	กระทรวงการคลัง 273,617.7 ล้านบาท	43,262.7	50,587.7	57,133.4	59,557.0	63,076.9
4	ส่วนราชการไม่สังกัดฯ 204,249.2 ล้านบาท	34,138.9	37,526.6	40,111.7	44,733.9	47,738.2
5	กระทรวงสาธารณสุข 198,871.1 ล้านบาท	32,685.0	35,267.4	38,860.8	44,025.2	48,032.7

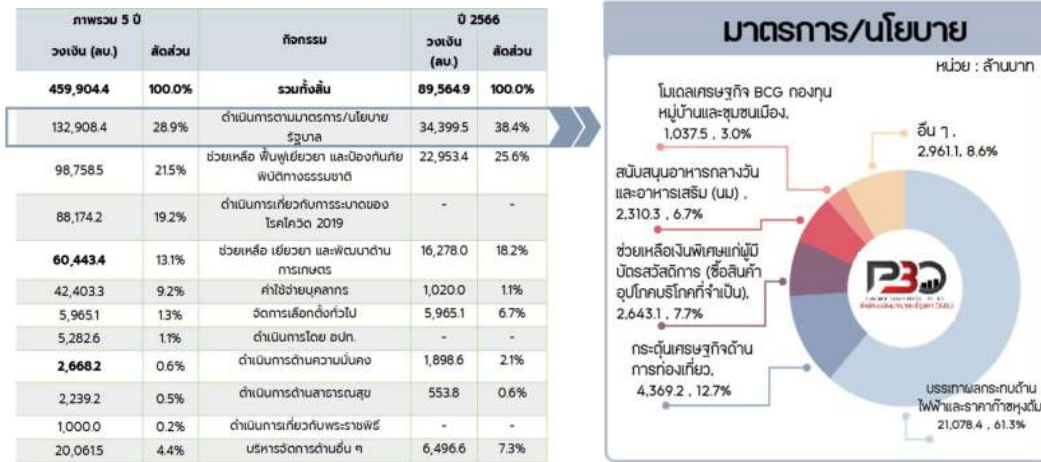
ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง

3.10.2.2 เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

คณะรัฐมนตรีอนุมัติกรอบวงเงินให้ใช้จ่ายตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566 ทั้งสิ้นจำนวน 459,904.4 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 96.7 ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ปี 2566 คณะรัฐมนตรีอนุมัติกรอบวงเงินให้ใช้จ่าย จำนวน 89,564.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 96.9 โดยประมาณ ร้อยละ 38.4 ของกรอบเงินที่อนุมัติเป็นการดำเนินการตามนโยบายหรือมาตรการของรัฐบาล รองลงมาเป็นการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือ พื้นฟูเยียวยา และป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการดำเนินการช่วยเหลือ เยียวยา และพัฒนาด้านการเกษตร

ภาพที่ 59 การอนุมัติให้ใช้จ่ายเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

หน่วย: ล้านบาท

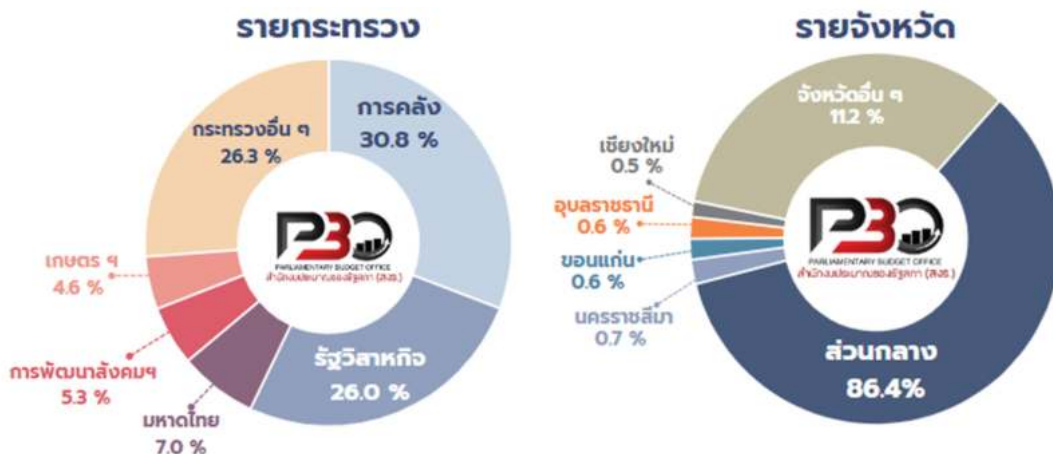

ที่มา: มติคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กระทรวงที่ใช้จ่ายเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นอันดับต้น ๆ ได้แก่ กระทรวงการคลัง รัฐวิสาหกิจ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามลำดับ

จังหวัด (พื้นที่) ที่ใช้จ่ายเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ส่วนกลาง รองลงมา ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดเชียงใหม่ ตามลำดับ

ภาพที่ 60 การเบิกจ่ายเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. 2562 - 2566 รายกระทรวงและรายจังหวัด

ที่มา: มติคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

3.10.3 การโอนงบกลางระหว่างรายการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2565 มีการโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางระหว่างรายการ ตามนัย มาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวนมาก โดยจะมีการรายงานเหตุผล ความจำเป็นของการโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางระหว่างรายการต่อรัฐสภาเพื่อรับทราบ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ

ภาพที่ 61 การโอนงบกลางระหว่างรายการระหว่าง พ.ศ. 2562 - 2565

ที่มา: รายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 มาตรา 51 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2565

กรณีดังกล่าวสะท้อนถึงความคลาดเคลื่อนของการตั้งงบประมาณรายจ่ายงบกลางที่ประกาศใช้ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี กับการใช้จ่ายจริงจากกระบวนการบริหารงบประมาณ ทั้งนี้ หากขาดความระมัดระวังในการโอนงบประมาณระหว่างรายการ โดยเฉพาะรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น อาจทำให้สัดส่วนต่องบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐประกาศได้

ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสารวิชาการ PBO

เรื่อง “งบประมาณรายจ่ายงบกลางของไทย: การจัดสรรและการบริหารงบประมาณ”

เรื่อง “งบประมาณรายจ่ายงบกลางของไทย: งบกลางไปไหน”

ข้อสังเกต PBO	
<p>1 การใช้จ่ายงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายฯ บางกรณีไม่ได้คำนึงถึงความจำเป็น เร่งด่วนอย่างแท้จริง</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้จ่ายโดยคำนึงถึงความจำเป็น เร่งด่วนอย่างแท้จริง ● ปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณเป็นลำดับแรก ● จัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนงบประมาณให้ครบถ้วนและเพียงพอ
<p>2 การใช้จ่ายงบกลางรายการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะรายการเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ และรายการค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลฯ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ควรตรวจสอบและวิเคราะห์สาเหตุการเพิ่มขึ้นของเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ อย่างจริงจัง เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรม ● ควบคุมการใช้จ่ายรายการในการรักษาพยาบาลฯ เช่น การกำหนดกรอบการเบิกจ่ายที่เหมาะสม การใช้จ่ายสามัญทดแทนการใช้จ่ายต้นแบบ ส่งเสริมการวิจัยพัฒนายา วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือทางการแพทย์ ● หน่วยงานของรัฐควรดำเนินการตามมาตรการปรับขนาดกำลังคนภาครัฐและมาตรการบริหารจัดการกำลังคนภาครัฐอย่างจริงจัง ● ควรศึกษา ทบทวนปรับปรุงกฎหมายและแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสม ● การเพิ่มรายได้ของประเทศ เช่น สนับสนุนการลงทุนของเอกชน

ข้อสังเกต PBO

<p>3 มีการโอนงบกลางระหว่างรายการตาม ม.36 พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 ปีละหลายล้านบาท และการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบกลางระหว่างปีทำได้ยาก</p>	<ul style="list-style-type: none"> • พัฒนาระบบติดตาม ประเมินผล และการรายงานผลการใช้จ่ายงบกลางที่มีประสิทธิภาพ • ควรมีการเปิดเผยข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลางอย่างโปร่งใส และเข้าถึงได้ง่าย • ควรจัดทำรายงานการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลาง โดยแสดงรายละเอียดในเชิงลึกเสนอต่อรัฐสภาและเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง และโปร่งใส
<p>4 กระบวนการใช้จ่ายงบกลางของไทยแตกต่างจากสหรัฐอเมริกาและฝรั่งเศส (มีการตรากฎหมายเพิ่มเติมเป็นการเฉพาะ)</p>	<p>ควรปรับปรุงกระบวนการอนุมัติงบกลางให้มีประสิทธิภาพโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดรูปแบบหรือแนวทางการอนุมัติใช้จ่ายงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายฯ หรือรายการอื่น ๆ ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติด้วย</p>

3.11 งบประมาณทุนหมุนเวียน

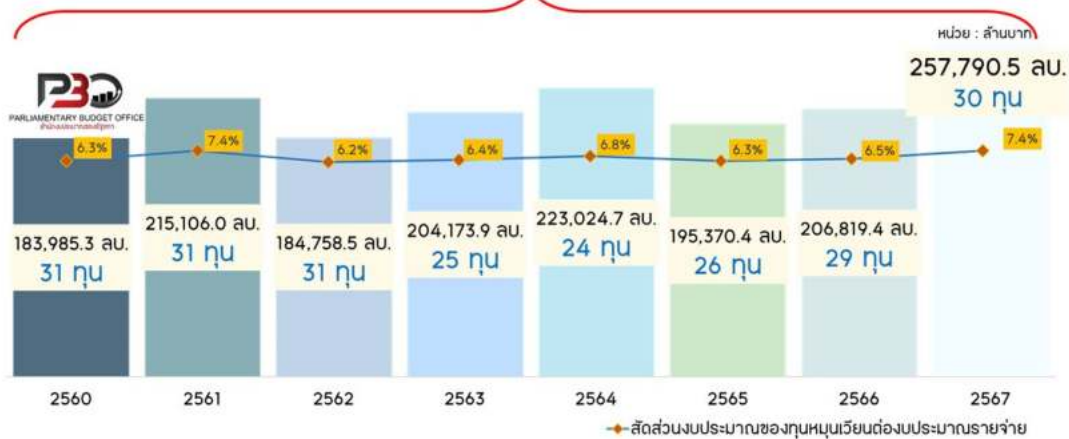
3.11.1 ภาพรวมงบประมาณทุนหมุนเวียน

ทุนหมุนเวียน เป็นเงินนอกงบประมาณประเภทจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารงานของส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมที่จำเป็นและสำคัญที่ภาครัฐไม่สามารถดำเนินการตามแนวทางของระบบงบประมาณปกติได้อย่างคล่องตัว โดยทุนหมุนเวียนต้องมีวัตถุประสงค์การจัดตั้งที่ชัดเจน และพร้อมดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ สามารถหารายได้จากกิจการดำเนินงานกลับเข้ามาสมทบเป็นรายรับของทุนหมุนเวียนได้โดยไม่ต้องจัดสรรงบประมาณ สามารถนำรายได้ที่สะสมไว้มาใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนโดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

ปัจจุบันมีทุนหมุนเวียนตามนิยามของพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมบัญชีกลาง จำนวนทั้งสิ้น 116 ทุน ซึ่งดำเนินงานปกติ จำนวน 110 ทุน อยู่ระหว่างยุบเลิก จำนวน 4 ทุน อยู่ระหว่างการรวมทุนหมุนเวียน จำนวน 1 ทุน และยังไม่ดำเนินงานตามกฎหมายจัดตั้ง จำนวน 1 ทุน โดยกรมบัญชีกลางได้จัดประเภทของทุนหมุนเวียนตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งและภารกิจ ออกเป็น 5 ประเภท ประกอบด้วย (1) ทุนหมุนเวียนเพื่อการกักขัง (2) ทุนหมุนเวียนเพื่อการจำหน่ายและการผลิต (3) ทุนหมุนเวียนเพื่อการบริการ (4) ทุนหมุนเวียนเพื่อสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม และ (5) ทุนหมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริม ทั้งนี้ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2567 ทุนหมุนเวียนได้รับจัดสรรงบประมาณรวมเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน 1,671,028.6 ล้านบาท หรือเฉลี่ยจำนวน 208,878.6 ล้านบาทต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 6.7 ต่องบประมาณรายจ่ายประจำปีเฉลี่ย 8 ปี ตามภาพที่ 62

ภาพที่ 62 สถิติงบประมาณของทุนหมุนเวียนปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2567

รวมงบประมาณ 8 ปี จำนวน 1,671,028.6 ล้านบาท หรือเฉลี่ย 28 ทุน เป็นงบประมาณเฉลี่ยจำนวน 208,878.6 ล้านบาท

ที่มา: 1. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2566

2. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 63 งบประมาณจำแนกตามประเภทของทุนหมุนเวียน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่มา: ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ทุนหมุนเวียนได้รับจัดสรรงบประมาณจำนวน 257,790.5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.4 ต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 50,971.1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 24.6 โดยงบประมาณที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เกิดจาก 3 ทุน ประกอบด้วย กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 15,000 ล้านบาท กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 14,500 ล้านบาท และกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้รับจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 10,440.3 ล้านบาท

หากจำแนกตามประเภทของทุนหมุนเวียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ พบว่า ทุนหมุนเวียนเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เงินทดแทน ช่วยเหลือ สงเคราะห์แก่ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่ด้อยโอกาสหรือประสบปัญหาความยากลำบากได้รับประโยชน์จากภาครัฐอย่างเท่าเทียมกัน โดยกลุ่มเป้าหมายอาจมีส่วนร่วมในการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน ได้รับจัดสรรงบประมาณสูงสุดจำนวน 156,031.7 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 60.53 ของงบประมาณที่ทุนหมุนเวียนได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และงบประมาณส่วนใหญ่ที่ได้รับจัดสรรเป็นกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จำนวน 152,738.2 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 97.9 ของงบประมาณที่ทุนหมุนเวียนเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3.11.2 ผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน

3.11.2.1 การเบิกจ่ายงบประมาณ

ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 ทุนหมุนเวียนมีงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลงรายการ จำนวน 206,819.4 ล้านบาท เบิกจ่ายงบประมาณจำนวน 206,819.4 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 100 แบ่งเป็นรายจ่ายประจำ จำนวน 183,131.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 100 และรายจ่ายลงทุนจำนวน 23,687.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 100 ตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณทุนหมุนเวียนปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

หน่วย: ล้านบาท

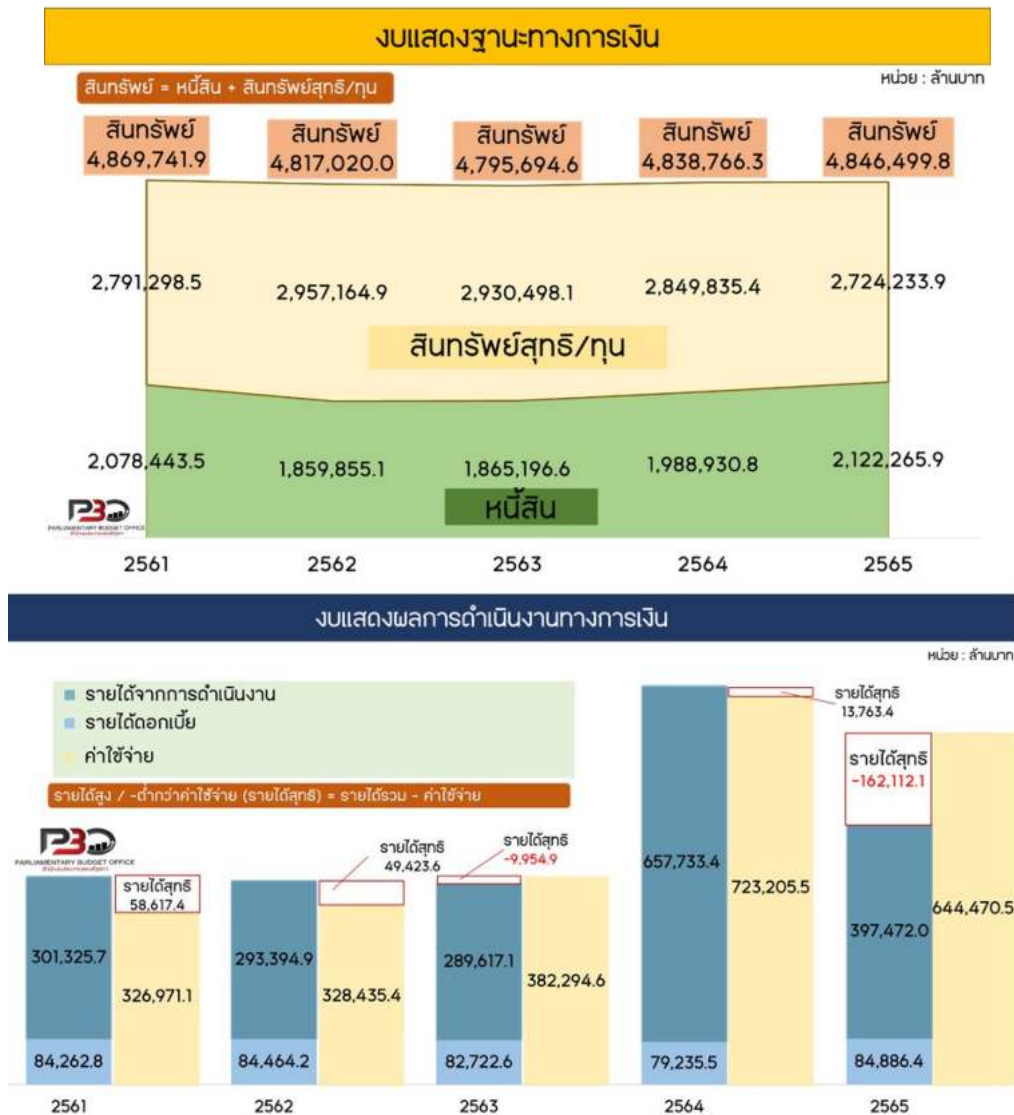
งปม.ตาม พรบ.	งปม.หลังโอนเปลี่ยนแปลง	ผลการเบิกจ่าย/ร้อยละการเบิกจ่ายของ งปม.หลังโอนเปลี่ยนแปลง					
		เบิกจ่ายรวม	ร้อยละ	รายจ่ายประจำ	ร้อยละ	รายจ่ายลงทุน	ร้อยละ
206,819.4	206,819.4	206,819.4	100.0	183,131.6	100.0	23,687.8	100.0

ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง

3.11.2.2 ผลการดำเนินงาน

สำนักงานงบประมาณของรัฐสภารวบรวมข้อมูลรายงานทางการเงินทุนหมุนเวียนจากระบบบริหารจัดการเงินนอกงบประมาณ (Non-Budgetary Management System : NBMS) และแหล่งข้อมูลอื่นที่สามารถสืบค้นได้จากทุนหมุนเวียนที่ดำเนินงานอยู่ในปัจจุบันทั้งหมด 115 ทุน จากทุนหมุนเวียน 116 ทุน พบว่า ณ สิ้นสุดปีบัญชี 2565 ทุนหมุนเวียนมีสินทรัพย์รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 4,846,499.8 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย หนี้สินรวมจำนวน 2,122,265.9 ล้านบาท และสินทรัพย์สุทธิ/ทุน จำนวน 2,724,233.9 ล้านบาท ขณะที่ผลการดำเนินงานทางการเงินแสดงให้เห็นว่าทุนหมุนเวียนมีรายได้รวมจำนวนทั้งสิ้น 482,358.4 ล้านบาท และมีค่าใช้จ่ายสูงถึงจำนวน 644,470.5 ล้านบาท ส่งผลให้มีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่าย จำนวน 162,112.1 ล้านบาท รายละเอียดจำแนกรายปีบัญชี ตามภาพที่ 64

ภาพที่ 64 สถานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานทางการเงินของทุนหมุนเวียน ปีบัญชี 2561 - 2565

ที่มา: 1. ระบบบริหารจัดการเงินนอกงบประมาณ (NBMS) ณ วันที่ 30 เมษายน 2566 จำนวน 103 ทุน

2. รายงานการเงินและรายงานประจำปีของทุนหมุนเวียน

จากภาพที่ 64 พบว่า ในภาพรวมทุนหมุนเวียนมีฐานะทางการเงินดีมากเนื่องจากสินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ที่เกิดจากส่วนของทุน และมีความสามารถในการชำระหนี้ได้อย่างครอบคลุม นอกจากนี้ผลการดำเนินงานยังสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการหารายได้จากการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการยืนยันว่าทุนหมุนเวียนมีความเข้มแข็งสามารถดำเนินงานได้โดยไม่ต้องขอรับจัดสรรงบประมาณ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565 มีทุนหมุนเวียนจำนวนทั้งหมด 116 ทุน สามารถจัดกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ทุนหมุนเวียนที่ไม่ขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีจำนวน 77 ทุน สามารถหารายได้จากการดำเนินงานได้โดยไม่ต้องพึ่งพิงงบประมาณรายจ่ายประจำปี และ 2) ทุนหมุนเวียนที่ขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำนวน 39 ทุน เมื่อวิเคราะห์รายงานการเงินของทุนหมุนเวียน สามารถเสนอแนวทางการพิจารณางบประมาณสำหรับทุนหมุนเวียนที่ขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ 2 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 การลดภาระงบประมาณ โดย “นำเงินสด รายการเทียบเท่าเงินสด และเงินลงทุนต่าง ๆ ที่ทุนหมุนเวียนสะสมไว้ที่สถาบันการเงินที่เหลือจากการหักภาระผูกพันหารด้วยค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 5 ปีที่ทุนหมุนเวียนจำเป็นต้องใช้จ่าย” จากข้อมูลรายงานการเงินพบว่า มีทุนหมุนเวียนที่มีศักยภาพสูงในการหารายได้จากการดำเนินงานและอาจไม่ต้องขอรับจัดสรรงบประมาณสูงถึง 84 ปี จำนวน 14 ทุน ในขณะที่อีกจำนวน 25 ทุน ยังคงต้องได้รับการอุดหนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากรัฐสำหรับใช้ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์การจัดตั้ง

แนวทางที่ 2 การลดสัดส่วนงบประมาณ โดย “นำเงินรายได้ดอกเบี้ยรับจากสถาบันการเงินเฉลี่ย 5 ปี” มาสมทบงบประมาณรายจ่ายประจำปีทั้งจำนวน โดยสำหรับแนวทางนี้ใช้เฉพาะกับทุนหมุนเวียนที่ขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเป็นทุนหมุนเวียนที่สามารถนำข้อเสนอจากแนวทางที่ 1 มาใช้ประกอบเท่านั้น

ทั้งนี้ การเลือกใช้แนวทางประกอบการพิจารณาจำเป็นต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์การดำเนินงาน และแหล่งรายได้ของทุนหมุนเวียน อัตราแลกเปลี่ยน อัตราเงินเฟ้อและอัตราดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้องด้วย

ข้อสังเกต PBO

แม้ว่าทุนหมุนเวียนถือเป็นเงินนอกงบประมาณที่มีความคล่องตัวในการใช้จ่ายงบประมาณ แต่ในฐานะหน่วยรับงบประมาณทุนหมุนเวียนจำเป็นต้องใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน หากขอรับจัดสรรงบประมาณใช้จ่ายเหลือแล้วสะสมไว้ที่สถาบันการเงินจำนวนมากจนเกิดเป็นรายได้ดอกเบี้ยจำนวนมาก ส่งผลให้รัฐเกิดต้นทุนค่าเสียโอกาสในการนำงบประมาณรายจ่ายไปใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ ดังนั้น ในการจัดสรรงบประมาณของทุนหมุนเวียนควรพิจารณาถึง

1. เงินสด รายการเทียบเท่าเงินสด และเงินลงทุนต่าง ๆ ของทุนหมุนเวียน สำหรับการใช้จ่ายในการชำระหนี้ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
2. หากรายได้ดอกเบี้ยฯ ที่ทุนหมุนเวียนได้รับจากสถาบันการเงินมีจำนวนมากพอ ย่อมสามารถนำมาใช้สมทบงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้เช่นกัน
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการทบทวนการจัดตั้ง และสถานะการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่มีอยู่ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยให้มีเท่าที่จำเป็น และเป็นเครื่องมือสนับสนุนภารกิจหน่วยงานราชการให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเอกสารวิชาการ PBO
เรื่อง เงินนอกงบประมาณ : สถานะทางการเงินของทุนหมุนเวียน

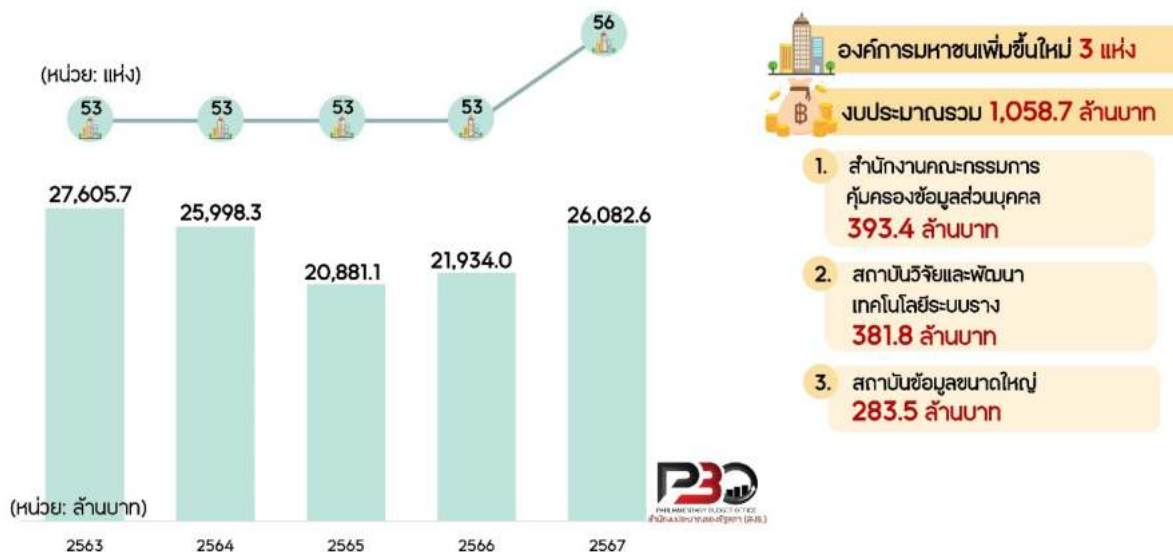
3.12 งบประมาณรายจ่ายขององค์การมหาชน

การจัดตั้ง “องค์การมหาชน” มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้บริการสาธารณะได้อย่างคล่องตัว ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของราชการและเพื่อลดขนาดภาครัฐ องค์การมหาชนเป็นหน่วยงานของรัฐและเป็นนิติบุคคล รายได้หลักขององค์การมหาชนมาจากเงินงบประมาณแผ่นดินที่รัฐจัดสรรให้ โดยรัฐจะต้องจัดสรรให้เป็นเงินอุดหนุนทั่วไปที่จัดสรรให้เป็นรายปีตามความเหมาะสม

ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีองค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 จำนวน 19 แห่ง และองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ (หน่วยงานในกำกับ) จำนวน 37 แห่ง ทั้งนี้ไม่รวมถึงสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ (มหาวิทยาลัยนอกระบบ) และหน่วยงานในกำกับของรัฐ

3.12.1 งบประมาณขององค์การมหาชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีองค์การมหาชนได้รับจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 56 แห่ง งบประมาณรวม 26,082.6 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 4,148.6 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 18.9 ภาพที่ 65 งบประมาณขององค์การมหาชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2567

ที่มา: 1. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2566

2. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 66 องค์กรมหาชนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณปี พ.ศ. 2567 สูงสุดและต่ำสุด 5 อันดับแรก

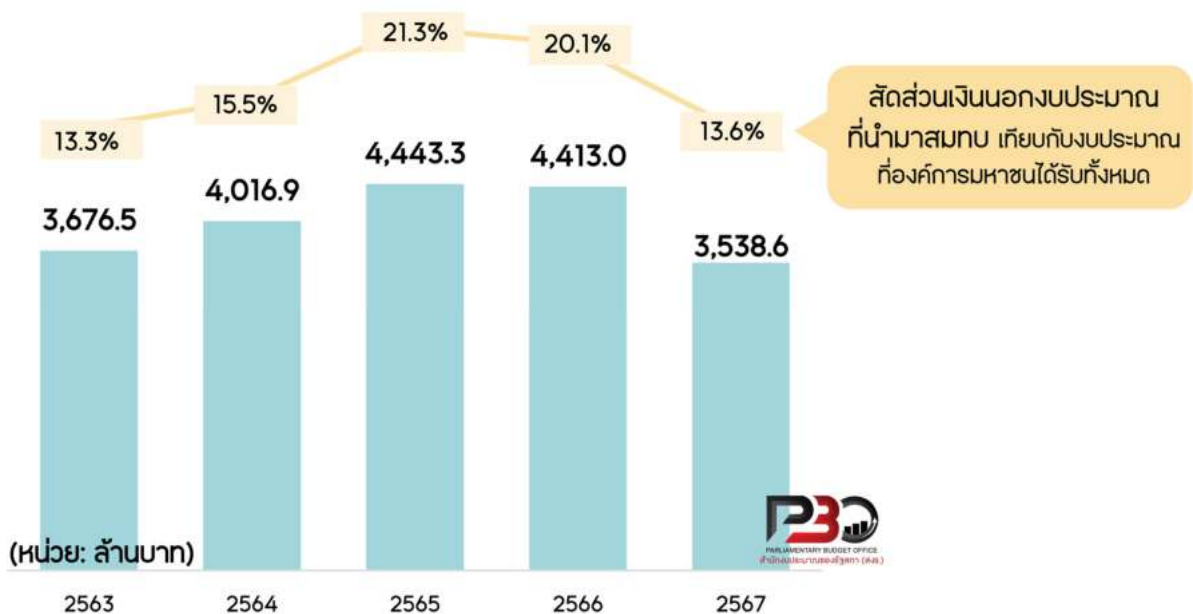

ที่มา: 1. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2566
 2. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3.12.2 การสมทบงบประมาณรายจ่ายประจำปี

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 องค์กรมหาชนได้รับจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 26,082.6 ล้านบาท มีเงินนอกงบประมาณที่นำมาสมทบกับงบประมาณรายจ่าย จำนวน 3,538.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13.6 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ภาพที่ 67 การสมทบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2567

ที่มา: 1. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 7 ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2566
 2. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 7 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3.12.3 รายจ่ายบุคลากร

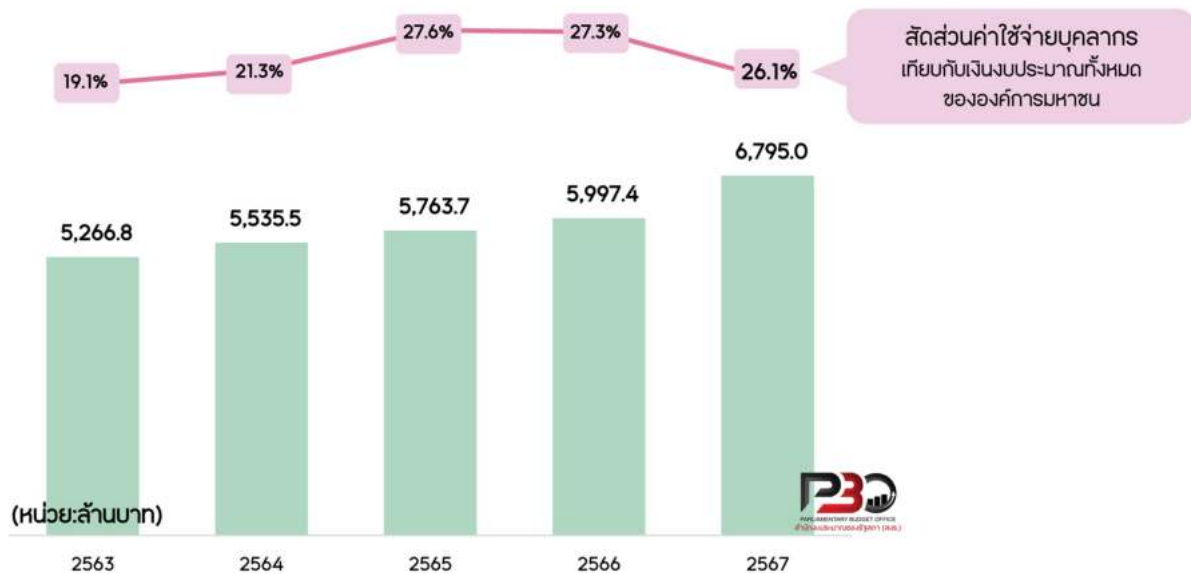
คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) ได้กำหนดหลักการมีให้องค์การมหาชนมีค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรเกินกว่าความจำเป็นและไม่เป็นภาระงบประมาณของประเทศ (ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2561) โดยมีหลักการดังนี้

(1) ควรนำเงินทุนสะสมและรายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินอุดหนุนทุกประเภทที่ได้รับจากรัฐบาลในแต่ละปี เพื่อลดการพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐ

(2) ควรกำหนดกรอบเงินรวมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรขององค์การมหาชนไว้ไม่เกินร้อยละ 30 ของแผนการใช้จ่ายเงินประจำปีนั้น (ยกเว้นบางหน่วยงานอาจกำหนดร้อยละ 32)

(3) ควรกำหนดให้คณะกรรมการองค์การมหาชนแต่ละแห่งพิจารณากรอบเงินรวมค่าใช้จ่ายบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มการหารายได้ให้เหมาะสม เพื่อจะได้ไม่ต้องส่งคำขอยกเว้นกรอบเงินรวมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรมายัง กพม.

ภาพที่ 68 ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรขององค์การมหาชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2567

ที่มา: 1. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2566

2. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพที่ 69 องค์กรมหาชนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายบุคลากร ปี พ.ศ. 2567 สูงสุด 10 อันดับแรก

ที่มา: 1. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2566

2. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

หากพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รายหน่วยงาน โดยเปรียบเทียบรายจ่ายบุคลากรกับงบประมาณรายจ่ายที่องค์กรมหาชนได้รับจัดสรร พบว่า มีหน่วยงานที่มีสัดส่วนรายจ่ายบุคลากรเกินกว่าร้อยละ 30 จำนวน 29 แห่ง หน่วยงานที่มีสัดส่วนไม่เกินกว่าร้อยละ 30 จำนวน 24 แห่ง และไม่ขอรับจัดสรร จำนวน 3 แห่ง

ข้อสังเกต PBO

ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2567 องค์กรมหาชนได้รับจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งสิ้น 122,501.7 ล้านบาท โดยสัดส่วนการสมทบงบประมาณรายจ่ายประจำปีอยู่ในช่วงร้อยละ 13.6 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ส่งผลให้รายจ่ายบุคลากรต่องบประมาณหรือรายจ่ายบุคลากรต่อประมาณการค่าใช้จ่ายสูงกว่าหรือใกล้เคียงร้อยละ 30 ดังนั้น คณะกรรมการองค์กรมหาชนแต่ละแห่งควรเข้มงวด เกรงครัดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อไม่ให้มีรายจ่ายด้านบุคลากรเกินความจำเป็น บริหารทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ หรือนำเทคโนโลยีมาใช้แทนกำลังคน เพื่อลดภาระงบประมาณของประเทศ

3.13 งบประมาณรัฐวิสาหกิจ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2567 มีรัฐวิสาหกิจภายใต้การกำกับของกระทรวงการคลัง จำนวน 52 แห่ง แต่มีเพียง 24 แห่งเท่านั้นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ทั้งนี้รัฐวิสาหกิจมีความต่างกับหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ กล่าวคือ รัฐวิสาหกิจส่วนหนึ่งสามารถประกอบกิจการเชิงพาณิชย์โดยไม่ต้องขอรับการจัดสรรงบประมาณ และยังเป็นแหล่งสร้างรายได้ที่สำคัญให้แก่รัฐอีกด้วย อาทิ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 รัฐวิสาหกิจและกิจการที่รัฐถือหุ้นน้อยกว่าร้อยละ 50 สามารถส่งรายได้แผ่นดินให้รัฐ 150,392 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้เล็กน้อย 149,600 ล้านบาท ขณะที่ได้รับ

การจัดสรรงบประมาณ 162,919 ล้านบาท หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า รัฐได้รับเงินรายได้จากรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 92 จากวงเงินที่จัดสรรงบประมาณให้

เมื่องบประมาณรวม เพิ่มจาก 3,185,000 ล้านบาทในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มาเป็น 3,480,000 ล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพิ่มกว่าร้อยละ 9.3 อย่างไรก็ตามการจัดสรรงบประมาณให้กลุ่มรัฐวิสาหกิจ กลับมีทิศทางที่ตรงกันข้ามอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นกลุ่มหน่วยรับงบประมาณที่ลดลงอย่างมาก โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียง 143,745.8 ล้านบาทเท่านั้น จากเดิมที่ได้รับการสรรงบประมาณ 162,919.3 ล้านบาท ลดลง 19,173.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.8 ทั้งนี้มี 2 กลุ่มหน่วยรับงบประมาณสำคัญที่ใช้งบประมาณลดลงเช่นกัน คือ ส่วนราชการในพระองค์และหน่วยงานของรัฐสภา ร้อยละ 1.6 และ 2.8 ตามลำดับ แต่ยังคงลดลงในระดับที่ไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มรัฐวิสาหกิจ

ทั้งนี้ รัฐวิสาหกิจ 8 แห่งมีงบประมาณที่ลดลงจำนวนมาก 4 แห่ง คือ (1) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ลดลง 18,910.6 ล้านบาท (ร้อยละ 22.4) (2) ธนาคารออมสิน ลดลง 2,190.3 ล้านบาท (ร้อยละ 26.5) (3) การรถไฟแห่งประเทศไทย ลดลง 1,634.7 ล้านบาท (ร้อยละ 7.2) และ (4) การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย ลดลง 1,479.8 ล้านบาท (ร้อยละ 6.9)

อย่างไรก็ตาม การทางพิเศษแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยรับงบประมาณรัฐวิสาหกิจที่ได้รับงบประมาณเพิ่มมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรูปแบบของร้อยละ กล่าวคือ ใช้งบประมาณเพิ่มจาก 90.3 ล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มาเป็น 1,251.2 ล้านบาทในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยเพิ่มขึ้น 1,160.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1,286 ซึ่งจะเป็นรายจ่ายเพื่อการลงทุนในโครงการทางด่วนตามแผนงานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 8 การลดลงของงบประมาณรัฐวิสาหกิจ 8 แห่งจากรัฐวิสาหกิจที่ได้รับงบประมาณ 24 แห่ง

หน่วย: ล้านบาท

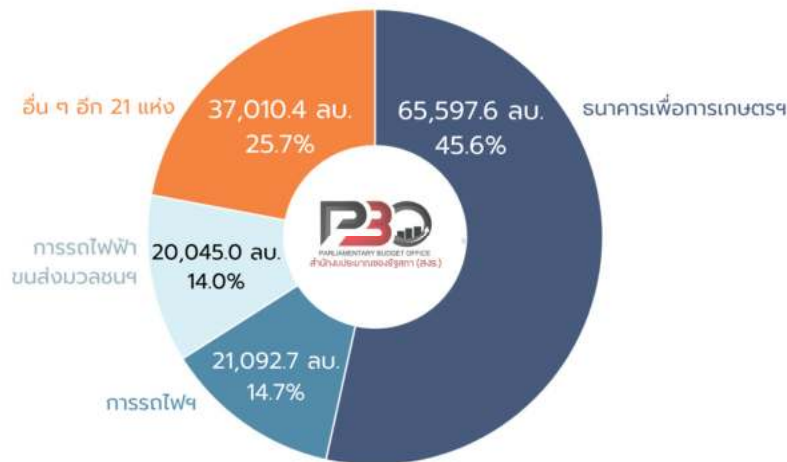
หน่วยงาน	ปีงบประมาณ		เพิ่ม/ลด	
	2566	2567	จำนวน	ร้อยละ
งบประมาณที่จัดสรรให้รัฐวิสาหกิจ 24 แห่ง	162,919.3	143,745.8	-19,173.5	-11.8
1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	84,508.2	65,597.6	-18,910.6	-22.4
2. การรถไฟแห่งประเทศไทย	22,727.4	21,092.7	-1,634.7	-7.2
3. การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย	21,524.8	20,045.0	-1,479.8	-6.9
4. ธนาคารออมสิน	8,256.1	6,065.8	-2,190.3	-26.5
5. องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	4,074.1	3,249.6	-824.5	-20.2
6. องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย	1,781.5	1,542.2	-239.2	-13.4
7. สถาบันการบินพลเรือน	200.8	160.3	-40.5	-20.2
8. การประปานครหลวง	41.9	29.1	-12.8	-30.6
รวมรัฐวิสาหกิจที่ได้รับการจัดสรรลดลง (8 หน่วย)	143,114.7	117,782.4	-25,332.4	-17.7

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้รับการจัดสรรงบประมาณลดลงอย่างมาก ซึ่งเป็นหน่วยรับงบประมาณที่ได้รับงบประมาณลดลงมากที่สุดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยลดลงอย่างมีนัยสำคัญภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า มาเป็น 39,660.8 ล้านบาท จาก 56,708.0 ล้านบาท หรือคิดเป็นจำนวน 17,047.2 ล้านบาท (ร้อยละ 30)

เป็นที่น่าสังเกตว่า การรถไฟฯ และการรถไฟฟ้ามหานครมีการลดลงของงบประมาณอย่างมากเช่นกัน โดยเฉพาะในแผนงานบูรณาการพัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ (ทั้ง 2 หน่วยงานมีงบประมาณตามแผนงานบูรณาการดังกล่าว) เมื่อพิจารณาเฉพาะแผนงานบูรณาการฯ พบว่าการรถไฟฯ ได้รับงบประมาณลดลงจาก 10,720.9 ล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มาเป็น 8,720.0 ล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หรือลดลงร้อยละ 18.7 ขณะที่การรถไฟฟ้ามหานครได้รับงบประมาณลดลงจาก 14,374.9 ล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มาเป็น 10,523.9 ล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หรือลดลงร้อยละ 26.8 เมื่อพิจารณาถึงรัฐวิสาหกิจใน 3 อันดับแรกที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุด ยังกระจุกตัวอยู่ที่หน่วยงาน 3 แห่ง ดังนี้ (1) ธนาคารเพื่อการเกษตรฯ 65,597.6 ล้านบาท (2) การรถไฟฯ 21,092.7 ล้านบาท และ (3) การรถไฟฟ้ามหานคร 20,045.0 ล้านบาท รวมกันเท่ากับร้อยละ 74.3 ภาพที่ 70 สัดส่วนงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ 3 แห่งต่องบประมาณรัฐวิสาหกิจในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

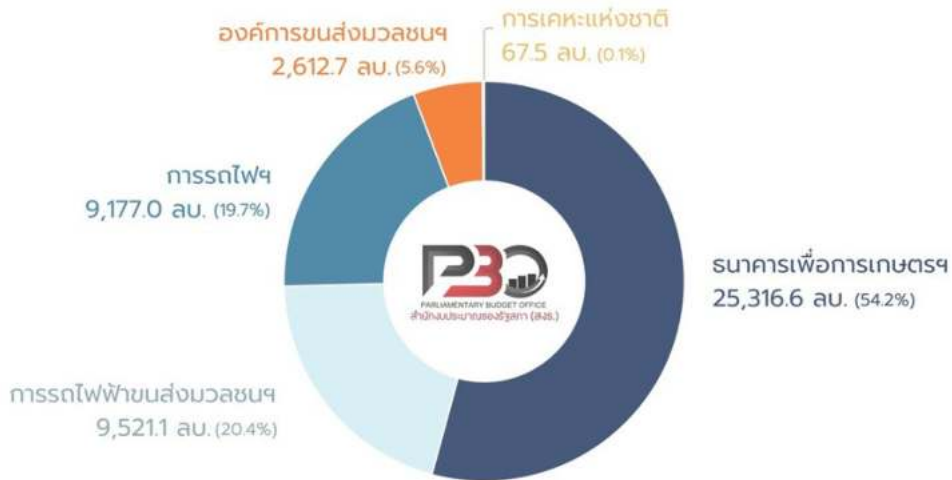

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ทั้งนี้งบประมาณที่ได้รับจัดสรร 143,745.8 ล้านบาท เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว เป็นงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ตามแผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ 46,694.8 ล้านบาท หรือมากถึงร้อยละ 32 ของงบประมาณที่จัดสรรให้รัฐวิสาหกิจ (ทั้งนี้อาจกล่าวได้อีกมิติหนึ่ง คือ รัฐวิสาหกิจมีงบประมาณในการดำเนินงานตามแผนงานอื่น ร้อยละ 68 เท่านั้น) สำหรับรายจ่ายหลักในการชำระหนี้ คือ

- 1) การชำระหนี้ชดเชยภาระเงินต้นและดอกเบี้ยตามโครงการรับจำนำผลผลิตการเกษตรที่ดำเนินการโดยธนาคารเพื่อการเกษตรฯ ซึ่งเป็นวงเงินจำนวนมากที่สุดของการชำระหนี้ในกลุ่มรัฐวิสาหกิจ
- 2) การชำระหนี้ในโครงการลงทุนด้านสาธารณูปโภคของการรถไฟฯ/การรถไฟฟ้ามหานคร
- 3) การชำระหนี้ในกิจกรรมกึ่งการคลังอื่น

ภาพที่ 71 งบประมาณตามแผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐของรัฐบาลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3.14 การจัดสรรงบประมาณในมิติพื้นที่

3.14.1 เงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความเป็นมา

การจัดโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐแบบรวมศูนย์อำนาจ ทำให้ความเจริญ มั่งคั่งของประเทศกระจุกตัวอยู่เฉพาะพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และในบางจังหวัดใหญ่ๆ

ประชาชนในภูมิภาค จังหวัด และท้องถิ่นต่าง ๆ มีระดับการพัฒนาและคุณภาพชีวิต ที่แตกต่างกันกับพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑลและจังหวัดใหญ่ ๆ อย่างมีนัยสำคัญ

แม้ว่าที่ผ่านมาจะมีความพยายามกระจายอำนาจการปกครองไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ตามหลักการปกครองตนเองเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรในพื้นที่มากขึ้นด้วยการจัดตั้ง **อปท. จำนวนกว่า 7,849 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ของประเทศ** โดยมีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หมวดที่ว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นเป็นหลักประกันของการกระจายอำนาจ และมีการตราพระราชกฤษฎีกา กำหนดให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็น **หน่วยรับงบประมาณ** เพื่อจัดสรรงบประมาณให้แก่จังหวัด กลุ่มจังหวัด และ อปท.

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจนหลายมิติ

ประเด็นที่น่าสนใจ

จังหวัดที่เมื่อหลายปีก่อน **ซึ่งเคยเป็นจังหวัดที่ยากจน ในปัจจุบันก็ยังคงยากจนอยู่ ในลำดับต้น ๆ ของประเทศ** ทำให้ช่องว่างของการพัฒนาพื้นที่จังหวัดในแต่ละภูมิภาคมีขนาดเพิ่มขึ้น

หลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 250 บัญญัติไว้ว่า อปท. มีหน้าที่และอำนาจ ดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น

รัฐบาลต้องดำเนินการให้ อปท. มีรายได้ของตนเองเพียงพอ โดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ของ อปท. ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้อย่างเพียงพอในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน อปท. ไปพลางก่อน

เป้าหมายสำคัญของการพัฒนา อปท. คือ การทำให้ อปท. มีศักยภาพในการพึ่งตนเองได้ เพื่อให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นมีอำนาจในการปกครองและบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง โดยการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

อปท. ต้องมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการศึกษา การเงินและการคลัง

สัดส่วนรายได้ที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่ อปท.

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สัดส่วนรายได้ที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่ อปท. ต่อรายได้สุทธิของรัฐบาล (ไม่รวมเงินกู้) **อยู่ที่ร้อยละ 29.1 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 810,031.8 ล้านบาท** เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 67,842.9 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.1 โดยจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนให้แก่ อปท. จำนวน 346,227.8 ล้านบาท

รัฐบาลให้นำหนักในการจัดสรรงบประมาณมุ่งเป้าหมายไปเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาประเทศ โดยกระจายงบประมาณไปตามหน่วยงานต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดให้เป็นไปตามภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ ที่รวมศูนย์รายจ่ายงบประมาณไว้ที่ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เป็นจำนวนมากถึง **ร้อยละ 70.9**

ประเด็นที่น่าสนใจ

การจัดสรรงบประมาณให้กับ การกระจายอำนาจให้แก่ อปท. **ร้อยละ 29.1 แม้ว่าจะสูงกว่าขั้นต่ำ** ตาม พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ ที่กำหนดสัดส่วนไว้ **ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25**

แต่ก็ยังต่ำกว่าจุดมุ่งหมายที่จะให้ อปท. มีรายได้เพิ่มขึ้น

คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาล **ในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 35** หรือรัฐบาลควรจัดสรรรายได้ให้แก่ อปท. เพิ่มขึ้น **จำนวน 165,418.2 ล้านบาท** ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่ อปท. 10 ปีที่ผ่านมา

จากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นตลอด 10 ปีที่ผ่านมา ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2566 พบว่า สัดส่วนรายได้ระหว่างรัฐบาลกับ อปท. **แม้ว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี แต่ก็ยังต่ำกว่าร้อยละ 35** ตามจุดมุ่งหมายที่จะให้ อปท. มีรายได้เพิ่มขึ้น ดังแสดงตามภาพที่ 72

ภาพที่ 72 เปรียบเทียบสัดส่วนรายได้สุทธิของรัฐบาลกับรายได้ อปท. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2567

รายได้ที่ อปท. ได้รับจริงในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2565 พบว่า **รายได้ที่ อปท. ได้รับจริงทุกปีต่ำกว่ารายได้ที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่ อปท.** ตามเอกสารงบประมาณ ดังแสดงตามภาพที่ 73

ภาพที่ 73 เปรียบเทียบรายได้ของ อปท. (เอกสารงบประมาณ) กับรายได้ที่ อปท. ได้รับจริง

เจาะลึก รายได้ อปท.

รายได้ของ อปท. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีจำนวน **696,367.3 ล้านบาท** เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ **5.8**

เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในอัตราปกติ ส่งผลให้รายได้ที่ อปท. จัดเก็บเองเพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวน **31,671.2 ล้านบาท** เป็น **65,315.3 ล้านบาท** โดยเพิ่มขึ้นจำนวน 33,644.0 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 106.2

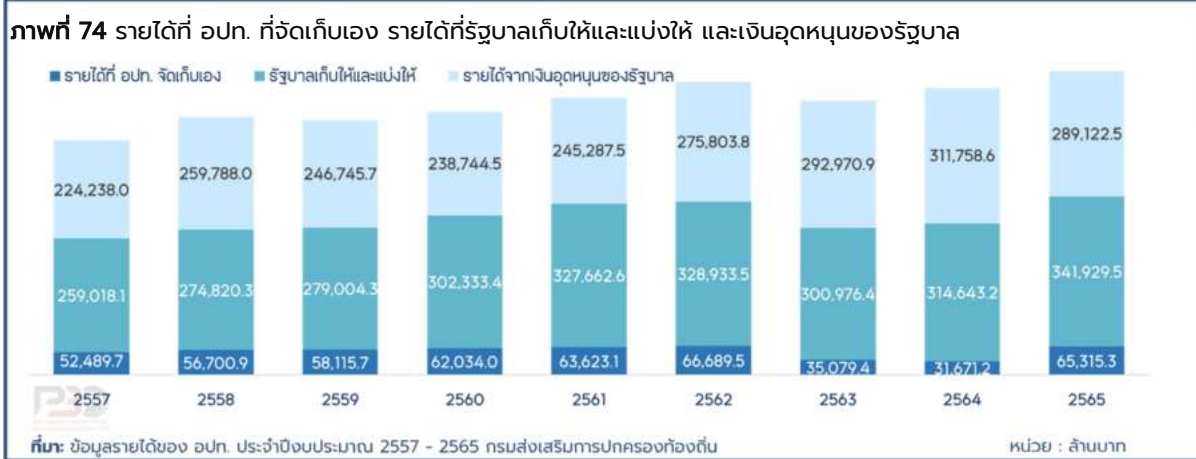
รายได้ที่รัฐบาลเก็บให้และแบ่งให้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 8.7 ในขณะที่รายได้จากเงินอุดหนุนของรัฐบาลลดลงจากปีก่อนร้อยละ 7.3 ดังแสดงตามภาพที่ 74

รายได้ของ อปท. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการรับถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของ ออว. และ อปท. สามารถเสนอโครงการ เพื่อขอรับงบประมาณจากจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้

ปัจจัยเสี่ยงทางการคลังของ อปท.

นโยบายลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบางประเภท ในปีภาษี พ.ศ. 2566 - 2567 ซึ่งจะส่งผลให้ **อปท. สูญเสียรายได้สำหรับดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ** เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างเพียงพอ

การขาดรายได้ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของรัฐบาล ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานะเศรษฐกิจและฐานะการคลังของรัฐบาลด้วย

ข้อสังเกต PBO

ประเด็นท้าทายที่รัฐบาลควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับ อปท. มีดังนี้

1. การจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่ อปท. ให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของ อปท. แต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยให้ อปท. มีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 35
2. การจัดเก็บรายได้ของ อปท. ยังไม่เพียงพอต่อการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ
3. การมีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนารายได้ของท้องถิ่นให้เห็นเป็นรูปธรรม เช่น การพัฒนาระบบภาษีของท้องถิ่นที่จัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นจัดเก็บได้มากขึ้น การเร่งรัดให้มีการตราพระราชบัญญัติรายได้ อปท. การพัฒนาให้ท้องถิ่นมีการทำกิจกรรมพาณิชย์มากขึ้น

3.14.2 งบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ความเป็นมาของการจัดสรรงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

งบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัดมีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลไปสู่พื้นที่เป้าหมาย ซึ่งถือเป็นการสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในระบบงบประมาณ โดยเพิ่มอำนาจประชาชนในกระบวนการงบประมาณแผ่นดินไปพร้อมกับการกระจายงบประมาณลงสู่พื้นที่อันเป็นรากฐานสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มความเท่าเทียมทางโอกาสในสังคม

งบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ถูกวางตำแหน่งไว้ในลักษณะงบประมาณเพื่อเติมเต็มช่องว่างหรือความขาดแคลนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดจากงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และงบประมาณของกระทรวง/หน่วยงาน (Function) ที่จัดสรรลงพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด

จังหวัดและกลุ่มจังหวัด ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงเท่าที่จำเป็นตามสภาพปัญหา ความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภาค และนโยบายของรัฐบาล จะเห็นได้จากการที่การจัดสรรงบประมาณให้กับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2567 อยู่ที่ระดับเพียงแค่อ้อยละ 60 - 80 ของกรอบเงินที่กำหนด ดังแสดงในภาพที่ 77

กรอบการจัดสรรงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

คณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) (ครั้งที่ 1/2565 วันที่ 19 ตุลาคม 2565) ได้มีมติเห็นชอบกรอบการจัดสรรงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

โดยมีกรอบเงินทั้งสิ้น 28,000 ล้านบาท แบ่งออกเป็น

1) งบประมาณของจังหวัด ร้อยละ 70

คิดเป็นจำนวน 19,600 ล้านบาท

2) งบประมาณกลุ่มจังหวัดร้อยละ 30

คิดเป็นจำนวน 8,400 ล้านบาท

ดังแสดงในภาพที่ 75

แผนปฏิบัติการของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด

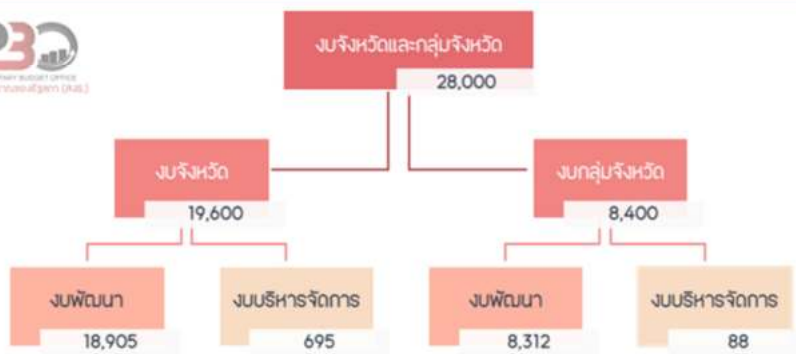
ในการประชุม ก.น.บ. ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2566 ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของจังหวัด 76 จังหวัด และกลุ่มจังหวัด 18 กลุ่มจังหวัด

ภายในกรอบเงิน 29,314.5 ล้านบาท จำนวน 1,346 โครงการ

ซึ่งแผนปฏิบัติการประจำปีนี้จะเสนอเป็นคำขอของงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณต่อไป

ภาพที่ 75 กรอบการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

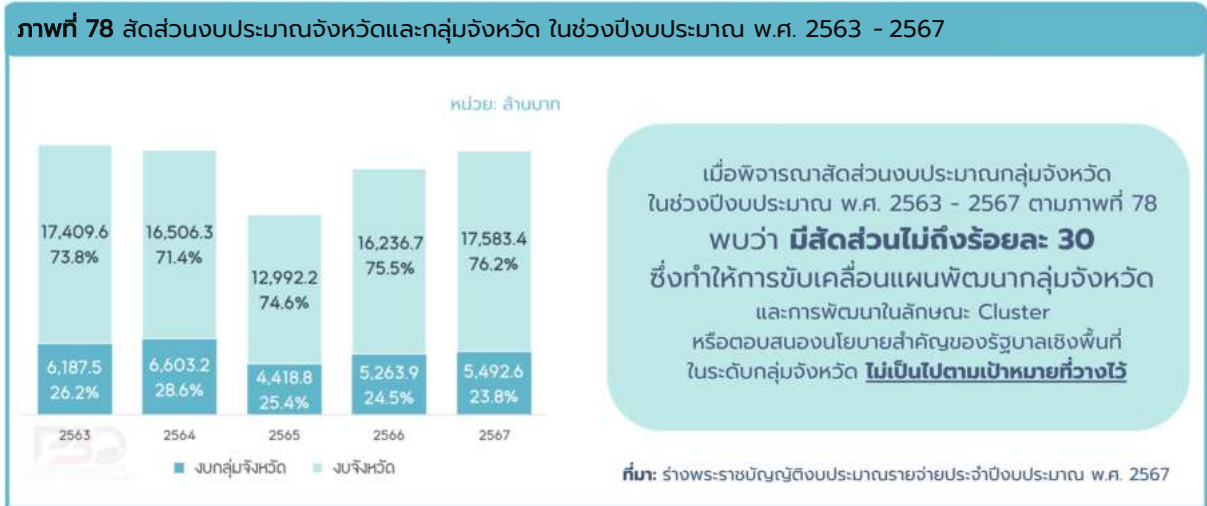
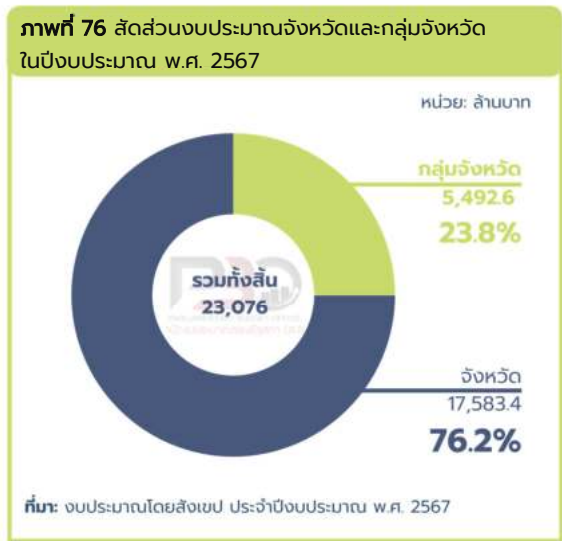
ที่มา: มติคณะกรรมการนโยบายบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ครั้งที่ 1/2565 วันที่ 19 ตุลาคม 2565

หน่วย: ล้านบาท

**สัดส่วนงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567**

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี **จำนวน 23,076 ล้านบาท** ซึ่งต่ำกว่ากรอบวงเงินที่ ก.น.บ. กำหนดจำนวน **4,924 ล้านบาท** แต่เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน **1,575.4 ล้านบาท** **หรือเพิ่มขึ้น** คิดเป็นร้อยละ 7.3 และ**คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.7** ของวงเงินงบประมาณ ดังนี้

- 1) งบประมาณจังหวัด 76 จังหวัด จำนวน **17,583.4 ล้านบาท**
- 2) งบประมาณกลุ่มจังหวัด 18 กลุ่มจังหวัด จำนวน **5,492.6 ล้านบาท** ดังภาพที่ 76

ข้อสังเกต PBO

1. ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เต็มกรอบวงเงินตามที่ ก.น.บ. กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผนงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัดถูกวางตำแหน่งไว้ในลักษณะงบประมาณเพื่อเติมเต็มช่องว่างหรือความขาดแคลนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด อย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้มีการปรับหลักเกณฑ์การจัดทำแผนปฏิบัติการราชการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งแต่เดิมได้มีการกำหนดเงื่อนไขไว้ว่า “ต้องเป็นรายจ่ายลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75” อีกทั้งโครงการที่ขอรับจัดสรรงบประมาณ “ต้องไม่เป็นโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้ยกเว้นเงื่อนไขดังกล่าว ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถขอรับงบประมาณจากงบพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 พบว่ามีโครงการซึ่งเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับจัดสรรงบประมาณกับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด คิดเป็นจำนวน 3,961.9 ล้านบาท ทั้งนี้ อาจส่งผลให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้รับการจัดสรรงบประมาณใกล้เคียงกรอบวงเงินงบประมาณตามที่ ก.น.บ. กำหนด แต่การเพิ่มขึ้นที่แท้จริงของงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัดจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 1,575.3 ล้านบาท มาจากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับการจัดสรรงบประมาณกับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

2. สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากไม่มีหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการบริหารจัดการงบประมาณและงบประมาณส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายลงทุน ซึ่งเป็นรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จึงต้องรอหน่วยงานกระทรวง ทบวง กรม (Function) ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อน จึงจะสามารถดำเนินงานในส่วนของโครงการที่อยู่ในงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้ จึงทำให้เกิดความล่าช้าและเบิกจ่ายงบประมาณไม่ทัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายจ่ายลงทุน ดังแสดงในภาพที่ 79 นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีความล่าช้า จึงอาจทำให้หน่วยรับงบประมาณไม่สามารถก่องหนี้ผูกพันและกันเงินไว้ได้ทันภายในปีงบประมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายจ่ายลงทุนรายการใหม่ เนื่องจากเหลือระยะเวลาการใช้จ่ายงบประมาณอีกเพียง 4 - 5 เดือนก่อนจะสิ้นสุดปีงบประมาณ อย่างไรก็ตาม หากสามารถก่องหนี้และขอกันเงินเหลือมปีไว้ได้ทันก็อาจส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายงบประมาณไม่มากนัก แต่หากไม่สามารถก่องหนี้ผูกพันได้ทัน อาจทำให้งบประมาณส่วนนั้นโดนพับตกไป และอาจส่งผลต่อการพิจารณาการจัดสรรงบประมาณในปีถัดไป

ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง

3.14.3 ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณในมิติพื้นที่

Human Achievement Index (HAI) คือ ดัชนีสะท้อนความก้าวหน้าในการพัฒนาคนระดับจังหวัดของประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีการปรับปรุงและพัฒนาจากแนวคิดดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI) ทั้งนี้ ดัชนี HAI จะมีความครอบคลุมและมีรายละเอียดเชิงลึกมากกว่าดัชนีการพัฒนามนุษย์ซึ่งช่วยสะท้อนภาพการพัฒนาคนในระดับประเทศหรือภายในประเทศ (รายจังหวัด) อันจะนำไปสู่การออกแบบนโยบายสาธารณะที่มีลักษณะเฉพาะมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ ข้อมูลดัชนี HAI กับสัดส่วนการใช้จ่ายงบประมาณต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เพื่อสร้างเส้นประสิทธิภาพ (Efficient Frontier) ของการใช้จ่ายงบประมาณ ผลการศึกษาปรากฏตามภาพที่ 80 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จังหวัดสมุทรปราการ ระยอง ชลบุรี ตั้งอยู่อยู่บนเส้น Efficient Frontier ที่สร้างขึ้น (ภาพที่ 80 ปี 2564) แสดงให้เห็นว่ามีประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณมากกว่าจังหวัดอื่น ๆ โดยเปรียบเทียบ ส่วนจังหวัดอื่นที่อยู่ใต้เส้น Efficient Frontier จะมีประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณต่ำกว่าโดยเปรียบเทียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และแม่ฮ่องสอน ในส่วนของจังหวัดยะลานั้น แม้ว่าจะมีดัชนีความก้าวหน้าอยู่ในระดับสูง (0.6497) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) แต่หากเปรียบเทียบกับจังหวัดชุมพรซึ่งมีดัชนีความก้าวหน้าในระดับใกล้เคียงกัน (0.6494) กลับพบว่าจังหวัดยะลามีสัดส่วนการใช้จ่ายงบประมาณต่อ GPP สูงกว่าจังหวัดชุมพรอยู่มาก (ภาพที่ 80 ปี 2564) ดังนั้น สามารถสะท้อนได้ว่าประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของจังหวัดยะลาอยู่ในระดับต่ำ

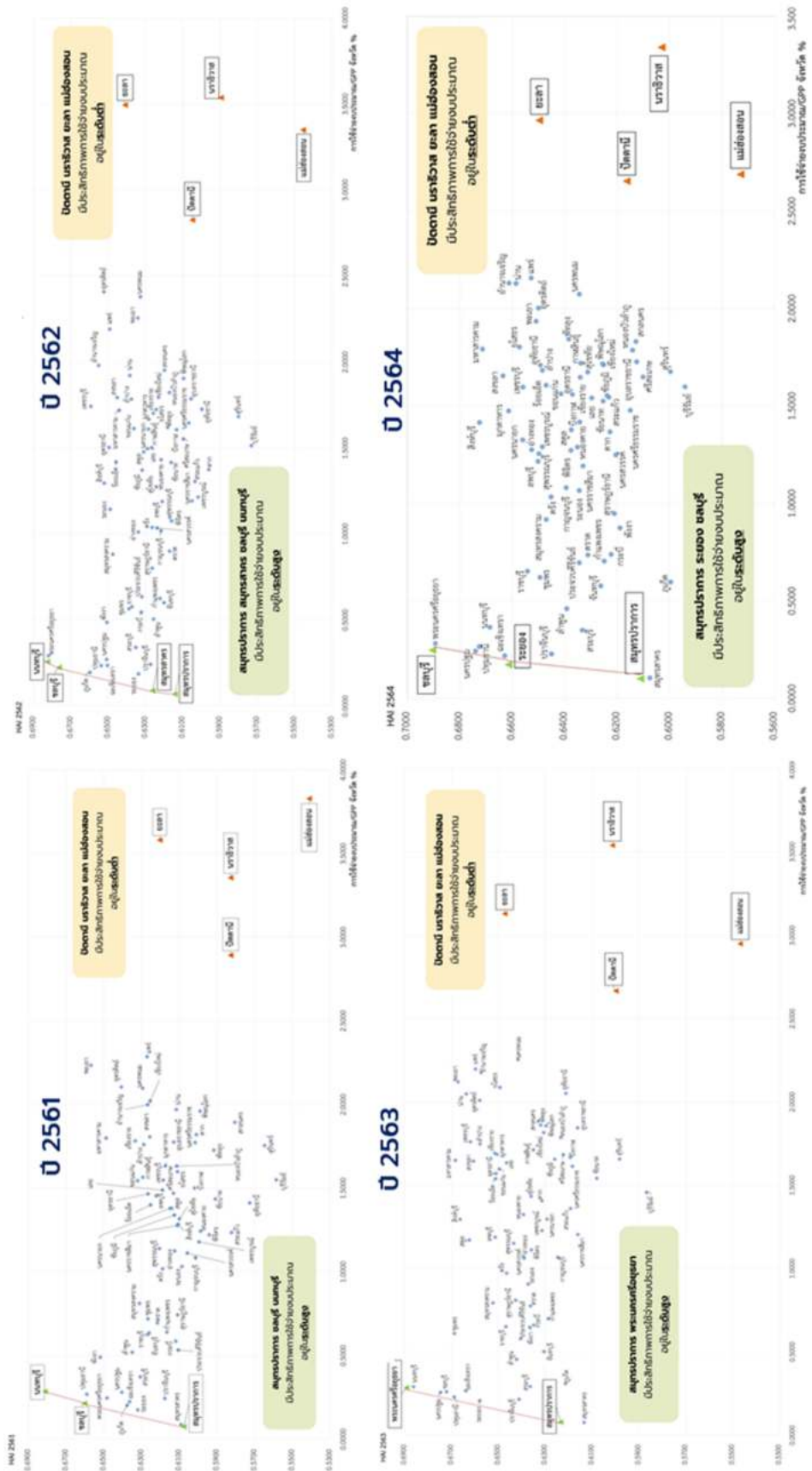
ข้อสังเกต PBO

หากพิจารณาประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2564 พบว่ายังคงเป็นกลุ่ม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และอีก 1 จังหวัดชายแดนทางภาคเหนือ ที่มีประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณอยู่ในระดับต่ำอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นว่าลักษณะทางภูมิศาสตร์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณต่อการพัฒนาคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขา ทำให้เกิดอุปสรรคในการเดินทางและการขนส่ง อันจะนำไปสู่การเข้าไม่ถึงบริการจากภาครัฐ นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ เป็นต้น ในส่วนของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น อาจจะมาจกปัญหาความไม่สงบภายในพื้นที่ซึ่งทำให้ประชาชนต้องอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่อันตราย ไม่สามารถเดินทางออกนอกบ้านได้ ทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษา การเข้ารับบริการด้านสาธารณสุขที่มีคุณภาพ รวมถึงขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ

ดังนั้น ภาครัฐจึงควรปรับแนวทางการจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณลงพื้นที่จังหวัด (Area) โดยควรคำนึงถึงประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณของจังหวัดที่อยู่ต่ำกว่าหรืออยู่ห่างไกลกว่าเส้นประสิทธิภาพเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดน การส่งเสริมการค้าการลงทุน รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการจากภาครัฐได้อย่างทั่วถึง

ภาพที่ 80 ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2564

ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์รายงานการเงินรวมภาครัฐ

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 77 ระบุให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงานการเงินรวมของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ สำนักงานงบประมาณของรัฐสภาจึงได้วิเคราะห์รายงานการเงินรวมภาครัฐ เพื่อนำเสนอข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยการเปรียบเทียบฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐปีที่ผ่านมา รวมถึงการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 การจัดเก็บรายได้

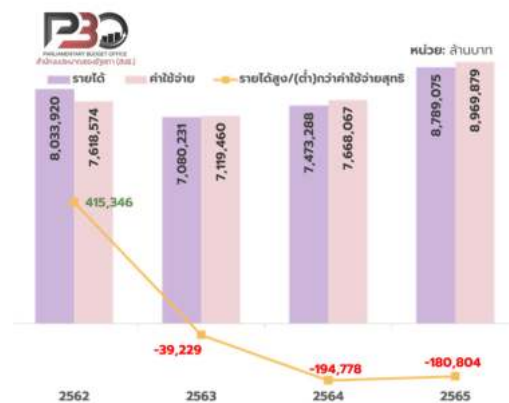
4.1.1 ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2565

ภาพที่ 81 ฐานะการเงิน

ที่มา: กรมบัญชีกลาง

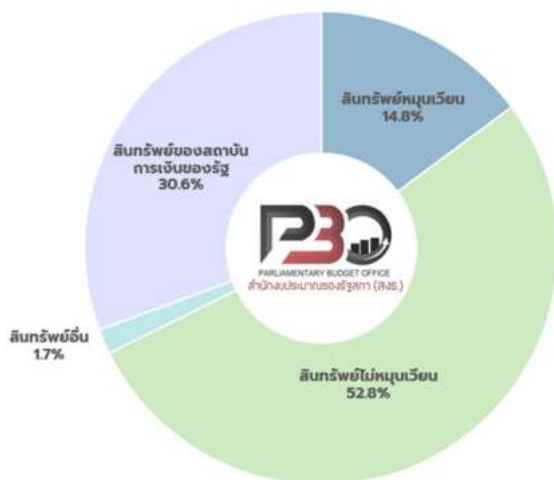
ภาพที่ 82 ผลการดำเนินงาน

ที่มา: กรมบัญชีกลาง

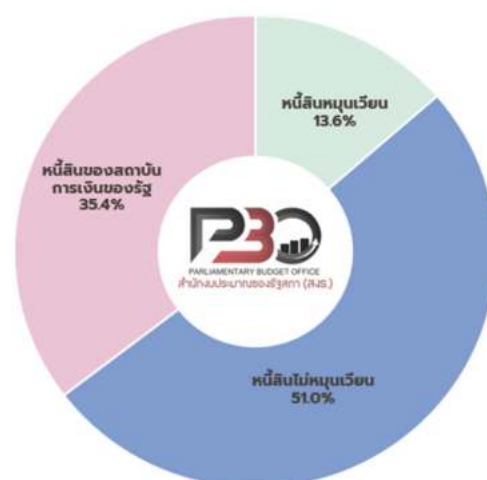
4.1.2 สัดส่วนสินทรัพย์ และหนี้สิน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ภาพที่ 83 สัดส่วนสินทรัพย์

ที่มา: กรมบัญชีกลาง

ภาพที่ 84 สัดส่วนหนี้สิน

ที่มา: กรมบัญชีกลาง

จากรายงานการเงินรวมภาครัฐ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2565 พบว่า มีสินทรัพย์เพิ่มขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของหนี้สินมากกว่าส่วนทุน (ภาพที่ 81) ด้านผลการดำเนินงานมีรายได้ใกล้เคียงกับค่าใช้จ่าย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ 2565 มีค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ของรัฐบาลเท่ากับ 194,778 ล้านบาท และ 180,804 ล้านบาท ตามลำดับ (ภาพที่ 82) สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สัดส่วนของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนส่วนใหญ่มาจากหนี้สินไม่หมุนเวียน (ภาพที่ 83 และ 84)

4.2 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2564

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบประมาณการรายได้ภาษีกับการจัดเก็บได้จริง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	ประมาณการ	จัดเก็บจริง	ส่วนต่าง	ร้อยละ
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	786,200	931,087	144,887	18.4
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	575,000	730,124	155,124	27.0
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	368,300	367,859	-441	-0.1
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	60,300	59,292	-1,008	-1.7
ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	58,500	62,858	4,358	7.5

ที่มา: 1. งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

2. กรมบัญชีกลาง

การวิเคราะห์รายได้รวมปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีจำนวน 8,789,075 ล้านบาท ประกอบด้วยรายได้แผ่นดิน 2,539,533 ล้านบาท และรายได้ของหน่วยงานของรัฐ 6,249,541 ล้านบาท โดยรายได้แผ่นดินที่มาจากการจัดเก็บภาษี พบว่า สามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้ปิโตรเลียมสูงกว่าที่ประมาณการไว้เมื่อช่วงจัดทำงบประมาณ (ตารางที่ 9)

4.3 อัตราส่วนต่าง ๆ

4.3.1 อัตราส่วนที่สำคัญ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2565

การวิเคราะห์อัตราส่วนนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อนำข้อมูลทางการเงินไปใช้วางแผนการบริหารสินทรัพย์ หนี้สิน และการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ ตารางที่ 10 อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2564

รายการ	ปีงบประมาณ			
	2562	2563	2564	2565
งบประมาณรายจ่ายประจำปี (ล้านบาท)	3,000,000	3,200,000	3,285,962	3,100,000
สินทรัพย์				
1. สินทรัพย์หมุนเวียน ต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)	15.2	14.0	14.3	14.9
2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)	53.2	56.5	54.0	52.8
3. สินทรัพย์ของสถาบันการเงินของรัฐ ต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)	30.1	28.1	30.1	30.6

รายการ	ปีงบประมาณ			
	2562	2563	2564	2565
หนี้สิน				
1. หนี้สินหมุนเวียน ต่อหนี้สินรวม (ร้อยละ)	13.3	12.8	12.0	13.6
2. หนี้สินไม่หมุนเวียน ต่อหนี้สินรวม (ร้อยละ)	47.8	47.7	49.5	51.0
3. หนี้สินของสถาบันการเงินของรัฐ ต่อหนี้สินรวม (ร้อยละ)	38.9	39.6	38.5	35.4
4. หนี้สินรวม ต่อส่วนทุนของรัฐบาล (เท่า)	2.6	2.5	3.4	4.4
5. หนี้สินรวม ต่อส่วนทุน (เท่า)	2.3	2.3	3.0	3.7
รายได้				
1. รายได้แผ่นดิน ต้องงบประมาณรายจ่ายประจำปี (ร้อยละ)	78.4	67.0	73.2	81.9
2. รายได้แผ่นดิน ต่อรายได้รวม (ร้อยละ)	29.3	30.3	32.2	28.9
3. รายได้จากหน่วยงานของรัฐ ต่อรายได้รวม (ร้อยละ)	70.7	69.7	67.8	71.1
4. หนี้สินรวม ต่อรายได้รวม (เท่า)	2.6	3.1	3.3	3.1
ค่าใช้จ่าย				
1. ค่าใช้จ่ายบุคลากรต่อค่าใช้จ่ายรวม (ร้อยละ)	17.8	18.5	18.4	16.3
2. ค่าตอบแทน วัสดุ และสาธารณูปโภค ต่อค่าใช้จ่ายรวม (ร้อยละ)	9.9	10.3	11.2	8.5
3. ค่าใช้จ่ายต้นทุนขาย ต่อค่าใช้จ่ายรวม (ร้อยละ)	37.8	30.9	33.6	43.3
4. ค่าใช้จ่ายรวม ต่อรายได้รวม (ร้อยละ)	94.8	100.6	98.6	98.7
5. ค่าใช้จ่ายรวม ต้องงบประมาณรายจ่ายประจำปี (เท่า)	2.5	2.2	2.3	2.9

ที่มา: กรมบัญชีกลาง

ประมวลผลโดย สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ พบว่า อัตราส่วนด้านสินทรัพย์แต่ละปีใกล้เคียงกัน ด้านหนี้สิน พบว่า อัตราส่วนของหนี้สินไม่หมุนเวียนต่อหนี้สินรวมเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้หนี้สินรวมต่อทุนเพิ่มขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ 2565 อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งหนี้สินไม่หมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากการกู้เงินเพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม และการชดเชยรายได้ของประชาชนตามแผนงานหรือโครงการภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไข เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19

ด้านรายได้และค่าใช้จ่าย พบว่า รายได้แผ่นดินต้องงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการจัดหารายได้ได้เพิ่มขึ้น ด้านค่าใช้จ่าย พบว่า ค่าใช้จ่ายบุคลากรและงบดำเนินงานมีแนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายรวมเมื่อเทียบกับรายได้รวมแต่ละปีมีค่าใกล้เคียงกัน และมีค่าใช้จ่ายรวมเกินกว่าสองเท่าของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี (ตารางที่ 10) โดยข้อมูลจากรายงานการเงินรวมของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐยกเว้นรัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าใช้จ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เท่ากับ 4.0 ล้านบาท ซึ่งสูงกว่ารายได้แผ่นดิน ทำให้ต้องมีการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ

4.3.2 อัตราส่วนต่อหัวประชากร

การวิเคราะห์ส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลสถานการณ์ แนวโน้มฐานะและผลการดำเนินงานของรัฐบาลโดยทำให้เป็นสัดส่วนต่อหัวประชากร เพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูลทางการเงินอย่างง่าย

ตารางที่ 11 อัตราส่วนต่าง ๆ ต่อหัวประชากร

หน่วย: บาท

รายการ	2562	2563	2564	2565	เพิ่ม/ลด จากปี 2564 (ร้อยละ)
จำนวนประชากร (คน)	66,523,642	66,182,969	66,173,312	66,107,892	-0.1
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	236,806	267,329	270,859	273,414	0.9
สินทรัพย์รวม (ไม่รวมสินทรัพย์ของ สถาบันการเงินของรัฐ)	311,117	340,635	350,784	359,039	2.4
สินทรัพย์รวม	445,162	473,447	502,061	517,412	3.1
หนี้สินไม่หมุนเวียน (ระยะยาว)	147,980	156,617	186,507	207,328	11.2
หนี้สินทั้งหมด	309,449	328,518	376,869	406,403	7.8
ส่วนทุน	135,714	144,928	125,193	111,008	-11.3
รายได้รวม	120,768	106,980	112,935	132,950	17.7
ค่าใช้จ่ายรวม	114,524	107,572	115,879	135,685	17.1

ที่มา: 1. กรมบัญชีกลาง

2. กรมการปกครอง

ประมวลผลโดย สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา

ด้านอัตราส่วนต่อหัวประชากร พบว่า สินทรัพย์เพิ่มขึ้น โดยมีหนี้สินระยะยาวและหนี้สินทั้งหมดเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีรายได้และรายจ่ายแต่ละปีใกล้เคียงกัน ตามตารางที่ 11

4.4 สัดส่วนหนี้สินระยะยาว เปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

การวัดสัดส่วนหนี้สินระยะยาวนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบขนาดของหนี้สินระยะยาวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) สำหรับพิจารณาวางแผนการบริหารหนี้สิน และความสามารถในการใช้คืนหนี้สินระยะยาว โดยพิจารณาขนาดหนี้สินเปรียบเทียบกับความเป็นไปได้ของการขยายตัวของ GDP ในอนาคต

ตารางที่ 12 สัดส่วนหนี้สินระยะยาว เปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

หน่วย: ล้านบาท

ประเภท	2564	2565	เพิ่ม/(ลด)		สัดส่วนหนี้สินระยะยาวต่อ GDP (ที่เกิดขึ้นจริง)*	
			จำนวน	ร้อยละ	2564	2565
ก. GDP ณ ราคาประจำปี (ข้อมูลจริง)	16,040,238	16,979,267	939,029	5.9	-	-
ข. หนี้สินไม่หมุนเวียน	12,341,783	13,706,035	1,364,252	11.1	76.9	80.7
- เงินกู้ยืมระยะยาว	8,578,618	9,463,921	885,303	10.3	53.5	55.7
- ประมาณการหนี้สินระยะยาว	2,028,709	2,148,444	119,735	5.9	12.6	12.7
- หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	780,577	430,078	-350,499	-44.9	4.9	2.5

ที่มา: 1. รายงานการเงินรวมภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

2. GDP ณ ราคาตลาด สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3. เงินกู้ยืมระยะยาว ได้แก่ พันธบัตรรัฐบาล เงินกู้โดยการออกตราสาร เงินกู้ยืมอื่น เงินกู้ยืมสถาบันการเงินและเงินกู้ระยะยาวสกุลเงินต่างประเทศ

หมายเหตุ: * คำนวณจากร้อยละของ ข./ก.

การวัดสัดส่วนหนี้สินระยะยาวโดยเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) พบว่า หนี้สินไม่หมุนเวียน (ระยะยาว) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 1,364,252 ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ 80.7 ของ GDP (ตารางที่ 12) ซึ่งแม้ว่าหนี้สินระยะยาวจะไม่ใช่อนุสัาธารณะทั้งหมดตามคำจำกัดความ แต่ควรคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาวและภาระดอกเบี้ยจ่ายที่จะต้องจ่ายในอนาคตด้วย

ข้อสังเกต PBO

1. หนี้สินระยะยาวและหนี้สินทั้งหมดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ยังอยู่ในกรอบที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ตาม ในระยะต่อไปการกู้เงินทั้งที่เป็นหนี้สาธารณะและไม่ใช่อนุสัาธารณะควรคำนึงถึงความคุ้มค่า ประโยชน์ที่เกิดขึ้น ความสามารถในการชำระคืนเงินต้นเงินกู้ และภาระดอกเบี้ยที่จะเกิดขึ้น

2. นโยบายงบประมาณขาดดุลทำให้มีการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลมาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อภาระทางการคลัง ทั้งนี้ ควรจัดทำแผนการคลังที่กำหนดระยะเวลางบประมาณแบบสมดุล หรือหากดำเนินนโยบายขาดดุลต่อไป ควรคำนึงถึงความสามารถในการหารายได้ ทั้งในส่วนรายได้แผ่นดิน และรายได้ของรัฐวิสาหกิจ รวมถึงสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหารายได้ให้มากขึ้น

3. ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ของภาครัฐสำหรับโครงการลงทุนขนาดใหญ่ หรือโครงการที่ต้องใช้วงเงินสูงให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการบริหาร และความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ โดยมีการบริหารให้เป็นไปตามเป้าหมาย ระยะเวลา งบประมาณ ความรับผิดชอบ ให้เกิดความคุ้มค่า โปร่งใส

ข้อสังเกต PBO

ประหยัด รวมถึงการกู้ยืมเพื่อจัดทำโครงการลงทุนขนาดใหญ่ควรมีการจัดทำการแยกบัญชีให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถบริหารต้นทุนและประเมินความคุ้มค่าได้ในอนาคต

4. สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐบูรณาการการทำงาน ลดความซ้ำซ้อน ลดค่าใช้จ่าย มีการบริหารค่าใช้จ่ายบุคลากรอย่างเหมาะสม และควรเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร โดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินความคุ้มค่าจากการใช้จ่าย

บรรณานุกรม

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (21 มิถุนายน 2564). สังคมสูงวัยกับมิติเศรษฐกิจ. สืบค้น 24 ตุลาคม 2566 จาก <https://www.dop.go.th/th/know/15/924>
- กรมบัญชีกลาง. (2564). ระบบบริหารจัดการเงินนอกงบประมาณ (Non - Budgetary Management System). สืบค้น 20 ตุลาคม 2566 จาก <https://nbms.cgd.go.th/login/auth?from=login>
- _____. (2566). ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ (New GFMS Thai). สืบค้น 24 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://newgfmisthai.gfmis.go.th/>
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2565). ข้อมูลรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้น 1 ธันวาคม 2566 จาก <https://www.dla.go.th/work/money/index.jsp>
- กรมอุตุนิยมวิทยา. (2566). ข้อมูลปริมาณฝนรายเดือนรายภาคเปรียบเทียบกับค่าปกติของประเทศไทย. สืบค้น 24 พฤศจิกายน 2566 จาก <http://climate.tmd.go.th/gge/index.html>
- กระทรวงการคลัง. (4 ธันวาคม 2566). มาตรการ “Easy E-Receipt”. สืบค้น 24 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.mof.go.th/th/view/file/44c9b0c3a4bdf96d278bef38652d222494305da33bf00955a7>
- กระทรวงพลังงาน. (2565). กระทรวงพลังงานชี้แจงสถานการณ์ราคาพลังงาน. สืบค้น 26 ตุลาคม 2566 จาก <https://www.energy.go.th/th/hot-news/29973>
- โกวิทย์ พวงงาม. (2562). มองมุมใหม่การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: มูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์.
- ฐานเศรษฐกิจ. (16 พฤศจิกายน 2566). เจื่อนใจ "e - Refund" คืนภาษี 50,000 บาท สำหรับคนไม่ได้เงินดิจิทัล 10,000. สืบค้น 17 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.thansettakij.com/business/580746>
- ไทย พีบีเอส (2566). โลกเผชิญ “ซูเปอร์เอลนีโญ - ลานีญา” 5 ครั้ง. สืบค้น 24 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/328498>
- Thairath Online. (10 พฤศจิกายน 2566). LIVE เศรษฐฯเคาะเจื่อนใจดิจิทัลวอลเล็ต 10,000 บาท เริ่มใช้ พ.ศ.67. สืบค้น 11 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.youtube.com/watch?v=zB7tpJ29OhI>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (29 พฤศจิกายน 2566). ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน ครั้งที่ 6/2566. สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2566 จาก https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/our-roles/monetary-policy/mpc-publication/presstatement/PressMPC_2566_6.pdf

- ประชาชาติธุรกิจ. (13 พฤศจิกายน 2566). มาตรการภาษี “e - Refund” รมช. คลังชี้อาจให้ใช้สิทธิ 1 - 2 เดือน. สืบค้น 15 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.prachachat.net/breaking-news/news-1436084>
- _____. (14 พฤศจิกายน 2566). จุดพันธ์ ชี้ e - Refund หากลดหย่อนเต็ม 5 หมื่น ได้เงินคืน 1 หมื่นบาท. สืบค้น 15 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.prachachat.net/finance/news-1436166>
- _____. (2566). เงินดิจิทัล 10,000 บาท แคมเปญหัวหอกเพื่อไทยมีอีก 13 นโยบาย เมกะโปรเจกต์แสนล้าน. สืบค้น 25 ตุลาคม 2566 จาก <https://www.prachachat.net/politics/news-1419910>
- มติชนออนไลน์. (5 ธันวาคม 2566). รู้จัก easy e-receipt มาตรการรับคนออกหักดิจิทัลวอลเล็ต ลุ้นต่อพรบ.กู้ 5 แสนล้าน จบตรงไหน. สืบค้น 7 ธันวาคม 2566 จาก https://www.matichon.co.th/economy/news_4310627
- สำนักงบประมาณ. (2560ก). งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุงตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=6666&mid=545&catID=865>
- _____. (2560ข). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 1 รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบ ฉบับปรับปรุงตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=6669&mid=545&catID=865>
- _____. (2560ค). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 ฉบับปรับปรุงตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=6696&mid=545&catID=865>
- _____. (2560ง). งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=7718&mid=545&catID=863>
- _____. (2560จ). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 1 รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบ ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=6491&mid=545&catID=863>
- _____. (2560ฉ). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=6527&mid=545&catID=863>
- _____. (2561ก). งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุงตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=8559&mid=545&catID=1151>

- สำนักงบประมาณ. (2561ข). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 1 รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบ ฉบับปรับปรุงตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=8369&mid=545&catID=1151>
- _____. (2561ค). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 ฉบับปรับปรุงตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=8399&mid=545&catID=1151>
- _____. (2563ก). งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=10978&mid=311&catID=0>
- _____. (2563ข). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 1 รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบ ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=10659&mid=545&catID=1267>
- _____. (2563ค). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=10632&mid=545&catID=1267>
- _____. (2563ง). งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=12735&mid=545&catID=1337>
- _____. (2563จ). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 1 รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบ ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=12430&mid=545&catID=1337>
- _____. (2563ฉ). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=12460&mid=545&catID=1337>
- _____. (2564ก). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 1 รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบ ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=14386&mid=545&catID=1364>
- _____. (2564ข). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=14428&mid=545&catID=1364>

- สำนักงบประมาณ. (2565ก). งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=14658&mid=545&catID=1364>
- _____. (2565ข). งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=15466&mid=311&catID=0>
- _____. (2565ค). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 1 รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบ ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=15166&mid=545&catID=1382>
- _____. (2565ง). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 เล่มที่ 14 ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=15190&mid=545&catID=1382>
- _____. (2565จ). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=15200&mid=545&catID=1382>
- _____. (2566ก). งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- _____. (2566ข). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 1 รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. กรุงเทพฯ: บริษัท ธนอรุณการพิมพ์ จำกัด.
- _____. (2566ค). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. กรุงเทพฯ: บริษัท ธนอรุณการพิมพ์ จำกัด.
- _____. (2566ง). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. กรุงเทพฯ: บริษัท ธนอรุณการพิมพ์ จำกัด.
- สำนักงบประมาณของรัฐสภา. (2564ก). รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณภาพรวมของประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักการพิมพ์.
- _____. (2564ข). คู่มือการวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้จ่ายภาครัฐต่อ GDP โดยตัวคูณทางการคลัง (Fiscal Multipliers). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักการพิมพ์.
- _____. (2565ก). การวิเคราะห์งบประมาณแผนงานบูรณาการ ประจำปี พ.ศ. 2560 - 2566. สืบค้น 1 ธันวาคม 2566. จาก https://web.parliament.go.th/view/82/News_Detail/2565/231/TH-TH
- _____. (2565ข). รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณภาพรวมของประเทศปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักการพิมพ์.

- สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา. (2565ค). การจัดทำแบบจำลองเศรษฐกิจเพื่อพยากรณ์การจัดเก็บรายได้
ภาษีมูลค่าเพิ่มของรัฐบาลและวิเคราะห์ผลการเพิ่มอัตราภาษีเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.
กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักการพิมพ์.
- _____. (2565ง). รายงานการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 : จังหวัด
และกลุ่มจังหวัด. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- _____. (2566ก). การวิเคราะห์สถานะภาระทางการคลังตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงิน
การคลังของรัฐ พ.ศ. 2561. สืบค้น 5 ตุลาคม 2566 จาก
https://web.parliament.go.th/assets/portals/82/news/1379/1_1379.pdf
- _____. (2566ข). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีความยากจนหลายมิติ. สืบค้น 12 ธันวาคม 2566 จาก
https://web.parliament.go.th/view/82/News_Detail/2566/1380/TH-TH
- _____. (2566ค). รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.
สืบค้น 1 ธันวาคม 2566 จาก
https://web.parliament.go.th/view/82/News_Detail/2566/1402/TH-TH
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2564). กำลังคนภาครัฐในฝ่ายพลเรือน 2564. สืบค้น 25
ธันวาคม 2566 จาก [https://www.ocsc.go.th/download/2564/กำลังคนภาครัฐในฝ่ายพลเรือน-
2564#gsc.tab=0](https://www.ocsc.go.th/download/2564/กำลังคนภาครัฐในฝ่ายพลเรือน-2564#gsc.tab=0)
- _____. (2565). กำลังคนภาครัฐในฝ่ายพลเรือน 2565. สืบค้น 25 ธันวาคม 2566 จาก
<https://www.ocsc.go.th/download/2565/กำลังคนภาครัฐในฝ่ายพลเรือน-2565#gsc.tab=0>
- สำนักงานคณะกรรมการคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ. (2566). การนำส่งเงินรายได้แผ่นดินของ
รัฐวิสาหกิจและกิจการฯ. สืบค้น 30 ตุลาคม 2565 จาก <https://www.sepo.go.th/content/333>
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2566). รายงานสรุปภาวะการลงทุนจากต่างประเทศ ฉบับรายปี
2565 (มกราคม-ธันวาคม). กรุงเทพฯ: กองความร่วมมือการลงทุนต่างประเทศ.
- สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน. (2566). รายงานสถิติพลังงานของประเทศไทย 2566. กรุงเทพฯ;
สหมิตรพริ้นท์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566). รายงานสรุปการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการ
ท่องเที่ยว โครงการค่าใช้จ่ายในการพัฒนาและจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2565. กรุงเทพฯ: กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. (2566). ข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย. สืบค้น 25 ตุลาคม 2566
จาก <https://tradereport.moc.go.th/Report/Default.aspx?Report=TradeThBalanceYearly>
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (12 ตุลาคม 2566). ข้อมูลสถิติ. สืบค้น 20 พฤศจิกายน 2566 จาก
[https://www.fpo.go.th/main/getattachment/6a384b9f-70d1-45b2-b399-
f646f79b8c2b/4913.aspx](https://www.fpo.go.th/main/getattachment/6a384b9f-70d1-45b2-b399-f646f79b8c2b/4913.aspx)

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). 17 สถิติการท่องเที่ยวและกีฬา. สืบค้น 26 ตุลาคม 2566 จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/17.aspx>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2561. สืบค้น 10 ตุลาคม 2566 จาก https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=gross_regional
- _____. (2562). ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2562. สืบค้น 10 ตุลาคม 2566 จาก https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=gross_regional
- _____. (2563ก). ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2563. สืบค้น 10 ตุลาคม 2566 จาก https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=gross_regional
- _____. (2563ข). ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ ราคา ประจำปี 2562. สืบค้น 25 ตุลาคม 2566 จาก https://ittdashboard.nso.go.th/preview.php?id_project=75
- _____. (2564ก). ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2564. สืบค้น 10 ตุลาคม 2566 จาก https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=gross_regional
- _____. (2564ข). ตารางดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2564. สืบค้น 10 ตุลาคม 2566 จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=13079&filename=Social_HAI
- _____. (2565). นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2566 - 2570 ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. สืบค้น 25 มกราคม 2566 จาก <https://www.nesdc.go.th/download/document/KBP/1125-%E0%B8%A76733.pdf>
- _____. (2566ก). ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไตรมาสที่ 2/2566. กรุงเทพฯ: กองบัญชาการตำรวจนครบาล. สืบค้น 30 ตุลาคม 2566 จาก <https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=PageSocial>
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (28 พฤษภาคม 2561). ผลการดำเนินการตามมาตรา 5/8 แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 เรื่อง แนวทางการควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชน [มติคณะรัฐมนตรี]. สืบค้น 25 ธันวาคม 2566 จาก https://resolution.soc.go.th/PDF_UPLOAD/2561/9932866022.pdf
- _____. (12 พฤษภาคม 2563). รายงานการเงินรวมภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 [มติคณะรัฐมนตรี]. สืบค้น 2 ธันวาคม 2566 จาก https://resolution.soc.go.th/PDF_UPLOAD/2564/P_403612_1.pdf
- _____. (13 กันยายน 2566). แผนการคลังระยะปานกลาง (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2570) ฉบับทบทวน [มติคณะรัฐมนตรี]. สืบค้น 23 ธันวาคม 2566 จาก https://resolution.soc.go.th/?prep_id=409399

- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (13 กันยายน 2566). รายงานการเงินรวมภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 [มติคณะรัฐมนตรี]. สืบค้น 2 ธันวาคม 2566 จาก https://resolution.soc.go.th/PDF_UPLOAD/2566/P_408711_1.pdf
- _____. (18 กันยายน 2566). การทบทวนวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 [มติคณะรัฐมนตรี]. สืบค้น 23 ธันวาคม 2566 จาก https://resolution.soc.go.th/?prep_id=409427
- _____. (28 พฤศจิกายน 2566). การปรับปรุงรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 [มติคณะรัฐมนตรี]. สืบค้น 30 พฤศจิกายน 2566 จาก https://resolution.soc.go.th/PDF_UPLOAD/2566/P_409969_1.pdf
- _____. (26 กันยายน 2566). แผนการบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณ 2567 [มติคณะรัฐมนตรี]. สืบค้น 30 พฤศจิกายน 2566 จาก https://resolution.soc.go.th/PDF_UPLOAD/2566/P_409459_1.pdf
- _____. (21 พฤศจิกายน 2566). รายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 [มติคณะรัฐมนตรี]. สืบค้น 30 พฤศจิกายน 2566 จาก https://resolution.soc.go.th/PDF_UPLOAD/2566/P_409866_1.pdf
- เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ครั้งที่ 1/2565. (19 ตุลาคม 2565) (น. 5-57). กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานเลขาธิการ ก.น.บ..
- เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ครั้งที่ 1/2566. (27 กุมภาพันธ์ 2566) (น. 11-49). กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ฝ่ายเลขาธิการ ก.น.บ..
- SCB EIC. (2566). Outlook มุมมองเศรษฐกิจปี 2023-2024 ณ ไตรมาส 3 ปี 2023. สืบค้น 24 พฤศจิกายน 2566. จาก <https://www.scbeic.com/th/detail/file/product/9202/gp300zrtv8/Outlook-3Q2023-Full-report-final.pdf>
- Abuza, Zachary. (2022). Thailand's long-anticipated submarine deal has hit yet another snag. Retrieved October 27, 2023 from <https://www.newmandala.org/thailands-long-anticipated-submarine-deal-has-hit-yet-another-snag/>
- Colback, Lucy. (2022). How to navigate the US-China trade war. Retrieved October 27, 2023 from <https://www.ft.com/content/6124beb8-5724-11ea-abe5-8e03987b7b205>
- Global Health Security Index. (2565). Advancing Collective Action and Accountability Amid Global Crisis. สืบค้น 30 ตุลาคม 2566 จาก https://www.ghsindex.org/wp-content/uploads/2021/12/2021_GHSIndexFullReport_Final.pdf

- Herrera, S. & Ouedraogo, A. (2018, September). Efficiency of Public Spending in Education, Health, and Infrastructure: An International Benchmarking Exercise. Policy Research Working Paper Series 8586, The World Bank.
- Keay, Lara. (2022). Russia-Ukraine crisis: Why does Vladimir Putin want to invade Donetsk and Luhansk. Retrieved October 26, 2023 from <https://news.sky.com/story/russia-ukraine-crisis-why-does-vladimir-putin-want-to-invade-donetsk-and-luhansk-12548186>
- Lyer, Krishna. (2023). Israel Vs Palestine Conflict 2023, Israel Hamas War Update, Gaza Death Count. Retrieved October 26, 2023 from <https://www.Nalandaopenuniversity.com/israel-vs-palestine-conflict-war/>
- PopulationPyramid.net. (2566). Population Pyramids of the World from 1950 to 2100. สืบค้น 27 ตุลาคม 2566 จาก <https://www.populationpyramid.net/thailand/2023>

ภาคผนวก

คำสั่งสำนักงบประมาณของรัฐสภา
ที่ ๑๕/๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำเอกสารวิชาการ "วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘"

สำนักงบประมาณของรัฐสภาทำหน้าที่ ภารกิจ สนับสนุนฝ่ายนิติบัญญัติในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ด้วยการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและจัดทำรายงานด้านเศรษฐกิจ การเงินการคลัง การงบประมาณ การประมาณการภาวะเศรษฐกิจและการเงินการคลัง วิเคราะห์แหล่งที่มาและประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงินและความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ เพื่อประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะกรรมาธิการหรือคณะอนุกรรมาธิการ

ดังนั้น เพื่อให้การสนับสนุนด้านวิชาการในการพิจารณา งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำเอกสารวิชาการ "วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘" ประกอบด้วย

๑. นายชูเกียรติ รักบำเหน็จ	ประธานกรรมการ
๒. นายฐาตุร จุสินทร	รองประธานกรรมการ คนที่ ๑
๓. นางสาวปิยรัตน์ เต็มถาวรศิลป์	รองประธานกรรมการ คนที่ ๒
๔. นางณิชา รักจ้อย	รองประธานกรรมการ คนที่ ๓
๕. สิบตำรวจตรี ธารม มาฉิม	กรรมการ
๖. นางสาวปิยวรรณ เงินคล้าย	กรรมการ
๗. นางสาวจุไรลักษณ์ เอี้ยวพันธ์	กรรมการ
๘. นางสาวอุมาพร บึงมูม	กรรมการ
๙. นายณรงค์ชัย ฐิตินันท์พงศ์	กรรมการ
๑๐. นางสาวนียตา ชูชาย	กรรมการ
๑๑. นางสาวสาวิตรี วาระคำ	กรรมการ
๑๒. นายภัทร ศิริจันทร์	กรรมการและเลขานุการ
๑๓. นางสาวศิริขวัญ วิเชียรเพ็ช	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๔. นายวีรวัฒน์ พิลากุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นางสาวนันทิยา แสนโกศิก	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖. นายเกียรติกร อัตรสาร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. นางสาวนฤมล แก้วสุก	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. นายภูเบศ เส็นบัตร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๙. นางสาวสุทธิดา วงษ์สุวรรณ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้...

โดยให้คณะกรรมการฯ มีหน้าที่ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ศึกษา วิเคราะห์การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘ ของฝ่ายบริหาร รวมทั้ง ติดตาม ประสานงานกับคณะกรรมการอำนวยการสามัญ สภาผู้แทนราษฎร รวมถึง คณะกรรมการการศึกษา การจัดทำและติดตามบริหารงบประมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลการงบประมาณแผ่นดินมาใช้ ประกอบการศึกษาวิเคราะห์เป็นไปตามหลักการวิธีการงบประมาณและวินัยการเงินการคลังภาครัฐ

๒. พิจารณา ทบทวน ปรับปรุงข้อมูล เนื้อหาสาระ และการนำเสนอเอกสารวิชาการ โดยกำหนดกรอบประเด็นสำคัญ ข้อค้นพบเพื่อนำเสนอให้เกิดการปรับปรุง พัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการ พัฒนาประเทศที่ยั่งยืน ตลอดจนการปรับปรุงฐานข้อมูลงบประมาณของสำนักงานงบประมาณของรัฐสภาเพื่อสนับสนุน การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

๓. จัดทำเอกสารวิชาการ “วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘” เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนและประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีของฝ่ายนิติบัญญัติ

๔. เผยแพร่ข้อมูล/เอกสารวิชาการ รายงานวิเคราะห์ ในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายให้มี ประสิทธิภาพ

๕. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายชุลเกียรติ รีกบำเหน็จ)

ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณของรัฐสภา

คำสั่งคณะกรรมการจัดทำเอกสารวิชาการ “วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘”
ที่ ๖๖ / ๒๕๖๖
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำอินโฟกราฟิก

ตามคำสั่งสำนักงบประมาณของรัฐบาล ที่ ๑๕/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖ ได้แต่งตั้ง
คณะกรรมการจัดทำเอกสารวิชาการ “วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘”

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำเอกสารวิชาการมีการนำเสนอที่น่าสนใจในรูปแบบอินโฟกราฟิก ตาราง
และแผนภาพ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำอินโฟกราฟิก
ประกอบด้วย

๑. นางสาวนันทิยา แสนโกศิก	หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. นายเกียรติกร อัครสาร	รองหัวหน้าคณะกรรมการ
๓. นายอนิวัตร ชูไว	คณะกรรมการ
๔. นางสาวกุลธิดา สมศรี	คณะกรรมการ
๕. นายเจนณรงค์ เชียงเร็ว	คณะกรรมการ
๖. นายเดชาวัฒน์ เหยียอุทอง	คณะกรรมการ
๗. นายธนภัทร สิทธิอำรงค์ชัย	คณะกรรมการ
๘. นางสาวศุภิกา ดวีรัตน์ไพบูลย์	คณะกรรมการ
๙. นางสาววิชราภรณ์ หวังพงษ์	คณะกรรมการและเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการฯ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาแนวทางการจัดทำอินโฟกราฟิก ตาราง และแผนภาพของเอกสารวิชาการ “วิเคราะห์
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘”

๒. จัดทำอินโฟกราฟิก ตาราง และแผนภาพ เพื่อนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง น่าสนใจ มีความ
เหมาะสม และเป็นประโยชน์ในการสื่อสารและเผยแพร่

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายชูเกียรติ รักบำเหน็จ)

ประธานคณะกรรมการจัดทำเอกสารวิชาการฯ

